

ΕΛΕΝΗΣ Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ
Καθηγήτριας Οίκιακης Οικονομίας

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ
ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Α' τάξη Γυμνασίου

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
2251

ΑΘΗΝΑ 1978

ΕΛΕΝΗΣ Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ
Καθηγήτριας Οίκιακης Οίκονομίας

Παπαγιαννάκη, Θεόφυλλη Ν.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ
ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Α' τάξη Γυμνασίου

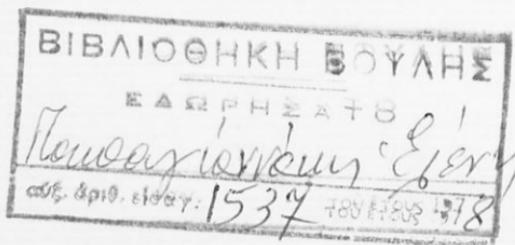
ΑΘΗΝΑ 1978

002
ΚΛΣ
Σταθ
2251

Πᾶν γνῆσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν
τῆς συγγραφέως.

Σταθαράνδη

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέ άφορμή τήν ἔναρξη ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ὈἈναλυτικοῦ Προγράμματος καὶ τήν καθιέρωση τῆς Δημοτικῆς σάν μόνης σχολικῆς γλώσσας ἀποφάσισα νά γράψω αὐτό τό βιβλίο μέ τὸν τίτλο «ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ».

Ἐχω διαπιστώσει τήν ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ προθυμία πού δείχνουν οἱ μαθήτριες γιά τό μάθημα τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας.

Αὐτό σημαίνει ὅτι είναι μέσα στή φύση τῆς γυναικας πού είναι ἐπόμενο νά τό θεωρεῖ σάν ἔνα μάθημα πολύ ἀπαραίτητο.

Τό ἔργο αὐτό ἐπιδιώκει νά ἀποτελέσει χρήσιμο συμπλήρωμα τῆς γενικῆς καλλιέργειας τῶν μαθητριῶν τῆς Α' τάξης τοῦ Γυμνασίου καὶ ἐκδίδεται μέ τή φιλοδοξία νά βοηθήσει τίς μαθήτριες, ὅσο τό δυνατό περισσότερο, σ' αὐτή τήν κατεύθυνση.

Ἄλλα, γιά νά καρπίσει ἡ μεγάλη αὐτή προσπάθειά μου, είναι ἀνάγκη ἀπόλυτη νά ὑπάρξει ἀμέριστη ἡ συμπαράσταση τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων.

Προσπάθησα ἡ κατάταξη τῆς ὕλης νά είναι ἀπλή, σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Α.Π., καὶ γλώσσα ἡ προβλεπόμενη - Νεοελληνική.

Μέ πίστη στή χρησιμότητα καὶ στήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ σχολικοῦ αὐτοῦ βιβλίου, εῦχομαι κάθε ἐπιτυχία.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Σύμφωνα μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα ἡ Οἰκιακή Οίκονομία ἔξετάζει:

- α') τίς τρεῖς βασικές ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου,
δηλαδὴ τήν τροφή, τήν κατοικία καὶ τήν
ἐνδυμασία,
- β') τήν οἰκογενειακή ζωή μέ τά προβλήματά
τά της.

Καὶ ἀποσκοπεῖ:

- α') στό νά ἐφοδιάσει τίς μαθήτριες μέ ἀπαραίτητες θεωρητικές καὶ πρακτικές γνώσεις,
- β') νά ἀναπτύξει καὶ νά καλλιεργήσει κλίσεις,
διαφέροντα καὶ δεξιότητές τους, καὶ
- γ') νά τίς προετοιμάσει κατάλληλα γιά τόν
ὑπεύθυνο ρόλο τους, σάν συζύγους-μητέρες, ὥστε νά γίνουν ὡφέλιμοι οἰκογενειακοί, κοινωνικοί καὶ ἔθνικοί παράγοντες.

Εἰδικότερα τό μάθημα τοῦτο ἐπιδιώκει νά προσφέρει στίς μαθήτριες τίς ἀπαραίτητες θεωρητικές καὶ πρακτικές γνώσεις στούς τομεῖς:

- α') τῆς ἐνδυμασίας, β') τῆς κατοικίας, γ') τῆς διατροφῆς, δ') τῆς νοσηλείας κατ' οἶκον, ε') τῆς ὄργανώσεως, διευθύνσεως καὶ διοικήσεως τοῦ οἴκου καὶ τῆς οἰκογένειας, στ') τῆς βρεφοκομίας, ζ') τῆς παιδολογίας, καὶ η') τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀγωγῆς, ὥστε μέ τή σωστή, δσο τό δυνατό, τοποθέτησή τους ἀπέναντι στούς τομεῖς αὐτούς νά καταστοῦν φορεῖς συνειδητοί τοῦ γενικότερου σκοποῦ τοῦ μαθήματος.

Α' ΜΕΡΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. 'Η συμπεριφορά: α) στό σπίτι, β) στό σχολεῖο καί στους δημόσιους χώρους ('Εκκλησία - Θέατρο, Δρόμος - Λεωφορεῖο κτλ.).

2. 'Η έμφανιση: α) ή καθαριότητα τοῦ σώματος καί ή σημασία της, β) ή καθαριότητα τῶν ἐνδυμάτων καί ο ρόλος τους στήν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου.

*

Κοινωνική ἀγωγή

'Αγωγή εἶναι ἔνα κοινωνικό φαινόμενο, πού πηγάζει ἀπό τίς ἀνάγκες τῆς κοινωνίας.

'Ο ὄρος κοινωνική ἀγωγή θά πεῖ ἀνατροφή, ἐκπαίδευση κοινωνική.

Θά πεῖ τό νά διδαχθεῖ κανείς καί νά μάθει τρόπους καλῆς συμπεριφορᾶς καί εὐγένειας, τρόπους, πού θά τόν βοηθήσουν νά ζεῖ ὅμαλά καί πολιτισμένα μέσα στό σπίτι του καί ἔξω ἀπό αὐτό, στήν κοινωνική ζωή.

Τά κατάλληλα βιβλία βοηθοῦν στήν κοινωνική ἀγωγή ἀλλά δέ φτάνουν μόνο αὐτά. Κάτι ἀλλο εἶναι ἐκεῖνο, πού θά δώσει τήν κοινωνική ἀγωγή. Εἶναι χυρίως ή καλή ἀνατροφή σέ χριστιανική βάση ἀπό τά παιδικά χρόνια.

'Ο ἀνθρωπος, σάν μέλος μιᾶς κοινωνίας, πρέπει νά βρίσκεται συνέχεια σ' ἐπαφή μέ τό κοινωνικό σύνολο, ὥστε νά στηρίζεται στή συμπάθεια τῶν συνανθρώπων του σέ κάθε στιγμή.

Οι ἀνθρώπινες σχέσεις πρέπει νά βασίζονται στούς καλούς τρόπους καί στά ἀμοιβαῖα αἰσθήματα τῆς ἀλληλοβοήθειας, τῆς φιλίας, τῆς ἀγάπης γιά τόν πλησίον, τῆς ἡθικῆς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης.

Στήν καλή ἡ κακή ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου συμβάλλουν δύο πράγματα:

α) τό παράδειγμα καί β) ἡ διδασκαλία.

Τό παράδειγμα ἀποτελεῖ τήν πρώτη καί πιό διαδεδομένη μέθοδο διαπαιδαγώγησης.

"Ολοι οἱ μεγάλοι, μέ τούς ὅποίους ἔρχεται τό παιδί σέ ἐπαφή, ἀποτελοῦν παράδειγμα γιά μίμηση.

"Ενα μεγάλο μέρος τῆς διάπλασης τοῦ χαρακτήρα ὁφείλεται στήν ἐπίδραση τῶν παραδειγμάτων.

Οι γονεῖς, καί ίδιαίτερα ἡ μητέρα, ὁφείλουν νά δίνουν τό καλό παράδειγμα στά παιδιά.

Τό παιδί ἔχει τή δύναμη τῆς μίμησης καί είναι ἔτοιμο νά ἀκολουθήσει πιστά τό ὑπόδειγμα πού τοῦ προσφέρεται μέ τή συμπεριφορά, μέ τόν τρόπο ζωῆς, μέ κάθε ἐνέργεια, μέ κάθε λόγο, μέ κάθε κίνηση τῶν γονέων του.

Τά ἥθη καί τά ἔθιμα, ἡ θρησκεία, τό θέατρο, ὁ κινηματογράφος, τά βιβλία, τό ραδιόφωνο, ἡ τηλεόραση είναι παράγοντες, πού ἐπιδροῦν στήν ἐξέλιξη καί διαμόρφωση τοῦ νέου ἀνθρώπου.

1. Ἡ συμπεριφορά

Ἡ συμπεριφορά είναι ἔνα σύνολο ἀπό κανόνες πού καθορίζουν τίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους.

Τό κυριότερο χαρακτηριστικό, πού διακρίνει τόν ἀνθρωπο μέ ἀγωγή, είναι ἡ καλή του συμπεριφορά ἀπέναντι στούς ἀλλους.

Οι καλοί τρόποι δέ φανερώνουν μόνο καλή ἀνατροφή καί εὐγένεια ἀλλά καί ψυχική καλλιέργεια καί πολιτισμό.

'Επίσης οἱ καλοί τρόποι ἐκφράζουν καί χαρακτηρίζουν τόν ἐσωτερικό κόσμο τοῦ ἀνθρώπου, συντελοῦν σο-

βαρά στό νά γίνει ή ζωή καλύτερη καί όμορφότερη καί
ἀνοίγουν μιά αἰσιόδοξη προοπτική γιά τό αὔριο.

α) στό σπίτι. Τά παιδιά όφείλουν τήν ὑπαρξή τους
στούς γονεῖς τους, πού στερήθηκαν, ύπόφεραν, μόχθησαν
καί ἀφίέρωσαν ὅλη τή ζωή τους, γιά νά τά ἀναθρέψουν
καί νά τούς δώσουν ὅλα τά ἐφόδια γιά τή ζωή.

Γι' αὐτό τά παιδιά ἔχουν καθῆκον:

Νά ἀκοῦν πάντοτε τίς συμβουλές τους.

Νά τούς βοηθοῦν.

Νά τούς περιποιοῦνται.

'Ιδιαίτερα τά κορίτσια πρέπει νά φέρονται πολιτι-
σμένα, εὐγενικά, μέ σεβασμό, σ' ὅλους καί πιό πολύ στούς
ἡλικιωμένους.

Νά είναι γελαστά, πρόθυμα, ἔξυπηρετικά, ἔτοιμα γιά
καθημερινές μικροθυμίες, προκειμένου νά γίνονται εύχα-
ριστα καί νά κάνουν τό περιβάλλον τους εύτυχισμένο.

Μετά τή μητέρα, στίς κόρες πέφτει ὁ κλῆρος ἡ μᾶλ-
λον σ' αὐτές είναι ἐμπιστευμένη ἡ ἀποστολή νά σκορπί-
ζουν ἀπό τόν πλοῦτο τής καρδιᾶς τους, νά συμβιβάζουν,
νά συγχωροῦν.

Μερικά παραδείγματα ἀπ' τήν καθημερινή ζωή θά
μᾶς είναι χρήσιμα, γιά νά καταλάβουμε βαθύτερα μέ ποιόν
τρόπο ἡ ἀρετή θά γίνει ἐμπνεύστρια καί ρυθμίστρια τής
καλῆς συμπεριφορᾶς. Νά κάτι πολύ εύκολο καί ἀπλό.

Νά ἀποφεύγουμε μέσα στό σπίτι τούς θορύβους καί
τίς φωνές, πού, ἔκτος ἀπ' τ' ὅτι πολλές φορές ἐνοχλοῦν
τούς γείτονές μας, ἐκνευρίζουν κι ἐμᾶς καί τούς δικούς μας.

Πόσες φορές τυχαίνει τά δυό ἀδέρφια νά συζητοῦν
μεγαλόφωνα, ἐνῶ τό τρίτο νά είναι ἀναγκασμένο νά με-
λετήσει τά μαθήματά του στόν ἴδιο χῶρο.

Κάθε φορά πού θέλουμε νά φωνάξουμε δυνατά ἡ νά
πολυλογήσουμε, ἄς σκεφτοῦμε: Θά ἥθελα ἐγώ, ἀν ἥμουν
στή θέση τοῦ ἄλλου, τοῦ ἀδερφοῦ, τοῦ πατέρα, τῆς μητέ-
ρας, νά μέ ἐνοχλοῦσαν σέ ὥρα ἐπείγουσας καί σπουδαίας
δουλειᾶς; Γιατί λοιπόν κι ἐγώ νά τό κάνω;

"Ετσι θά καταφέρουμε εύκολότερα νά έπιβληθοῦμε στόν έαυτό μας καί νά σεβαστοῦμε τόν ἄλλο.

Γενικά μέσα στό σπίτι πρέπει νά γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια, για νά έπικρατεῖ ἀτμόσφαιρα εύγένειας, ἡ-συχίας, κτλ.

'Η μητέρα είναι ἔκεινη, πού θά πρέπει νά φροντίσει περισσότερο νά δημιουργήσει ἐνα χαρούμενο οἰκογενειακό περιβάλλον.

β) στό σχολεῖο καί στούς δημόσιους χώρους.

Οι μαθήτριες ἔχουν ὑποχρέωση:

1. Νά προσέρχονται νωρίς στό σχολεῖο τουλάχιστον 10' λεπτά πρίν χτυπήσει τό κουδούνι είσόδου.

2. Νά μήν ἀπουσιάζουν ἀπό τά μαθήματα.

3. Νά φοροῦν κάθε μέρα τή μαθητική τους περιβολή (μπλέ ποδιά).

Τό κομψό καί ἐπιμελημένο ντύσιμο κάνει τή μαθήτρια πάντοτε περήφανη καί χαρούμενη.

4. 'Η ὑγιεινή ἐπιβάλλει τά βιβλία νά είναι, ὅσο τό δυνατό, καλοδιατηρημένα καί καθαρά.

5. 'Η μαθήτρια ἐπίσης πρέπει νά φροντίζει μόνη της νά διατηρεῖ σέ καλή κατάσταση ὅλα τά ἄλλα ἐφόδια τοῦ σχολείου (τετράδια, τσάντα, ποδιά κτλ.).

6. Νά μή μιλάει καί νά μή μασάει μέσα στήν τάξη, καί

7. Νά σέβεται καί νά ἀγαπᾶ τούς δασκάλους της καί τίς συμμαθήτριές της καί γενικά νά συμμορφώνεται μέ τόν κανονισμό τοῦ σχολείου.

Στήν Ἐκκλησία

'Η προσευχή είναι ἡ πνευματική ἐπικοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό.

"Οταν πηγαίνουμε στήν Ἐκκλησία, πρέπει νά παρακολουθοῦμε τή Θεία Λειτουργία μέ εὐλάβεια καί κατάνυξη.

Είναι ἀσέβεια νά μιλοῦμε.

Είναι όσεβεια νά κρατοῦμε ἀναμμένα τά κεριά στό χέρι (έκτος ἀπό ἐλάχιστες ἔξαιρέσεις).

Είναι όσεβεια νά κάνουμε τό σταυρό μας φορώντας γάντια.

Τό ἔνδυμά μας πρέπει νά είναι σεμνό καί εύπρεπισμένο.

Είναι όσεβεια νά στρέφουμε τό κεφάλι δεξιά κι ἀριστερά καί νά περιεργαζόμαστε τούς ἄλλους.

Στό θέατρο

Τό θέατρο παίζει μεγάλο ρόλο στήν ἀνάπτυξη τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τοῦ ἀνθρώπου.

Γι' αὐτό ἡ συμπεριφορά μας μέσα στό χῶρο του θά πρέπει νά είναι ἄψογη.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά φτάνουμε ἔκει δεκαπέντε περίπου λεπτά πρίν ἀρχίσει ἡ παράσταση.

'Ακόμα πρέπει νά ἀποφεύγουμε κάθε θόρυβο κατά τή διάρκεια τῆς παράστασης.

Νά ἐκδηλώνουμε τά αἰσθήματά μας διακριτικά ἀποφεύγοντας νά προκαλέσουμε ἢ νά κάνουμε ἐπίδειξη!

Τά χειροκροτήματα ἐπιβάλλονται καί πρέπει νά δείχνουμε ἐνδιαφέρον, γιατί ἡ ἀδιαφορία είναι ἐκδήλωση ψυχικῆς ἀπάθειας καί δεῖγμα πνευματικῆς κατωτερότητας.

Πολλοί συνηθίζουν νά φεύγουν πρίν τελειώσει ἡ παράσταση. Αύτό βέβαια είναι κάτι πολύ προσβλητικό κι ἀδιάντροπο.

Στό δρόμο

'Ο μικρότερος βαδίζει στά ἀριστερά τοῦ μεγαλύτερου.

'Ο κατώτερος βαδίζει στά ἀριστερά τοῦ ἀνώτερου.

'Ο ἄντρας βαδίζει στά ἀριστερά τῆς γυναικάς.

'Ο ἄντρας βαδίζει στά δεξιά τῆς γυναικάς, ὅταν ὑπάρχει κίνδυνος (μεγάλη κυκλοφορία, ἀκάθαρτα νερά κτλ.)

'Ο ἄντρας πού συνοδεύει δύο γυναικες βαδίζει ἡ αριστερά τους, ἐνῷ στή μέση βαδίζει ἡ περισσότερο ἡλικιωμένη κυρία.

· Η γυναίκα βαδίζει στή μέση, όταν συνοδεύεται άπό δύο άντρες.

Οι φωνές καί τά ζωηρά γέλια στό δρόμο δημιουργοῦν πολύ κακή έντυπωση, όπως καί τό νά δείχνετε κάποιον ή κάποια φίλη σας, πού εἴτε προπορεύεται εἴτε περνᾶ στό άπεναντι πεζοδρόμιο.

Μερικές κοπέλες, όταν ίδοῦν καμιά φίλη τους στό άντικρινό πεζοδρόμιο, τεντώνουν τό χέρι τους καί τήν καλοῦν μέ τό δνομά της.

Αύτό βέβαια δέν είναι σωστό.

Στό δρόμο έκεινος, πού θέλει νά διατηρήσει τήν εύγενειά του, δέν έπιτρέπεται ούτε νά τρώει, ούτε νά πετά κάτω χαρτιά καί ὅ,τι άλλο ἄχρηστο ἔχει στήν τσέπη του.

Πρέπει ἐπί τέλους νά καταλάβουμε ὅτι ἔχουμε ὑποχρέωση νά συμβάλουμε στή διατήρηση τῆς κοινωνικῆς ὕγιεινῆς καί ὅτι δέν έπιτρέπεται νά είναι οἱ δρόμοι γεμάτοι σκουπίδια. 'Απ' ὅ,τι θά ίδοῦν οἱ ξένοι στούς δρόμους μας, θά κρίνουν κι ἐμας καί τό σπίτι μας. Λέμε καί λέμε τόσα καί τόσα γιά τούς προγόνους μας ἀλλά πρέπει νά δώσουμε κι ἐμεῖς τήν εὐκαιρία στούς ξένους νά πλέξουν τό ἐγκώμιο τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ μας.

Στό λεωφορεῖο

Στό λεωφορεῖο ό νεώτερος παραχωρεῖ τή θέση του στό μεγαλύτερο, ό κατώτερος στόν ἀνώτερο, ό άντρας στή γυναίκα.

Θέση παραχωρεῖται ὥπωσδήποτε σ' ὅποιον κρατάει παιδί στήν ἀγκαλιά, σέ ἀνάπτηρο, σέ ιερέα, σέ ἐγκυμονούσα.

"Οταν ἀνεβαίνουμε στό λεωφορεῖο, ό άντρας βοηθάει τή γυναίκα ν' ἀνέβει πρώτη.

Στήν κάθιστο, ἀντίστροφα, πρῶτος κατεβαίνει ό άντρας καί δίνει τό χέρι του, γιά νά βοηθήσει τή γυναίκα νά κατέβει.

Προσπαθοῦμε ν' ἀνεβοῦμε καί νά κατεβοῦμε, ὅσο τό δυνατό πιό γρήγορα.

Θά διευκολύνετε πολύ τόν έσωτό σας, τούς ἄλλους

καὶ τὸν εἰσπράκτορα, ἐάν ἔχετε ἔτοιμο τὸ ἀντίτιμο τοῦ εἰσιτηρίου σας.

΄Αποφεύγετε νά κρατᾶτε μεγάλα ἀντικείμενα, ίδιαι-τέρα στίς ώρες τοῦ συνωστισμοῦ καὶ προσπαθῆστε νά χτυ-πᾶτε ἔγκαιρα τὸ κουδούνι.

΄Αν κατορθώσατε, σέ ώρες μεγάλης κίνησης, καὶ ἀνε-βήκατε στό λεωφορεῖο, σκεφθεῖτε ὅτι τό ίδιο ἐπιθυμοῦν καὶ ὅσοι ἄλλοι βρίσκονταν στήν «ούρά» μετά ἀπό σᾶς καὶ μήν τούς ἐμποδίζετε κλείνοντας τό διάδρομο.

Τό λεωφορεῖο δέν εἶναι βέβαια ὁ κατάλληλος τόπος, γιά νά συζητήσετε τά διάφορα ζητήματά σας. Γι' αύτό καλό εἶναι ν' ἀποφεύγονται ἔκει οἱ πολλές συζητήσεις.

2. Ή ἐμφάνιση

΄Η καλή ἀμφίεση χαρίζει στό ἀτομο αὐτοπεποίθηση καὶ ἀνεση στίς κινήσεις καὶ δημιουργεῖ εύνοϊκές ἐντυπώ-σεις στό περιβάλλον του.

Τά ἐνδύματα θεωροῦνται ἔκφραση τοῦ ἀτομικοῦ τρό-που ζωῆς.

΄Η δημιουργία εἰδῶν καλοῦ ντυσίματος εἶναι ἐφαρ-μοσμένη τέχνη. Τά ἐνδύματα δέν εἶναι μόνο τό «τεχνητό δέρμα» τοῦ ἀνθρώπου, ἄλλα καὶ μιά μορφή τέχνης.

Μέ τό ντύσιμο μποροῦμε νά προβάλουμε τά προτε-ρήματα τοῦ σώματος ή νά καλύψουμε τίς ἀτέλειές του κι ἀκόμη εἶναι κι ἔνα μέσο αὔξησης τῆς ἀκτινοβολίας καὶ τῆς προβολῆς τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀτόμου.

΄Ο ἀνθρωπος πολύ γρήγορα κατάλαβε τή σοβαρή ψυ-χολογική ἐπίδραση πού ἔχει πάνω του ή ἐνδυμασία.

Μέ τήν ἐνδυμασία ὁ ἀνθρωπος, ἐκτός τῶν ἄλλων, ἔκ-φραζει τήν καλλιέργεια καὶ πνευματικότητά του, τήν κοι-νωνική του θέση, τά ἀξιώματά του, τήν οἰκονομική δύνα-μή του κτλ.

΄Ενα σπουδαῖο ρόλο στήν καλή μας ἐμφάνιση παίζει ή τάξη καὶ ή καθαριότητα.

Είναι άληθεια βέβαια πώς, όταν πρόκειται νά βγούμε εξω από τό σπίτι μας, φροντίζουμε περισσότερο τό ντύσιμο καί τό χτένισμά μας. Καί σ' αύτή τήν περίπτωση δύμως θά πρέπει ν' ἀκολουθοῦμε κάποια τάξη κι ἔνα μέτρο, ὥστε νά μή φτάνουμε σέ ύπερβολές.

Νά μήν είμαστε ύπερβολικά φιλάρεσκες οὔτε καί νά παρουσιάζόμαστε ἀτημέλητες. 'Η ἀδιαφορία τοῦ νά είμαστε περιποιημένες καί συγυρισμένες δείχνει ἔλλειψη σεβασμοῦ στό περιβάλλον μας. Είναι ἀποκαρδιωτικό νά βλέπει κανείς νέα καί δυμορφα κορίτσια νά ἐμφανίζονται πότε μ' ἔνα κουμπί λιγότερο ἀπ' τήν μπλούζα τους, πότε μέ μία σούστα νά λείπει ἀπ' τήν φούστα τους, πότε μέ τό στρίφωμα ἀπ' τόν ποδόγυρο ξηλωμένο γιά μέρες, πότε μέ τό γιακά τῆς ποδιᾶς τσαλακωμένον ἢ στραβοβαλμένον, πότε μέ τή ζώνη κουμπωμένη ἀνάποδα... ΠΛΑΣ

Πρέπει λοιπόν νά δίνουμε τήν ἀνάλογη σημασία στήν ἐμφάνισή μας, γιά νά ἔχουμε κοινωνική ἀκτινοβολία.

α) ἡ καθαριότητα τοῦ σώματος καί ἡ σημασία της

"Ολοι γνωρίζουμε τή μεγάλη σημασία πού ἔχει ἡ καθαριότητα στόν καθένα μας, δχι μόνο γιά τή δική του ύγεια, μά καί γιά τήν ύγεια τῶν διπλανῶν του.

'Η μεγάλη σημασία τῆς ἀτομικῆς καθαριότητας γιά τήν ύγεια γενικά τῶν ἀνθρώπων ἔγινε πιά φανερή, — αὕξηση τῆς μακροζωίας, ἐλάττωση τῶν θανάτων καί τῶν ἀσθενειῶν. Κι αὐτό γίνεται, γιατί, μέ τήν ἀτομική καθαριότητα, ἀπό τό ἔνα μέρος εύκολύνεται ἡ κανονική λειτουργία ὅλων τῶν τμημάτων τοῦ ὄργανισμοῦ καί ἀπό τό ἄλλο ἐμποδίζονται νά ἐκδηλωθοῦν ἀρρώστιες, πού προκαλοῦνται ἀπό τήν ἔλλειψη καθαριότητας.

Τό ὅτι ἡ καθαριότητα ἔχει σχέση ἁμεση μέ τή μακροζωία ἀποδεικνύεται καί ἀπό στατιστικές πού ἔγιναν στήν ἴδια χώρα ἢ πόλη σέ δύμάδες ἀνθρώπων μέ τό ἴδιο βιοτικό ἐπίπεδο καί καθαριότητα διαφορετική.

Χίλιες δυό άρρωστιες έχουν σάν αιτία τήν έλλειψη καθαριότητας. "Οσο πιό καθαρός είναι ένας άνθρωπος, τόσο σπανιότερα άρρωσταίνει καί τόσο μεγαλύτερες έλπιδες έχει νά φτάσει στά βαθιά γερατειά.

"Ενας καθαρός άνθρωπος, όποια δουλειά καί ἄν κάνει, έμπνέει πάντα περισσότερη έμπιστοσύνη στίς σχέσεις του καί στίς συναλλαγές του μέ τούς ἄλλους, ἐνῷ ὁ βρώμικος προκαλεῖ πάντα τήν ἀποστροφή.

"Ετσι θά καταλάβουμε ἀπλά καί σίγουρα πόση σημασία έχει γιά τήν ὅλη προκοπή μας στή ζωή τό νά είμαστε πεντακάθαροι ὅχι μόνο στίς ἐπισκέψεις ή στίς ἐπίσημες έμφανίσεις μας, μά καί στήν καθημερινή μας ζωή.

Θά δίνουμε ἔτσι πάντα ἔναν τόνο πολιτισμοῦ καί χαρᾶς στόν ἔαυτό μας καί στούς διπλανούς μας καί θά ἔξασφαλίσουμε ἔνα σημαντικό ἐφόδιο γιά τήν ἐπιτυχία μας στή ζωή.

"Ας σκεφθοῦμε μονάχα πόσο ξεκούραστο καί εύδιάθετο γιώθουμε τόν ἔαυτό μας ὑστερα ἀπό ἔνα καλό μπάνιο καί πόσο αἰσθανόμαστε τήν ἀνάγκη νά μαστε καθαροί, γιά νά πᾶμε στήν ἐκκλησία ή σέ μιά συγκέντρωση ἄλλων ἀνθρώπων ή τέλος σέ μιάν ἐπίσκεψη πού νά έχει σημασία γιά μᾶς.

β) ή καθαριότητα τῶν ἐνδυμάτων καί ὁ ρόλος της στήν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου

"Οσο περισσότερο ή νοικοκυρά φροντίζει καί προσέχει τά ἐνδύματα καί ὅλον τόν ὑφασμάτινο ἔξοπλισμό τοῦ σπιτιοῦ, τόσο περισσότερο χρόνο θά διατηρηθοῦν σέ καλή κατάσταση καί αύτό έχει μεγάλη σημασία στόν προϋπολογισμό τῶν ἔξόδων τῆς οίκογένειας.

Καθαρά ἐνδύματα, ἔστω καί φτωχικά, είναι πολύ πιό δημοφανά ἀπό τά πολυτελή ἄλλά ἀκάθαρτα.

"Η καθαριότητα είναι «μισή ἀρχοντιά», ὅπως λέει μιά λαϊκή παροιμία. Δέ χρειάζονται γι' αὐτήν πολλά ἔξο-

δα ούτε καί πολύς κόπος, είδικά στήν έποχή μας πού ύπαρχουν πολλά μέσα καθαριότητας. Χρειάζεται καλή θέληση καί προσπάθεια.

Ή γυναίκα πού έχει ζωηρά άναπτυγμένο τό αἰσθημα της καθαριότητας κι έχει καταλάβει τήν ἀξία της μπορεῖ νά έπηρεάσει εύνοϊκά τόν κοινωνικό της περίγυρο.

Σάν πολιτισμένοι ἄνθρωποι έχουμε ύποχρέωση νά εἴμαστε πάντα καθαροί. Γιακάδες βρώμικοι, λαδιές στά φορέματα ή όποιαδήποτε ἔλλειψη καθαριότητας στά ένδυματα τῶν μελῶν τῆς οίκογένειας δέ δικαιολογεῖται, ίδιαίτερα στίς ένδυμασίες ἔξόδου.

Τό συχνό ἀλλαγμα τῶν ένδυμάτων έργασίας είναι άπαραίτητο, γιά νά μή φτάνουν στό σημεῖο νά μήν καθαρίζουν στό πλύσιμο.

Τά καθημερινά μας ένδυματα πρέπει νά είναι άπλά καί πρακτικά, γιά νά πλένονται καί νά σιδερώνονται εύκολα.

Σήμερα ή τεχνική πρόοδος έχει δώσει τά μέσα στίς νοικοκυρές νά διατηροῦν, χωρίς πολύν κόπο, τήν έπιθυμητή καθαριότητα στό σπίτι καί στά ροῦχα τῆς οίκογένειας. Λόγου χάρη τίς ωρες τῆς έργασίας μποροῦμε θαυμάσια νά προστατέψουμε τό ντύσιμό μας μέ μία νάυλον ποδιά η μιά είδική μπλούζα ἀπό συνθετικό ύφασμα πού δέ χρειάζονται περισσότερο ἀπό δυό-τρία λεπτά, γιά νά πλυθοῦν.

Ή καθαριότητα τῶν ένδυμάτων μπορεῖ νά γίνει μέ πολλούς τρόπους ἀνάλογα μέ τήν ποιότητα τοῦ ύφασματος. Άλλα γιά τά σύγχρονα μέσα καθαρισμοῦ τῶν ένδυμάτων γράφουμε σέ παρακάτω κεφάλαια.

Πολλές γυναικες σήμερα δίνουν μεγάλη σημασία στήν καθαριότητα τῆς ένδυμασίας γενικά καί πράγματι είναι ἀφογες καί αύτές καί οι σύζυγοι καί τά παιδιά τους.

"Ας μᾶς γίνουν παράδειγμα.

Τέλος, λόγοι ύγιεινῆς μᾶς ύποχρεώνουν νά διατηροῦμε τό ρουχισμό μας πάντα καθαρό.

Β' ΜΕΡΟΣ

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

1. Ἐνδυμασία καὶ διαιρεσή της σέ κατηγορίες καὶ εἰδη

Ἐνδυμασία λέγεται ὅ,τι χρησιμοποιεῖ ὁ ἄνθρωπος, γιά νά καλύψει καί νά προφυλάξει τό σῶμα του ἀπό τίς κατηγορίες συνθῆκες.

Ἡ ἐνδυμασία ἄρχισε νά ἔξελίσσεται ιστορικά ἀπό τότε πού ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος ἔμεινε μόνιμα σ' ἕνα μέρος, δηλαδή ἀπό κυνηγός ἔγινε γεωργός, ἔξημέρωσε τά κατοικίδια ζῶα, καλλιέργησε τή γῆ καί μεταχειρίστηκε ὅχι μόνο τά ἀκατέργαστα δέρματα ἀλλά καί τό λινάρι, τό καννάβι κτλ. γιά τήν κατασκευή ἐνδυμάτων.

Ἄπο τότε ἡ ἔξελιξη τής ἐνδυμασίας ἀκολούθησε τήν πορεία της, ἀνάλογα μέ τό κλίμα, τίς παραδόσεις διαφόρων λαῶν, τίς ὑφάνσιμες ὕλες, πού ὑπάρχουν ἀφθονες στίς διάφορες χῶρες κτλ., γιά νά φτάσει στή σημερινή μεγάλη ποικιλία ἐνδυμασίας.

Κατηγορίες καὶ εἰδη τῆς ἐνδυμασίας

Ἀνάλογα μέ τόν προορισμό τους τά ἐνδύματα χωρίζονται σέ δυό μεγάλες κατηγορίες:

α) στά ἔξωτερικά καί β) στά ἐσωτερικά ή ἐσώρουχα.

Σχετικά μέ τά εἰδη ἔχουμε π.χ. ἐνδυμασίες ἀνάλογα μέ τήν ἐποχή (καλοκαιρινές-χειμωνιάτικες), μέ τό χρόνο (πρωινές-ἀπογευματινές), μέ τήν περίπτωση (γιορτινές-

έπισημες), μέ τό φύλο (άντρικές-γυναικεῖες), μέ τό ἀξίωμα (στρατιωτικές-κληρικῶν), μέ τό ἐπάγγελμα (νοσοκόμων-πυροσβεστῶν) κτλ.

Στήν ἐποχή μας ὁ ρόλος τῆς ἐνδυμασίας δέν εἶναι μόνο νά μᾶς προστατέψει ἀπό τίς καιρικές μεταβολές (χρόνο, ζέστη, βροχή, ἀέρα), ὅπως στήν πρωτόγονη ἐποχή, ἀλλά καὶ νά ἔξωραίσει τήν ἐμφάνισή μας.

2. ‘Υλικά κατασκευῆς τῆς ἐνδυμασίας.

‘Υφαντικές ἵνες: εἴδη καὶ ταξινόμηση
ἀνάλογα μέ τήν προέλευσή τους
(φυσικές-τεχνητές).

Τά ύλικά πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν κατασκευή τῆς ἐνδυμασίας εἶναι συνήθως τά διαφορα ὑφάσματα (μάλινα, μεταξωτά, βαμβακερά, λινά κτλ.).

Ἐκτός ἀπό τά ὑφάσματα χρησιμοποιοῦνται, λιγότερο βέβαια, τά δερμάτινα καὶ τά γούνινα εἴδη.

Τά ύλικά πού χρησιμοποιοῦνται στήν ύφαντουργία γιά τήν κατασκευή τῶν διαφόρων ὑφασμάτων λέγονται ὑφαντικές ἵνες καὶ διαιροῦνται σέ δύο μεγάλες κατηγορίες:

A) φυσικές καὶ B) τεχνητές.

A' Φυσικές

Αύτές πάλι ύποδιαιροῦνται σέ δύο ἄλλες:

- α) Φυτικές: βαμβάκι, λινάρι, καννάβι, γιούτη, σιζάλ κ.ἄ.
- β) Ζωικές: μαλλί, μετάξι κ.ἄ.

B' Τεχνητές

Τεχνητό βαμβάκι, τεχνητό μαλλί, τεχνητό μετάξι καὶ συνθετικές ἢ πλαστικές ὕλες.

Οι ύφαντικές ἵνες προέρχονται ἀπό τή μηχανική καὶ χημική ἐπεξεργασία διάφορων πρώτων ύλῶν.

Ανάλογα μέ τήν προέλευση τῶν πρώτων αύτῶν ύλῶν (φυτική ή ζωική), διακρίνουμε τίς φυτικές ύφαντικές ūλες πού προέρχονται ἀπό τό φυτικό βασίλειο (βαμβάκι, λινάρι, καναβί, γιούτη) καί τίς ζωικές ύφαντικές ūλες πού προέρχονται ἀπό τό ζωικό βασίλειο (μετάξι, μαλλί).

Οι φυτικές καί ζωικές ύφαντικές ūλες μαζί ἀποτελοῦν τίς φυσικές ύφαντικές ūλες.

Ἐκτός ἀπό αύτές ύπαρχουν καί οι τεχνητές ύφαντικές ūλες (νάυλον, ρεγιόν, ντάχρον, ὄρλόν κτλ.) πού παράγονται ἀπό ἄλλες ūλες ūστερα ἀπό κατάλληλη ἐπεξεργασία.

Οι φυσικές ύφαντικές ūνες Φυτικές

Ολες γενικά οι φυτικές ύφαντικές ūλες ἔχουν κύριο καί χαρακτηριστικό συστατικό τήν κυτταρίνη (συστατικό τῆς μεμβράνης τοῦ φυτικοῦ κυττάρου).

Α' Τό βαμβάκι

Τό βαμβάκι, σάν πρώτη ūλη, χρησιμοποιεῖται πολύ στίς κλωστοϋφαντουργικές βιομηχανίες πού προσφέρουν στόν ἀνθρωπο τά σπουδαιότερα προϊόντα γιά τίς ἐνδυματολογικές ἀνάγκες (τά θαυμάσια βαμβακερά ύφάσματα).

Στήν 'Ελλάδα τό φυτό ἦταν γνωστό ἀπό τά παλιά χρόνια. 'Η πρώτη καλλιέργεια στήν 'Ελλάδα ἔγινε στήν περιοχή τῆς Ηλείας τό 2ο π.Χ. αιώνα.

Η 'Ελληνική παραγωγή συνέχεια αὐξάνει. Σήμερα τό βαμβάκι καλλιέργεῖται στή Βοιωτία, Φθιωτιδοφωκίδα, περιφέρεια Θεσσαλονίκης, Σερρῶν, Τρικάλων, Λακωνίας, Λάρισας, "Εβρου κ.ἄ.

Η 'Ελλάδα θεωρεῖται σήμερα ἡ πρώτη χώρα στήν Εύρωπη σέ παραγωγή βαμβακιοῦ, ἐνῶ τά νήματα καί τά ύφάσματα πού παράγονται ἐδῶ εἰναι ἐφάμιλλα καί μερικές φορές καλύτερα ἀπό αύτά τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Β' Τό λινάρι

Τό λινάρι καί ἡ καλλιέργειά του ήταν γνωστά ἀπό τήν ἀρχαιότατη ἐποχή.

Χαρακτηριστικό εἶναι ὅτι βρέθηκε λινό ὑφασμα σέ ἀρχαίους Αἰγυπτιακούς τάφους καί σέ τάφο τῆς ἀρχαίας Χαλδαίας, πού χρονολογεῖται ἀπό τήν 5η χιλιετηρίδα π.Χ.

Στήν 'Ελλάδα φαίνεται ὅτι πρωτοκαλλιεργήθηκε στήν ἐποχή τοῦ 'Ηροδότου, 6ο αἰ. π.Χ.

Σήμερα τό 70% περίπου τῆς παγκόσμιας παραγωγῆς καλλιεργεῖται στή Ρωσία, στό Βέλγιο, στή Γαλλία, 'Ιρλανδία, 'Ολλανδία, Γερμανία κ.ά.

Τό λινάρι καλλιεργεῖται σήμερα στήν 'Ελλάδα σέ μικρές ποσότητες (Κρήτη, Λακωνία, Μεσσηνία, "Ηπειρο, Μακεδονία καί Θράκη).

Γ' "Αλλες φυτικές ύφαντικές ἔνες

Σέ περιορισμένη ἔκταση καί γιά ὄρισμένα μόνον εἴδη χρησιμοποιοῦνται καί μερικές ἄλλες φυτικές ἔνες ἀπό φυτά πού καλλιεργοῦνται στίς θερμές χώρες.

- α) Τό καννάβι (κάνναβις)
- β) Κόρχορος (γιούτη)
- γ) 'Αγαύη (σιζάλ)

Σημείωση: 'Εκτός ἀπό τίς παραπάνω φυτικές ύφαντικές ὕλες ὑπάρχουν καί ἄλλες πού χρησιμοποιοῦνται λιγότερο, ὅπως τό καννάβι τῆς Μανίλλας, οι ἔνες τοῦ κοκοφοίνικα, τό καπόκ καί τό λινάρι N. Ζηλανδίας.

Ζωικές ύφαντικές ἔνες

Α' Τό μαλλί

Μαλλί εἶναι τό σύνολο τῶν ἵνῶν πού σκεπάζουν τό

σῶμα τοῦ προβάτου, τῆς κατσίκας καὶ τῆς καμήλας.

"Έχομε διάφορα εἴδη μαλλιοῦ, ἀνάλογα μέ τό ζῶο ἀπ' ὅπου προέρχονται. Τό μαλλί τοῦ προβάτου χρησιμοποιεῖται περισσότερο γιά τήν κατασκευή κλινοσκεπασμάτων, χαλιῶν κτλ.

'Η ποιότητα τοῦ μαλλιοῦ ἔξαρταται ἀπό τό εἶδος τοῦ ζώου, τήν ἡλικία, τήν ὑγεία καὶ τό μέρος τοῦ σώματος, ἀπό ὅπου τό παίρνουμε, καὶ ἀκόμη ἀπό τό χρῶμα, τή γυαλάδα, τήν ἀντοχή καὶ τήν ἐλαστικότητα τῶν ίνῶν.

Τό μαλλί εἶναι ἀπό τά σπουδαιότερα ἐμπορεύματα τῆς κοινῆς ἀγορᾶς καὶ ἔδωσε μεγάλη ὥθηση στήν οἰκονομία τῶν χωρῶν πού τό παράγουν.

Μεγάλα κέντρα ἔξαγωγῆς μαλλιοῦ εἶναι: ἡ Αὐστραλία, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Ρωσία, ἡ Ισπανία, ἡ Αργεντινή κ.ἄ.

α) Τό μαλλί τῶν 'Ελληνικῶν προβάτων

Τά πιό πολλά πρόβατα τῆς 'Ελλάδας ἀνήκουν στή Συριακή ράτσα καὶ λίγα σέ ράτσες ἄλλων βαλκανικῶν χωρῶν, ὅπως εἶναι τά βλάχικα, τά σαρακατσάνικα, τά καραγκούνικα, τά γκέκικα, κ.ἄ.

Τό καλύτερο σέ ποιότητα μαλλί εἶναι τῆς Δυτικῆς Θράκης, τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης.

β) Τό μαλλί τῆς κατσίκας

'Επειδή τό μαλλί τῆς συνηθισμένης 'Ελληνικῆς κατσίκας εἶναι πολύ σκληρό καὶ πυκνό (μέτριας ποιότητας), δέ χρησιμοποιεῖται σάν ύφαντική ὕλη.

Κατάλληλο μαλλί γιά ύφανση δίνουν οἱ κατσίκες πού ζοῦν στή περιοχή τοῦ Θιβέτ (κασμίρ) καὶ τῆς "Αγκυρας, ἀπ' ὅπου προέρχονται καὶ τά περίφημα κασμίρια καὶ μοχαΐρ.

γ) Τό μαλλί τῆς καμήλας

Τό μαλλί αὐτό εἶναι τό γνωστό μέ τό ὄνομα «καμηλό» καί προέρχεται ἀπό τίς καμῆλες τῆς βόρειας Αφρικῆς καί τῆς Ασίας.

Β' Τό μετάξι

Μετάξι εἶναι μιά πολύτιμη ύφαντική ὅλη πού παράγεται ἀπό τό μεταξοσκώληκα.

Τό μετάξι χρησιμοποιήθηκε γιά πρώτη φορά στήν Κίνα, ὅπου ἡ παραγωγή του γινόταν γιά πολλά χρόνια μέ απόλυτη μυστικότητα.

Στό Βυζάντιο διαδόθηκε τόν καιρό τοῦ αὐτοκράτορα 'Ιουστινιανοῦ (555 μ.Χ.) ἀπό δυό καλόγερους πού, ἀφοῦ ἔμαθαν στήν Περσία ὅλη τή διαδικασία παραγωγῆς, ἔφεραν κρυφά ποσότητα μεταξόσπορου μέσα στό κοῖλο ραβδί τους.

'Από τότε διαδόθηκε ἡ σηροτροφία καί στά Βαλκάνια. Στήν Ελλάδα ἔφτασε τό 1850.

Σέ διάφορα μέρη τῆς Ελλάδας παράγεται καλῆς ποιότητας μετάξι ὅπως: στήν Πελοπόννησο (Καλαμάτα, Σπάρτη), Θεσσαλία, Κρήτη καί Εύβοια.

'Η σηροτροφία διαχρίνεται σέ οίκιακή καί σέ βιομηχανική.

Σήμερα στήν Ελλάδα γενικά ύπαρχουν περίπου (20) είκοσι ἐργοστάσια μεταξοβιομηχανίας στήν Αθήνα, Πειραιά, Καλαμάτα, Σουφλί, "Εδεσσα, Βέροια, Θεσσαλονίκη κτλ.

Α' Τεχνητές ύφαντικές ἔνες

Γενικά

'Η μεγάλη τιμή τοῦ φυσικοῦ μεταξιοῦ καί ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νά ἀποκτήσει φτηνές ύφαντικές ἔνες ἔγι-

ναν οι άφορμές νά κατασκευαστεῖ τό τεχνητό μετάξι.

Ακόμη ό ανθρωπος παρατήρησε ότι οι φυσικές ύφαντικές ψλες, ζωικές ή φυτικές, μέρα μέ τή μέρα περιορίζονται, ένω ἀντίθετα ό πληθυσμός τῆς γῆς αύξανει.

Η Χημεία ἔκανε μεγάλα θαύματα στόν τομέα τῆς κατασκευῆς τεχνητῶν ύφαντικῶν ψλῶν καί σήμερα μέ τήν τελειοποίηση τῶν μηχανικῶν καί χημικῶν μέσων κάνει πραγματικά ἄλματα ἀπό πλευρᾶς ποιότητας, ἀλλά καί ποσότητας.

α) Τεχνητό μετάξι (ρεγιόν)

Τεχνητό μετάξι εἶναι ἡ τεχνητή ἐκείνη ύφαντική ψλη πού παράγεται ἀπό τήν κυτταρίνη τοῦ ξύλου· βασικά κατασκευάζεται ἀπό τά ίδια ψλικά πού χρειάζονται καί γιά τήν κατασκευή τοῦ τεχνέριου.

Τό τεχνητό μετάξι, ὅπως καί τό τεχνητό μαλλί, εἶναι προϊόν τοῦ δάσους καί ἐπιτυχία τῆς δημιουργικῆς ἀνθρώπινης σκέψης.

Παράγεται μέ κατάλληλη ἐπεξεργασία ἀπό τό ξύλο τοῦ ἔλατου καί τοῦ πεύκου.

β) Τεχνητό μαλλί

Τεχνητό μαλλί (κυτταρόμαλλο ή τσελβόλ) εἶναι ἡ τεχνητή ἐκείνη ύφαντική ψλη πού γίνεται ἀπό τήν ἐπεξεργασία τῆς κυτταρίνης.

Η παραγωγή τοῦ τεχνητοῦ μαλλιοῦ βασίστηκε στήν ἐπεξεργασία τῶν ἴνῶν τοῦ ξύλου.

Πρῶτοι οι Γερμανοί πέτυχαν τόν τρόπο παραγωγῆς τοῦ τεχνέριου καί τό ὄνόμασαν τσελβόλ.

B' Συνθετικές ύφαντικές ψλες

α) Νάυλον (Nylon)

Η πρώτη προσπάθεια παρασκευῆς συνθετικῶν πλα-

στικῶν ύλῶν για ύφαντικούς σκοπούς ἄρχισε τό 1913.

Η θαυμαστή αὐτή ύφαντική ύλη ἔγινε γνωστή τό 1934 καί παρασκευάστηκε στήν 'Αμερική ἀπό τή μεγαλύτερη χημική βιομηχανία τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν DU PONT 'սτερ' ἀπό μακροχρόνιες μελέτες καί ἔρευνες κάτω ἀπό τήν ἐπίβλεψη τοῦ Διευθυντῆ της Χημικοῦ Ούάλλας Χιούμ Κάροθερς.

Τό νάυλον κατασκευάζεται μέ βάση α) τόν ἄνθρακα πού παίρνεται ἀπό τήν πίσσα, β) τό δέξιγόνο καί τό ἄζωτο, πού παίρνεται ἀπό τόν ἀέρα καί γ) τό ύδρογόνο, πού παίρνεται ἀπό τό νερό.

Μετά τήν ἀνακάλυψη τοῦ νάυλον, ἀνακαλύφτηκε στή Γερμανία μιά νέα ύφαντική ύλη πού πήρε τό ὄνομα περλόν.

Σάν πρώτη ύλη γιά τήν κατασκευή τοῦ περλόν χρησιμοποιήθηκε ἡ φαινόλη κοιν. φαινέλαιο (συστατικό τῆς λιθανθρακόπισσας).

Η ἐπιστήμη μέρα μέ τή μέρα δημιουργεῖ νεώτερες τεχνητές καί συνθετικές ύλες περισσότερο τελειοποιήμένες.

"Ετσι, ἐκτός ἀπό τίς παραπάνω συνθετικές ύφαντικές ύλες, ύπάρχουν καί ἄλλες, ὅπως οἱ Βινιόν, Ντάκρον, 'Ορλόν, 'Ακρυλέν, 'Αραλάκ, Τρεβίρα, Ντραλόν, Τερυλέν κ.ἄ.

3. Χαρακτηριστικές ἰδιότητες τῶν ύφαντικῶν ἴνῶν καί χρήσεις τους.

Ζωικές ύφαντικές ἴνες Α' Τό μαλλί

'Ιδιότητες

Τό μαλλί εἶναι γυαλιστερό, ἀπαλό καί ἐλαστικό· οἱ ἴνες του ἔχουν μάκρος καί ἀντοχή. Εἶναι δυσθερμαγωγό.

Προσβάλλεται εύκολα ἀπό τό σκόρο καί εἶναι πολύ ἀκριβό.

Χρήση τῶν ἴνων

Μεγάλες ποσότητες μαλλιοῦ χρησιμοποιοῦνται στή νηματουργία καὶ κλωστούφαντουργία γιά κατασκευή μάλινων ύφασμάτων καὶ πλεκτῶν εἰδῶν. Οἱ κατώτερες ποιότητες χρησιμοποιοῦνται γιά τό γέμισμα στρωμάτων, καθισμάτων κτλ.

B' Τό μετάξι

Ίδιότητες

Τό μετάξι εἶναι ἡ πολυτελέστερη ύφαντική ὥλη ἀπό τά παλιά χρόνια μέχρι σήμερα.

"Εχει μεγάλη ἐλαστικότητα καὶ στιλπνότητα.

Σάν κλωστή παρουσιάζει μεγάλη ἀντοχή καὶ στερεότητα.

Εἶναι κακός ἀγωγός τῆς θερμότητας καὶ εἶναι ἐπίσης ύγροσκοπικό, δηλαδή μπορεῖ νά συγκρατήσει ύγρασία, χωρίς νά φαίνεται βρεγμένο.

Οἱ μεταξωτές ἵνες παρέχονται ἔτοιμες ἀπό τή φύση καὶ εἶναι ἐλαφρότερες ἀπ' ὅλες τίς φυσικές ἵνες.

Τό μῆκος μιᾶς ἵνας μπορεῖ νά φτάσει τά 1000 μέτρα, ίσως καὶ περισσότερο.

Χρήση τῶν ἴνων

Τά πολύτιμα νήματα ἀπό μετάξι χρησιμοποιοῦνται σέ διάφορα κεντήματα καὶ στήν κλωστούφαντουργία γιά τήν κατασκευή διαφόρων ύφασμάτων, γιά ἐνδυμασίες ἔξωτερικές καὶ ἐσωτερικές, κυρίως γυναικεῖες, γιά ύφασματα ἐπιπλώσεων καὶ γιά τεχνικούς σκοπούς π.χ. γιά ἀλεξίπτωτα, μπαλόνια κτλ.

Φυτικές ύφαντικές ἵνες

A' Τό βαμβάκι

Ίδιότητες

Οἱ ἵνες τοῦ βαμβακιοῦ (λιγότερο ἀνθεκτικές ἀπό τίς

ΐνες τοῦ μαλλιοῦ καὶ τοῦ μεταξιοῦ) εἶναι λεῖες, ἀπαλές στήν
ἀφή καὶ σχετικά φτηνές.

Χρήση τῶν ἴνῶν

Χρησιμοποιοῦνται γιά τὴν κατασκευή βαμβακερῶν
ὑφασμάτων, πού προορίζονται κυρίως γιά ἐσώρουχα καὶ
ὑφασμάτων οἰκιακοῦ ἴματισμοῦ καθώς καὶ γιά φαρμακευ-
τικούς σκοπούς.

Ἄκομη χρησιμοποιοῦνται γιά τό γέμισμα στρωμά-
των, παπλωμάτων, μαξιλαριῶν, καθώς καὶ γιά τό περι-
τύλιγμα ἀντικειμένων πού σπάζουν εὔκολα.

Β' Τό λινάρι

Ίδιότητες

Οἱ ἴνες του δέ βάφονται εὔκολα, εἶναι σκληρές καὶ ἔ-
χουν μῆκος 40-100 ἑκ.

Χρήση τῶν ἴνῶν

Τά λινά νήματα χρησιμοποιοῦνται γιά τὴν κατασκευή
τραπεζομάντηλων, σεντονιῶν καὶ γενικά ἀσπρόρουχων, φο-
ρεμάτων καὶ ἀντρικῶν κουστουμιῶν, γιά κλωστές ραψί-
ματος, σπάγγους καὶ ἄλλα παρόμοια εἴδη.

Γ' Τό καννάβι

Ίδιότητες

Οἱ ἴνες του εἶναι χοντρές καὶ ξυλώδεις.

"Ἔχουν τή μεγαλύτερη ἀντοχή ἀπό ὅλες τίς φυτικές
ἴνες, δέ χαλαρώνουν καὶ δέν καταστρέφονται εύκολα.

Χρήση τῶν ἴνῶν

Χρησιμοποιοῦνται γιά τὴν κατασκευή σκοινιῶν καὶ
χοντρῶν ὑφασμάτων, ὅπως εἶναι τά καραβόπανα, ὀθόνες
κ.ἄ., καὶ γιά ὑφάσματα συσκευασίας.

Δ' Γιούτη

Ίδιότητες

Οι ίνες του φυτού αύτού είναι πολύ ινώδεις, άγριες και σπάζουν εύκολα. Δέν έχουν μεγάλη έλαστικότητα και είναι άπό τις φτηνότερες ίνες.

Χρήση τῶν ινῶν

Χρησιμοποιοῦνται γιά τήν κατασκευή σάκων (σακιά), χαλιών, σκοινιών κ.ά.

Ε' Αγαύη ή σιζάλ

Ίδιότητες

Οι ίνες του είναι μεγάλης άντοχής, άγριες, χωρίς έλαστικότητα.

Χρησιμοποιοῦνται σέ μεγάλη κλίμακα γιά τήν κατασκευή τῶν παραπάνω προϊόντων και στή χαρτοποιία.

Τεχνιτές - συνθετικές ύφαντικές ίνες

Ίδιότητες

Γενικά μοιάζουν στήν όψη μέ τό φυσικό μαλλί ή μετάξι. Είναι φτηνές και δέν προσβάλλονται άπό τό σκόρο. Πλεονεκτήματα: άπεριόριστη εύχερια παραγωγής, καλή έμφανιση, εύκολία στό πλύσιμο.

4. Ύφασματα - Είδη και ταξινόμηση ύφασμάτων άναλογα μέ τις πρῶτες υλες και τόν τρόπο κατασκευῆς τους

Ύφασματα είναι τά προϊόντα πού κατασκευάζονται μέ τήν ύφανση στόν άργαλειό, δηλαδή μέ τήν κατάληη πλοκή και συναρμολόγηση τῶν νημάτων.

Άναλογα μέ τήν πρώτη υλη, πού χρησιμοποιήθηκε

γιά τήν κατασκευή τους, τά ύφασματα χωρίζονται στίς παρακάτω κατηγορίες:

- α) Μάλλινα ύφασματα
- β) Μεταξωτά ύφασματα
- γ) Βαμβακερά ύφασματα
- δ) Λινά ύφασματα
- ε) Τεχνητά καί συνθετικά ύφασματα
- στ) Μεικτά ύφασματα

Σχετικά μέ τόν τρόπο κατασκευῆς τους έχουμε διάφορες ποιότητες:

- α) Μάλλινα: ζέρσεϋ, κρέπ, μπουκλέ, καμπαρντινέ, καμηλό, τουντ, μοχαΐρ, ντιβεντίν.
- β) Μεταξωτά: βελούδο, σιφόν, μεταξωτή μουσελίνα, κουκουλάρικα, κρέπ ντέ σίν, κρέπ σατέν, κρέπ μαροκέν.
- γ) Βαμβακερά: κάμποτ, δίμιτο, βελούδο κοτλέ, πικές, τσίτι, ζέρσεϋ, ποπλίνα, φανέλα, χασές, περκάλι, βατίστα, τούλι κ.ά.
- δ) Λινά: κατάλληλα γιά άντρικιές καί γυναικεῖες φορεσιές, λινή βατίστα, λινά κρετόν κατάλληλα γιά έπιπλώσεις, λινά τραπεζομάντηλα, πετσέτες, σεντόνια κ.ά.
- ε) Τεχνητά καί συνθετικά: ρεγιόν, τσελβόλ, φιμπράν, τερυλέν, νάυλον, ντακρόν, άκριλάν, όρλόν, περλόν καί ά.
- στ) Μεικτά: ὅσα έχουν γίνει άπό δύο ή καί περισσότερες ύφαντικές ἵνες π.χ. μαλλί μέ βαμβάκι (μαλλοβάμβακα) ή λινό μέ βαμβάκι κτλ. ή φυσικές ἵνες μέ τεχνητές ή συνθετικές π.χ. λινό μέ τεχνητό μετάξι, τερυλέν, τσελβόλ, άκριλάν κ.ά.

5. Χαρακτηριστικές ιδιότητες τῶν ύφασμάτων καί χρήσεις τους Μάλλινα ύφασματα

Ιδιότητες

Τά μάλλινα ύφασματα κρατοῦν τή θερμότητα τοῦ

σώματος καί γι' αύτό, σάν χειμωνιάτικα ένδύματα, εἶναι ζεστά.

"Έχουν μεγάλη ἀπορροφητικότητα στόν ίδρωτα καί, ἐπειδή ἔχουν μεγάλη ἐλαστικότητα, δέν τσαλακώνονται εύκολα.

"Ενας πρακτικός τρόπος, γιά νά διακρίνουμε τή γυνησιότητα τοῦ μάλλινου ύφασματος εἶναι νά ξεφτίσουμε μερικές ἵνες του καί νά τίς κάψουμε· τό μαλλί καίγεται μέ δυσκολία, βγάζει μιά χαρακτηριστική μυρωδιά πού μοιάζει μέ τοῦ καμένου κέρατου καί ἀφήνει μαύρη στάχτη.

Τά μάλλινα ύφασματα χρησιμοποιοῦνται γιά γυναικεῖα φορέματα, παλτά, πλεκτά εἴδη, ἀντρικά κουστούμια, παιδικά κτλ.

Μεταξωτά ύφασματα

Ίδιότητες

Εἶναι λεπτά, στερεά, ἐλαστικά, μαλακά, πολύ ὅμορφα, ἀπορροφητικά, δροσερά τό καλοκαίρι καί ζεστά τό χειμώνα.

Τά μεταξωτά ύφασματα χρησιμοποιοῦνται περισσότερο στό γυναικεῖο ντύσιμο: φορέματα, ἐσώρουχα, μπλούζες, μαντήλια γιά τό κεφάλι· χρησιμοποιοῦνται ὅμως καί γιά ἀντρικά πουκάμισα, ρόμπες καί πιτζάμες.

Βαμβακερά ύφασματα

Ίδιότητες

Τά βαμβακερά ύφασματα ἔχουν φυσικές ίδιότητες πού καμιά δλλη τεχνητή ή συνθετική κλωστική ὥλη δέν ἔχει.

Εἶναι στερεά, «δροσερά», ἄνετα, ύγιεινά· βάφονται σέ ώραία χρώματα, δέν καίγονται εύκολα στό σιδέρωμα καί δέ χάνουν τή «φόρμα» τους στό πλύσιμο.

Μέ τίς νέες τεχνικές ἐπεξεργασίες τῶν ύφασμάτων, τά βαμβακερά ἔγιναν πραγματικά ἀσυναγώνιστα.

Σήμερα ύπάρχουν βαμβακερά πού δέν «μπαίνουν» στό πλύσιμο, δέν τσαλακώνουν και δέν έχουν άνάγκη άπό σιδέρωμα. Χρησιμοποιούνται συνήθως γιά νά κατασκευάζονται έσωρουχα.

Λινά ύφασματα

Ίδιότητες

Τά λινά ύφασματα είναι δροσερά, δέν άλλοιώνονται στό πλύσιμο και έχουν μεγάλη άντοχή: βάφονται δύσκολα και γι' αύτό κυκλοφορούν στήν άγορά σέ άνοικτά χρώματα ή στό φυσικό χρῶμα τῆς ίνας.

Χρησιμοποιούνται γιά τήν κατασκευή έξωτερικῶν ένδυμάτων άντρικῶν και γυναικείων (ταγέρ και κουστούμια).

Φοριούνται τήν άνοιξη, τό καλοκαίρι και τό φθινόπωρο.

Τεχνητά - συνθετικά ύφασματα

Ίδιότητες

Τά τεχνητά και συνθετικά ύφασματα είναι λεῖα, εύχαριστα στήν άφή, πλένονται εύκολα, δέν τσαλακώνουν, δέ σιδερώνονται, καιγονται εύκολα και είναι σχετικά φτηνά.

Χρησιμοποιούνται πολύ γιά τήν κατασκευή ένδυμάτων, γυναικείων περισσότερο, και σήμερα κατέχουν τή δεύτερη θέση στίς παγκόσμια χρησιμοποιούμενες ύφαντικές ίνες.

6. Όδηγίες γιά τήν έκλογή και άγορά ύφασμάτων και ένδυμάτων

«Οταν πάμε νά ψωνίσουμε είδη ρουχισμοῦ, πρέπει νά έχουμε ύπόψη μας τά παρακάτω:

Τί έχουμε άπόλυτα άνάγκη ν' άγοράσουμε και πόσα χρήματα διαθέτουμε γι' αύτά. "Αν θέλουμε ν' άγοράσουμε ύφασμα γιά φόρεμα, παλτό κτλ. και τό προτιμοῦμε

καλῆς ποιότητας, πρέπει νά ἔξετάζουμε τή στερεότητα, τή λεπτότητα, τήν ἀπαλότητα, τήν εὐκαμψία τοῦ ὑφάσματος μέ τήν ἀφή, τήν ὄραση καί τήν ὅσφρηση.

"Ἐπειτα ἔξετάζουμε τό ὕφασμα σέ ὅλη του τήν ἐπιφάνεια, γιά νά ἔξακριβωθεῖ ἀν ὑπάρχουν κόμποι, παραφασάδες, ἀραιώματα, διαφορές χρώματος η ἀνομοιομορφία στήν ὕφανση.

"Αν τό ὕφασμα είναι μάλλινο ἔξετάζεται καί ή ὄσμη του μέ τόν πρακτικό τρόπο καφίματος πού εἴπαμε παραπάνω.

'Ἐπίσης ἔξετάζεται ή σταθερότητα χρωματισμοῦ μέ τήν τριβή τοῦ ὑφάσματος πάνω σέ λευκό χαρτί. "Αν τά χρώματα είναι σταθερά, τό χαρτί δέ χρωματίζεται.

"Οταν θέλουμε νά ἀγοράσουμε ἔνα ὕφασμα δεύτερης ποιότητας, πρέπει νά σκεφτοῦμε ἀν θά ἀνταποκρίνεται στόν προορισμό του ἀνάλογα μέ τήν τιμή του καί ἀν μπορεῖ νά πλένεται καί νά μετατραπεῖ σέ πρόχειρα παιδικά φορέματα.

"Οταν ἀγοράζουμε ἔνα ὕφασμα πού μᾶς τό παρουσιάζουν γιά δλόμαλλο, καί φυσικά θά είναι ἀκριβό, πρέπει νά ἐλέγχουμε τή γνησιότητά του. 'Πάρχει κίνδυνος νά ἔχει βαμβάκι η ἄλλη συνθετική υλη ἀνακατεμένη μέ τό μαλλί, ἔτσι πού δύσκολα νά διακρίνεται.

'Επειδή ὅμως τά ἔτοιμα ροῦχα ἔχουν ἐπικρατήσει καί στή χώρα μας, ἔξαιτίας τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς μας, πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη μας δρισμένα πράγματα, ὅταν θά τά ἀγοράζουμε, γιά νά κάνουμε μιά σωστή ἐκλογή πού θά μᾶς ἔξυπηρετήσει ἀπόλυτα.

Προσέχουμε, ἔάν τό φόρεμα ἔχει πιέτες, ἡ στρώνουν καί νά πέφτουν καλά. 'Εάν ή φούστα είναι κλός η μέ σουρες, νά ἔχει τό ἀνάλογο φάρδος καί οι ραφές νά είναι ἵσιες καί καλοραμμένες.

'Εάν ἀγοράσουμε κάτι ἀπό ξεπούλημα η ἐκπτώσεις, πρέπει νά ψάξουμε νά βροῦμε τή φίρμα τοῦ καταστήματος.

Στίς εὐκαιρίες, φροντίζουμε ν' ἀγοράσουμε αὐτό πού είχαμε ὑπόψη μας καί ὅχι κάτι ἄλλο πιό ἀκριβό η φθηνό-

τερο, πού ίσως δέν τό ἔχουμε ἀνάγκη.

Τά είδη ρουχισμοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἔχουν καὶ αὐτά τίς ἀπαιτήσεις τους.

Θά πρέπει νά ξέρουμε ὅτι γιά σεντόνια τά ὑφάσματα περκάλια είναι καλύτερα ἀπό τά χασεδένια. Ὁ χασές κρατάει περισσότερο, ἀλλά δέν ἔχει τήν ἀπαλότητα καὶ τή γυαλάδα τοῦ περκαλιοῦ.

Ἡ ἔξοικονόμηση καὶ μιᾶς ἀκόμη δραχμῆς ἡ ἐνός δευτερολέπτου πρέπει νά γίνει ὁ δόληγός στήν κατανομή καὶ στήν κατανάλωση τοῦ οίκογενειακοῦ εἰσοδήματος καὶ τοῦ χρόνου πού ἔχει ἡ κάθε νοικοκυρά στή διάθεσή της.

7. Ὑγιεινή τῆς ἐνδυμασίας

Ἡ ἐνδυμασία, γιά νά είναι ὕγιεινή, πρέπει:

1. Νά είναι ἀνάλογη μέ τήν ἐργασία, τήν ἡλικία, τήν ἐποχή τοῦ ἔτους καὶ τίς κλιματολογικές συνθῆκες.

2. Νά ἐμποδίζει τήν ἀποβολή μεγάλης ποσότητας θερμότητας τό χειμώνα καὶ νά περιορίζει τήν ἐπίδραση τῆς ὑψηλῆς ἔξωτερικῆς θερμοκρασίας τό καλοκαίρι.

3. Τά ὑφάσματα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν κατασκευή της νά είναι πορώδη, ὥστε νά μήν ἐμποδίζεται ἡ διαπνοή τοῦ σώματος.

4. Νά είναι εύρυχωρη, γιά νά ἐπιτρέπει ἐλεύθερες κινήσεις καὶ νά μή δυσκολεύει τήν ἀναπνοή.

5. Νά ἀποφεύγονται τά πολύ στενά κολάρα, οἱ σφικτές ζῶνες κτλ.

6. Νά ἐπιτρέπει τήν ἔξατμιση τοῦ ἰδρώτα.

7. "Οταν θέλουμε νά προφυλάξουμε τό σῶμα μας ἀπό τό κρύο νά προτιμοῦμε νά φοροῦμε περισσότερα λεπτά ρούχα παρά λίγα καὶ χοντρά, ἐπειδή μεταξύ τῶν πολλῶν ρούχων κυκλοφοροῦν στρώματα ἀπό ἀέρα, πού είναι κακός ἀγωγός τῆς θερμότητας.

8. Νά προτιμοῦμε τά λευκά ἐσώρουχα, πού δέν περιέχουν χημικές ούσιες πού ἐρεθίζουν τό δέρμα.

9. Νά είναι εύκολη στό πλύσιμο, γιά νά μποροῦμε

νά τή διατηροῦμε πάντα καθαρή. Αύτό ισχύει ίδιαίτερα για τά έσώρουχα πού θά πρέπει νά τά άλλάζουμε πολύ συχνά. Γι' αὐτό χρειάζεται νά διαθέτουμε πολλά ἀπ' αὐτά, εἴτε πού νά μήν παρουσιάζεται ἔλλειψη, ὅταν δέ θά έχουμε τήν εύχέρεια νά τά πλύνουμε.

10. Νά ἀποφεύγουμε τά στενά παπούτσια, πού συμπιέζουν τά δάκτυλα τοῦ ποδιοῦ καί μποροῦν νά προκαλέσουν μικρή ή μεγάλη παραμόρφωση στό σκελετό μας πού θά έχει πολύ δυσάρεστα ἐπακόλουθα.

8. Ἡ αἰσθητική τῆς ἐνδυμασίας

"Εχει ἀποδειχθεῖ πώς τό αἰσθημα τῆς καλαισθησίας εἶναι περισσότερο ἀναπτυγμένο στή γυναικά. Τό ὅμορφο τή γοητεύει, τή συγκινεῖ, θέλει νά τό μιμηθεῖ, νά τό παρουσιάσει στόν ἑαυτό της καί στούς ἄλλους.

Πολλές φορές ὅμως πετυχαίνει τό ἀντίθετο, γιατί ἐπιδιώκει τό ἀκριβό, τό βαρύ, τό φανταχτερό, τά πολύ-πλοκα σχέδια καί χρώματα, ἐνῶ τό ὅμορφο βρίσκεται στό ἀπλό καί τό λιτό, πού τό ζωογονεῖ καί τό θερμαίνει ή γυναικεία πνοή.

Τό ἀπλό, πάντα βέβαια στά ὅρια μιᾶς πολιτισμένης ἀντίληψης τῶν πραγμάτων, εἶναι τό πιό ὅμορφο καί καλαισθητο.

'Η καλαισθησία στήν ἐνδυμασία προϋποθέτει διαίσθηση, κρίση καί καλλιέργεια.

'Η καλή ἐνδυμασία χωρίς ἀμφιβολία χαρακτηρίζει τόν ἄνθρωπο, εἶναι δεῖγμα πολιτισμοῦ καί έχει μεγάλη ἐπίδραση στούς ἄλλους καί στό ἴδιο τό ἄτομο.

Γι' αὐτό κάθε ἄνθρωπος καί ίδιαίτερα οί γυναικες θά πρέπει νά φροντίζουν νά ντύνονται σωστά, νά ἀποφεύγουν τά πολύ ζωηρά χρώματα, τόν ἀντιαισθητικό ὑπερτονισμό τῶν γραμμῶν τοῦ σώματος καί τούς κακούς συνδυασμούς σχετικά μέ τά διάφορα στοιχεῖα τῆς ἐνδυμασίας.

"Εχει ἄλλωστε ἀποδειχθεῖ ὅτι ή καλή ἐνδυμασία μεγαλώνει τήν αὐτοπεποίθηση καί τό αἰσθημα τῆς ἀσφά-

λειας, κάνει τόν άνθρωπο νά κινεῖται μένεση, δημιουργεῖ
ένα εύνοϊκό κλίμα γύρω του καί γενικά διασφαλίζει
βασικές προϋποθέσεις για τήν έπιτυχημένη άντιμετώπιση
τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς.

α) Μόδα - χρῶμα - σχέδιο

Μόδα

Η μόδα πού έπικρατεῖ σέ κάθε έποχή έπιβάλλει,
είδικά στίς γυναικες, νά χρησιμοποιούν κάθε φορά ντυσί-
ματα διαφορετικά σέ χρωματισμούς, ύφασματα καί σχέδια.

Η μόδα έξελισσεται καί ἀκολουθεῖ τίς ἀνάγκες τῆς
έποχῆς, τίς ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων για άνεση καί έξυ-
πηρέτηση, καθώς ἐπίσης καί τίς σύγχρονες αἰσθητικές
ἀπαιτήσεις συνδυάζοντας υλικά καί σχέδια.

Τό καλό γοῦστο στό ντυσιμο προϋποθέτει χρίση καί
καλλιέργεια.

Κάθε ἄτομο πρέπει νά ἀκολουθεῖ τή μόδα, ἐφ' ὅσον
φυσικά τό έπιτρέπει καί ἡ οίκονομική του κατάσταση.

Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἡ γυναικά έχει συνηθίσει
πιά στίς συχνές ἀλλαγές τῆς μόδας, δυό φορές τουλάχιστο
τό χρόνο.

"Οπως γνωρίζουμε τό Παρίσι είναι τό κέντρο τῆς
μόδας ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐδῶ καί μερικά χρόνια ἄρχισε καί στήν Ἰταλία μιά
κίνηση σχετικά μέ τή μόδα, πού συναγωνίζεται τό Παρίσι.

Οι σύγχρονες τάσεις τῆς μόδας ἀποβλέπουν νά δη-
μιουργήσουν φορέματα, πού νά δίνουν πολλές δυνατότητες
για διάφορους συνδυασμούς.

Σήμερα ἡ γυναικά μπορεῖ καλύτερα, μέ τά πολλά
μέσα ἐνημερώσεως (περιοδικά, τηλεόραση, ἐπίδειξη μό-
δας κτλ.), νά παρακολουθεῖ τήν έξελιξη καί τήν πορεία
τῆς μόδας καί νά τήν ἀκολουθεῖ, χωρίς ὅμως ν' ἀποβάλ-
λει τή δική της προσωπικότητα.

Χρώμα

Στά χρώματα τῶν ὑφασμάτων, ίδιαίτερα στά γυναικεῖα, ἐπικρατεῖ μεγάλη ποικιλία.

Τό αἴσπρο καί τά ἀνοιχτά χρώματα συνηθίζονται τό καλοκαίρι, γιατί ἔχουν τήν ίδιότητα νά ἀπορροφοῦν λιγότερη θερμότητα καί νά εἶναι ἔτσι πιό δροσερά.

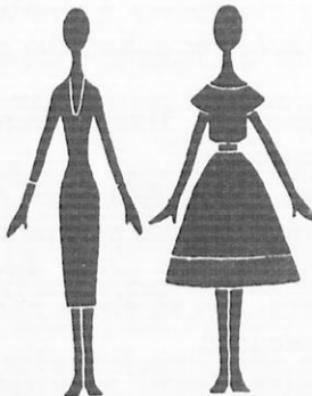
Αντίθετα τό μαῦρο καί τά σκοῦρα χρώματα συνηθίζονται τό χειμώνα, γιατί ἔχουν μεγαλύτερη ἀπορροφητική δύναμη θερμότητας.

Ανάμεσα στό αἴσπρο καί μαῦρο μεσολαβοῦν μέ αύξανόμενη δύναμη ἀπορροφητικότητας τό κίτρινο, τό κόκκινο καί τό σταχτί.

Γενικά οι παχιές γυναικες πρέπει νά ἀποφεύγουν τά ἀνοιχτά χρώματα, ἐνῷ στίς ἀδύνατες ταιριάζουν πολύ.

Σχέδιο

Ο πλοῦτος καί ἡ ποικιλία τοῦ σχεδίου προσπαθοῦν νά τονίσουν μέ κάθε τρόπο τή γυναικεία χάρη, νά ὑπογραμ-

Αριστερά λαθεμένο καί δεξιά σωστό ντύσιμο
ψηλῆς καί ἀδύνατης γυναίκας.

Πρέπει νά προτιμοῦνται φαρδιές φοῦστες,
ἡ μέ πλισέ, φαρδιά ζώνη, πλατύ ντεκολτέ
καί φόρεμα δχι μακρύ.

μίσουν τήν ώραιότητα και τό κάλλος, νά άποδώσουν τήν άρμονία και τήν τελειότητα τοῦ γυναικείου σώματος.

Κάθε ιστορική έποχή έπινόησε τά δικά της σχέδια και χρώματα, γιά νά προβάλει τήν όμορφιά τῆς γυναικας.

Γιά νά είμαστε σωστά ντυμένοι, θά πρέπει νά έχουμε έπιγνωση τῶν ἀτελειῶν μας και νά φροντίζουμε νά τίς ἔξουδετερώνουμε μέ τά διάφορα μέσα πού ὑπάρχουν σήμερα.

Μέ τήν ἐμφάνιση κάθε νέας μόδας πρέπει νά ἔξετάσουμε πόσο αὐτή ἀνταποκρίνεται στά ἀτομικά μας μέτρα και ἂν προκύπτουν ἀπ' αὐτή πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα γιά τή σιλουέτα μας.

Πιό πάνω παραθέτουμε μιά σχετική εἰκόνα.

β) Συμπληρώματα τῆς ἐνδυμασίας, εἴδη και σημασία τους γιά τήν καλαισθητική ἐμφάνιση

Συμπληρώματα τῆς ἐνδυμασίας είναι τά: γάντια, καπέλο, τσάντα, όμπρέλα, παπούτσια, κάλτσες, μαντήλια, κορδέλες, ζώνες κ.ἄ.

Τά συμπληρώματα αὐτά ὀλοκληρώνουν τήν ἐμφάνιση τῆς γυναικας και τῆς δίνουν μιά πληρότητα σύμφωνα μέ τή μόδα και τό γοῦστο.

"Οταν διαλέγουμε τά ἀντικείμενα αὐτά, θά πρέπει νά προσέξουμε νά ταιριάζουν στό σχῆμα και στό χρῶμα τοῦ φορέματος.

Τά συμπληρώματα (accessoires), δέν πρέπει νά είναι ἀκριβά, γιά νά μπορεῖ νά τά συγχαλλάζει ή γυναικα και ἔτσι νά ἀνανεώνει τήν ἐμφάνισή της.

Φυσικά ή ἐπιλογή τῶν συμπληρωμάτων αὐτῶν ἀπαιτεῖ γοῦστο.

'Ορισμένα ἀπό τά παρακάτω ἀντικείμενα ἐκπληρώνουν μιά ἀποστολή π.χ. τά γάντια ζεσταίνουν τά χέρια, τά παπούτσια προστατεύουν τά πόδια κτλ.

Τά κοσμήματα χρησιμοποιοῦνται γιά νά ἀναζωογονήσουν τήν ἐμφάνιση και γιά νά βελτιώσουν τό ὄπτικό ἀπο-

τέλεσμα, γιά νά στολίσουν και νά τονίσουν ἔνα ώραϊ πρόσωπο ή λαιμό άλλα και γιά νά συγκρατήσουν ἔνα φιόγγο, ἔνα μαντήλι, μιά κορδέλα κτλ.

γ) Ή κατάλληλη ἐνδυμασία στίς ἀνάλογες περιπτώσεις

Τό σωστό ντύσιμο γιά κάθε περίπτωση είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα κάθε καλλιεργημένου ἄνθρωπου.

"Οταν τό ὑφασμα και τό σχέδιο τοῦ ντυσίματος ἀνταποκρίνεται στήν ἀνάλογη περίπτωση, ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ τό αἰσθημα τῆς ἀνεσης πού ἐκδηλώνεται στίς κινήσεις του και στή συμπεριφορά του.

"Ετσι ἔχουμε:

1. 'Ενδυμασία γιά τό σπίτι
2. 'Ενδυμασία γιά τήν ἐργασία
3. 'Ενδυμασία γιά τόν περίπατο
4. 'Ενδυμασία γιά τά ταξίδια
5. 'Ενδυμασία γιά τή θάλασσα
6. 'Ενδυμασία γιά τό βουνό
7. 'Ενδυμασία γιά τό χορό

'Ενδυμασία γιά τό σπίτι

Φοροῦμε πρακτικά, ἀνετα φορέματα (ποδιές, ρόμπες, μπλούζες, παντελόνι) πού πλένονται και σιδερώνονται εύκολα.

'Αριστερά λαθεμένο και δεξιά σωστό ντύσιμο

'Ενδυμασία γιά τήν έργασία

Στήν περίπτωση πού δέ φοροῦμε είδική ένδυμασία στή δουλειά μας, φροντίζουμε νά διατηροῦμε πάντα τά δικά μας φορέματα σέ καλή κατάσταση. Θά πρέπει νά είναι άνετα, άνθεκτικά καί νά πλέονται εύκολα.

Τά φορέματα πού συνηθίζονται είναι: ταγιέρ, φούστα-μπλούζα (ή γιλέκο), φούστα-πουλόβερ καί γενικά άπλα φορέματα άπό ύφασματα καλής ποιότητας πού δέ γάνουν εύκολα τή φόρμα τους.

Θά πρέπει νά έχουμε ύπόψη μας ότι ή άτημέλητη έμφανιση δημιουργεῖ κακές έντυπώσεις στό περιβάλλον μας.

'Ενδυμασία περιπάτου

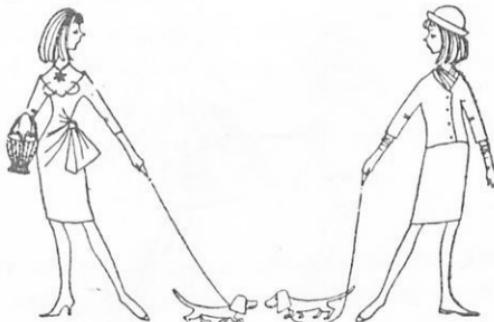
Τά πρωινά ντυνόμαστε πιό πρακτικά, άπό τό άπογευμα· τά βραδινά φορέματα δέν είναι κατάλληλα γιά έναν περίπατο στήν πόλη.

Τά ρούχα πού θά φορέσουμε στόν περίπατο κανονίζονται άπό τήν έποχή καί τόν καιρό.

Τό καλοκαίρι θά πρέπει νά είναι έλαφρά καί άνετα (έλαφρά καλοκαιρινά φορέματα, ταγέρ, μπλούζες, φοῦστες, σέ άνοιχτά χρώματα).

Τό χειμώνα πρέπει νά προτιμοῦνται τά πρακτικά καί ζεστά φορέματα (μάλλινες ζακέτες, πανταλόνια).

Γιά τό φθινόπωρο καί τήν άνοιξη τά μαντό καί τά ταγιέρ είναι τά πιό κατάλληλα.

'Αριστερά λαθεμένο καί δεξιά σωστό ντύσιμο στόν περίπατο.

Ἐνδυμασία γιά ταξίδια

Τά ροῦχα πού θά φορέσουμε στό ταξίδι θά πρέπει νά μήν τσαλακώνονται εύκολα, νά έχουν σκούρο χρώμα, γιά νά μή λερώνουν εύκολα ἀπό λεκέδες ή σκόνη, καί νά είναι ἀνθεκτικά.

Κατάλληλα είναι: φούστα ή πανταλόνι, μπλούζα, γιλέκο, ζακέτα, παλτό ή ταγέρ, ὥστε νά μποροῦμε νά ἀντιμετωπίζουμε τό χρύ ή τή ζέστη ἀνάλογα.

Ἐνδυμασία γιά τή θάλασσα

Ἡ ἀμφίσση μας στήν παραλία πρέπει νά συμπληρώνεται ἀπό πολύχρωμα μαντήλια, γυαλιά καί καπέλο γιά τόν ήλιο.

Τά βασικά ὅμως είναι τό μαγιό καί τό φόρεμα ή ρόμπα κουμπωτή ή σταυρωτή ἀπό ὕφασμα πετσετέ (μπουρνούζι).

Ἐνδυμασία γιά τό βουνό

Στό βουνό φοροῦμε σπόρ ροῦχα π.χ. παντελόνια, φαρδιές φοῦστες, μπλούζες, πουλόβερ, ἀνετα παπούτσια, ζεστές κάλτσες, καπέλο ή μαντήλι γιά τό κεφάλι καί ζακέτες.

Τό παλτό δέν είναι πρακτικό στό βουνό, οὕτε καί τό ἀδιάβροχο.

Ἄριστερά λαθεμένο καί δεξιά σωστό ντύσιμο
γιά τό χορό.

Ένδυμασία γιά τό χορό

Κατάλληλα φορέματα γιά χορό θεωρούνται τά βραδινά άπό βελοῦδο, μπροκάρ, κρέπ, λαμέ κτλ.

Καί τά πιό κατάλληλα χρώματα είναι τά σκούρα συνήθως (μαύρο, κόκκινο ή μώβ).

Τά σχέδια πρέπει νά είναι σέ φαρδιά γραμμή, ώστε νά μήν έμποδίζουν τίς κινήσεις.

Απαραίτητα στό ντύσιμο τοῦ χοροῦ θεωρούνται καί τά διάφορα κοσμήματα τῆς μόδας.

9. Περιποίηση καί συντήρηση τῆς ένδυμασίας

"Οσο περισσότερο φροντίζει καί προσέχει ή νοικοκυρά τά ένδυματα τόσο περισσότερο χρόνο θά διατηρηθοῦν σέ καλή κατάσταση καί έτσι τά ξέοδα τῆς οίκογένειας θά είναι λιγότερα.

"Οταν λέμε «περιποίηση» έννοοῦμε: α) τήν καλή προφύλαξή τους γιά όσον καιρό δέν πρόκειται νά τά μεταχειριστοῦμε, β) τή φροντίδα γιά τήν καθαριότητά τους, γ) τήν έπιδιόρθωση τῶν μικροφθορῶν τους (μπάλλωμα, μαντάρισμα, ἀλλαγή γιακάδων κτλ.).

Η περιποίηση καί συντήρηση τῶν εἰδῶν τῆς ένδυμασίας γίνεται μέ τό πλύσιμο, ἄπλωμα, στέγνωμα, σιδέρωμα, κολλάρισμα σέ όσα είδη έπιβάλλεται, ἀν τό έπιτρέπει φυσικά τό ὑφασμα.

Έξαίρεση ἀποτελοῦν μερικά είδη πού καθαρίζονται μέ στεγνό καθάρισμα, δπως είναι τά μάλλινα ένδυματα.

10. 'Υλικά καί σύγχρονα μέσα καθαρισμοῦ τῶν ένδυμάτων

Στήν έποχή μας, τά ἀπορρυπαντικά καί τά μηχανικά μέσα καθαριότητας ἔχουν φτάσει σέ μεγάλο βαθμό τελειότητας.

Τά τελειοποιημένα είδη τῶν ἡλεκτρικῶν πλυντηρίων,

τά διάφορα ήλεκτρικά σίδερα και τά τόσα εῖδη ἀπορρυπαντικῶν εἰναι ἀρκετά, γιά νά ίκανοποιήσουν τίς ἀνάγκες, δχι μόνο τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά και τοῦ ἀνθρώπου τοῦ αὔριο.

Μέ τίς τελειοποιήσεις αύτές στόν τομέα τῆς καθαριότητας και σέ δλους τούς τομεῖς γενικά δέν μπορεῖ παρά νά μένει εύχαριστημένη ἡ σημερινή νοικοκυρά.

Ανάμεσα στά σύγχρονα μηχανικά μέσα, πού βοήθησαν τή νοικοκυρά στό δύσκολο ἔργο της, εἰναι τό ήλεκτρικό πλυντήριο, τό ήλεκτρικό σίδερο κ.ἄ.

·Ηλεκτρικά πλυντήρια

Ολα σχεδόν τά σπίτια τῶν πόλεων ἔχουν ἀντικαταστήσει τόν πανάρχαιο τρόπο πλυσίματος (μπουγάδα) μέ τά ήλεκτρικά πλυντήρια. Η χρήση τους εἰναι εύκολη. Φτάνει ἡ νοικοκυρά νά γυρίσει τό κουμπί, γιά νά ἀρχίσει ἡ κίνηση τοῦ πλυντηρίου.

Ανάλογα μέ τό βαθμό τελειοποιήσεώς τους, ἔχουμε πλυντήρια αύτόματα και ύπεραυτόματα.

Τά ήλεκτρικά πλυντήρια διαχρίνονται σέ ἐπαγγελματικά πού ἔξυπηρετοῦν τό κοινό και σέ οίκογενειακά πού χρησιμεύουν γιά τήν ἔξυπηρέτηση τῶν μελῶν τῆς οίκογένειας.

Σήμερα τά ἐγχώρια πλυντήρια εἰναι ἐφάμιλλα μέ τά εύρωπαϊκά και προσφέρονται σέ πιό προσιτές τιμές.

Τά ήλεκτρικά σίδερα

Είναι ἀπλά ἡ αύτόματα. Τά αύτόματα ἔχουν ἔνα θερμοστάτη, μέ τόν ὅποιο κανονίζουμε τή θερμοκρασία, ἀνάλογα μέ τό ὑφασμα πού θέλουμε νά σιδερώσουμε.

Υπάρχουν ἀκόμα και ήλεκτρικά σίδερα πού ἔκτοξεύουν ἀτμό. Γι' αύτό τό σκοπό διαθέτουν ἔναν εἰδικό χῶρο γιά τό νερό και ἔνα κουμπί γιά τή ρύθμιση τῆς θερμοκρασίας.

11. Οίκοτεχνία - Βιοτεχνία - Βιομηχανία

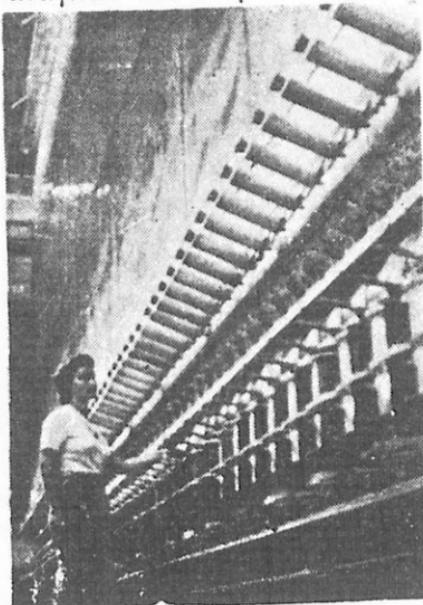
α) Οίκοτεχνία είναι ή κατεργασία τῶν πρώτων ύλῶν καὶ ή περιορισμένη παραγωγή προϊόντων που προορίζονται, γιά νά καλύψουν τίς οίκογενειακές ἀνάγκες.

β) Βιοτεχνία είναι μικρή ἐπιχείρηση που δέν ἔχει σπουδαῖες καὶ εἰδικές ἐγκαταστάσεις καὶ παράγει σέ μικρές ποσότητες προϊόντα, κυρίως μέ ἐργασία τῶν χεριῶν.

‘Η βιοτεχνία είναι ή δεύτερη φάση τῆς Οίκοτεχνίας που πῆρε τή μορφή ἐμπορίου μέ τήν πώληση τῶν προϊόντων της.

Μέ τό πέρασμα τοῦ καιροῦ, παρουσιάστηκε μεταξύ τῶν οίκογενειῶν τοῦ χωριοῦ ἔνα εἶδος ἐπικοινωνίας που εἶχε σάν ἄμεσο ἀποτέλεσμα τήν ἀνταλλαγή τῶν προϊόντων που περίσσευαν σέ μιά οίκογένεια ἐνῷ παρουσίαζαν ἔλλειψη σέ μιάν ἄλλη.

γ) Βιομηχανία είναι ή μηχανική ἐπεξεργασία καὶ ή ἀπεριόριστη κατασκευή προϊόντων, μέ σκοπό τήν κάλυψη τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου.

BIOMHXANIA

Μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐργοστασιακῆς βιομηχανίας τά ἀπλά ἀργαλεῖα δίνουν τή θέση τους σέ μεγάλα μηχανήματα καί περιορίζονται τά ἐργατικά χέρια.

΄Η ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας καί μάλιστα στίς τελευταῖς δεκαετίες δέν ἀφήνει μεγάλα περιθώρια γιά τή ζωή τῆς οἰκοτεχνίας καί βιοτεχνίας.

α) 'Η 'Υφαντική λαϊκή τέχνη στή χώρα μας

Στή λαϊκή τέχνη ἀνήκει καί ἡ ὑφαντική, μιά ἀπό τίς πιό παλιές ἀσχολίες τῶν γυναικῶν τῆς χώρας μας.

Στήν «Ιλιάδα», τό ἀθάνατο αὐτό ἔπος τοῦ 'Ομήρου, βλέπομε τήν 'Ανδρομάχη στήν Τροία νά ὑφαίνει πολύχρωμα πανιά καί τήν 'Ελένη, τή σύζυγο τοῦ βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης Μενέλαου, νά κεντάει πάνω στό πανί μέ μεγάλη δεξιοτεχνία παραστάσεις ἀπό τά κατορθώματα τῶν Τρώων καί τῶν 'Αχαιῶν.

'Από αὐτά καί πολλά ἄλλα δείγματα καί παραστάσεις πού διασώθηκαν προκύπτει τοῦτο: ἡ ὑφαντική ἦταν γνωστή πρίν ἀπό πολλούς αἰῶνες καί οἱ ἀρχαῖες 'Ελληνίδες εἶχαν τή δεξιοτεχνία νά κεντοῦν στό ὑφαντό πολλά σπουδαῖα γεγονότα, γάμους, γιορτές, θεούς, πολεμικά κατορθώματα κτλ. Καί μάλιστα τά κεντοῦσαν τόσο τέλεια καί τά χρώματα ἦταν τόσο πετυχημένα, ὥστε ἔμοιαζαν σάν πραγματικές ζωγραφίες.

'Από κανένα, σχεδόν, ἀγροτικό σπίτι δέν ἔλειπε ὁ πατροπαράδοτος ἀργαλειός.

Σ' ὅποια περιοχή τῆς πατρίδας μας κι ἂν κοιτάξουμε θά δοῦμε τήν ὑφάντρα, σκυμμένη στόν ἀργαλειό της, ἄλλοτε νά ὑφαίνει τήν προίκα της καί ἄλλοτε νά κατασκευάζει διάφορα εἴδη γιά τίς βιοποριστικές της ἀνάγκες.

Σέ κάθε τόπο, ἀλλά καί σέ κάθε χωριό, στό ὑφαντό διακρίνει κανείς τόν ιδιαίτερο χαρακτήρα τῶν κατοίκων.

‘Ο ἀργαλειός στήν ‘Ελληνική οἰκογένεια
ἄλλοτε καί τώρα

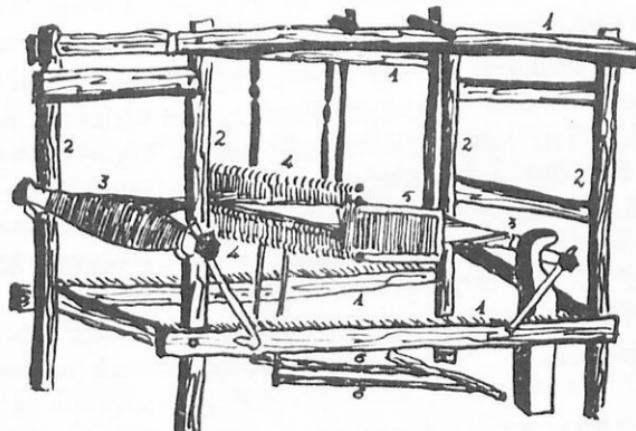
Σπουδαία θέση στήν ιστορία τῆς ὑφαντικῆς τέχνης
ἀπό τά παλιά χρόνια κατέχει ὁ ἐλληνικός ἀργαλειός.

‘Ο ἐλληνικός ἀργαλειός εἶναι ἔνα πολύπλοκο ἐργαλεῖο καὶ χρησιμοποιήθηκε πολύ στήν ‘Ελλάδα, ιδιαίτερα στά χωριά.

Σήμερα ἔχει σχεδόν παραμεριστεῖ, ὅστερα ἀπό τήν τεράστια ἀνάπτυξη τῆς ὑφαντικῆς τέχνης πού γίνεται μέ μηχανήματα τελευταίου τύπου.

Εἶναι γνωστό τό δημοτικό τραγούδι πού συγχρίνεται τήν εύχαριστη ἀπασχόληση τοῦ κεντήματος καὶ τῆς ρόκας μέ τήν κουραστική ἐργασία τοῦ ἀργαλειοῦ

Τό κέντημα εἶναι γλέντημα
κι ἡ ρόκα εἶναι σεργιάνι
μά ὁ ἀργαλειός εἶναι σκλαβιά,
σκλαβιά πολύ μεγάλη.

‘Ο ἀργαλειός
(1, 2) δοκάρια, (3) ἀντιά, (4) μιτάρια, (5) χτένι, (6) ποδαρικά

Τά έγχωρια ύφαντά και ή συμβολή τους στήν 'Εθνική μας οίκονομία (ή φλοκάτη, τό μυκονιάτικο ύφαντό, τό άραχωβίτικο, τό κρητικό κτλ.)

Τό έλληνικό ύφαντό ύπηρξε πάντα κάτι περισσότερο από μιά άπλή διακόσμηση. "Ηταν ή χαρά και ή έλπιδα ένός λαοῦ πού ή σκλαβιά τετρακοσίων χρόνων δέν μπόρεσε νά σβήσει τήν άγαπη του γιά κάθε είδους όμορφιά.

Στά Μουσεῖα λαϊκῆς έλληνικῆς τέχνης στίς πόλεις, άλλα και σέ μερικά χωριά και νησιά, μπορεῖ νά χαρεῖ τό μάτι σας τόν άνεξάντλητο πλοῦτο τῶν λαϊκῶν ύφαντῶν.

"Έχουμε ύποχρέωση νά βοηθήσουμε μέ κάθε τρόπο νά διατηρηθεῖ και νά συνεχιστεῖ ή έλληνική λαϊκή μας τέχνη.

'Η συμβολή της στήν 'Εθνική μας οίκονομία είναι μεγάλη.

Γενικά, από τήν άνάπτυξη τής τέχνης τοῦ έγχωριου ύφαντοῦ, προκύπτουν σημαντικά όφέλη, ὅπως: αὐξηση τοῦ έθνικοῦ είσοδήματος, είσαγωγή συναλλάγματος και προσφορά περισσότερων εύκαιριῶν άπασχολήσεως σέ άγροτικούς και ήμιαστικούς πληθυσμούς.

'Η φλοκάτη

'Η φλοκάτη μέ τήν ξεχωριστή τέχνη της και μέ τή μεγάλη ποικιλία σέ χρώματα και σχέδια παίρνει τήν πρώτη θέση στίς έκθεσεις έλληνικῆς λαϊκῆς τέχνης τόσο στήν 'Ελλάδα, ὅσο και στό έξωτερικό.

Στήν Καρδίτσα, στή Φλώρινα και σέ λίγα άκόμα μέρη τής πατρίδας μας ξέρουν πολύ καλά τήν τέχνη τής φλοκάτης.

Θαυμάσια είναι τά κλινοσκεπάσματα και οι κάπες τῶν βοσκῶν.

Τό μυκονιάτικο ύφαντό

Στό νησιώτικο ύφαντό, ιδιαίτερα τής Μυκόνου, τό κλίμα άλλαζει, γιατί έπηρεάζεται άπό τίς είδικές τοπι-

κές συνθῆκες καὶ ἀπό τή νοοτροπία τῶν νησιωτῶν.

‘Η θάλασσα τ’ ἀπαλύνει ὅλα, δέν χυριαρχεῖ πιά τό γεωμετρικό σχέδιο. Τά μοτίβα εἶναι παρμένα ἀπ’ τό φυτικό καὶ ζωικό βασίλειο καὶ ἀπό τίς ἀνθρώπινες ἐκδηλώσεις.

Τό ἀραχωβίτικο ὑφαντό

“Ολη ἡ ‘Ελλάδα ἔχει νά ἐπιδείξει ἓνα σημαντικό ἀριθμό ἀπό κάθε λογῆς ὑφαντά. “Ολα ἐκφράζουν τό γνήσιο αἰσθημα ἐνός λαοῦ στήν ἀναζήτησή του για τήν ὄμορφιά.

Στήν ὑφαντή πλουμιστή ζακέτα τῆς ‘Αραχωβίτισσας φαίνεται ὅλη ἡ ζωντάνια τῆς ‘Ελληνίδας τῶν βουνῶν στίς πιό δημιουργικές της στιγμές.

Τό σχέδιο εἶναι ἀδρό, γεωμετρικό μέ ἔντονα χρώματα, βγαλμένο ἀπ’ τήν ψυχή τοῦ στεριανοῦ, ἀπαλλαγμένο ἀπό τά πολλά πετάγματα τῆς φαντασίας.

Τό κρητικό ὑφαντό

Στήν Κρήτη ἡ ὑφαντική κατέχει σπουδαία θέση στήν τοπική χειροτεχνία κι ἔχει μακριά παράδοση.

Τά ὑφαντά τῆς Κρήτης παρουσιάζουν μιά ξεχωριστή χαρακτηριστική ίδιομορφία καὶ, σάν τά κοιτάζεις, μένεις ἐκστατικός ἀπό τά ὠραιότατα σχέδια καὶ ἀπό τήν ἀπαράμιλλη ἀρμονία τῶν χρωμάτων.

Τά σχέδια εἶναι συνήθως γεωμετρικά καὶ πολλές φορές ἐναλλάσσονται στό ἴδιο κομμάτι μέ ξεχωριστή χάρη. “Αλλοτε ἡ ὑφάντρα δανείζεται τά σχέδιά της ἀπό τή φύση, τά φυτά, τά λουλούδια, τούς καρπούς, τά φύλλα. “Αλλοτε πάλι ἐμπνέεται ἀπό γεγονότα ιστορικά, ἢ ἀπό θρύλους καὶ φιλοτεχνεῖ ιστορικές μορφές, καράβια, γοργόνες, δικέφαλους ἀετούς, μαίανδρους κτλ.

‘Η ιστορία τῆς Κρήτης εἶναι γραμμένη στά ὑφαντά καὶ στά κεντήματά της.

Πρίν ἀπό είκοσι χρόνια ἡ ὑφαντική ἀπασχολοῦσε τά δύο πέμπτα ἀπό τίς ἀγροτικές οίκογένειες. Σήμερα ἔχει

σχεδόν σταματήσει ή παραγωγή ύφαντῶν γιά τίς ἀνάγκες τοῦ σπιτιοῦ καί ή ύφαντική ἔχει πάρει οἰκοτεχνική, βιοτεχνική καί βιομηχανική μορφή.

Τά εἶδη πού παράγει ή ύφαντική εἶναι συνήθως: κλινοσκεπάσματα σέ μεγάλη ποσότητα καί ποικιλία: πατανίες, κουσκουσέδες, κιλίμια, χράμια κ.ἄ.

Ἐπίσης, διάφορα εἶδη γιά καθημερινή χρήση ή γιά διακόσμηση: ταγάρια, κουρτίνες, ποδιές, τραπέζομάντηλα, κάπες.

Ξεχωριστή κατηγορία ἀποτελεῖ ή ύφαντική μέ μαλλί γίδας. Μ' αὐτό κατασκευάζονται ἐλαιόπανα γιά τά ἐλαιουργεῖα, ταγάρια καί διάδρομοι γιά οἰκιακή χρήση καί γενικά εἶδη πού χαρακτηρίζονται γιά τήν τέχνη τους καί τή μεγάλη ἀντοχή τους.

Πουθενά ἄλλοι τά χρώματα δέν εἶναι τόσο λαμπρά, τόσο πλούσια. Ἡ Κρητικιά ἤξερε νά ἀφομοιώνει μέ τόν πιό πετυχημένο τρόπο τίς ντόπιες παραδόσεις μέ τίς ξένες ἐπιδράσεις.

Στίς εἰδικές Ἐκθέσεις χειροτεχνίας τοῦ Μονάχου, καί τίς Φλωρεντίας, ὅπου κάθε χρόνο στέλνονται, τά ἀντιπροσωπευτικά εἶδη κρητικοῦ κεντήματος καί ύφαντοῦ προκαλοῦν τό θαυμασμό, βραβεύονται καί σημειώνουν μεγάλη ἐμπορική ἐπιτυχία.

β) Ἡ ἑγχώρια βιομηχανία ἐπεξεργασίας πρώτων ύλῶν καί κατασκευῆς ἐνδυμάτων

Ἡ ἑγχώρια βιομηχανία τῆς ύφαντουργίας μέ τήν πρόοδο τῆς νηματουργίας καί τήν ἀνακάλυψη τῶν τεχνητῶν ύφαντικῶν ἵνῶν πῆρε μεγάλη ἀνάπτυξη.

Σήμερα ύψωνονται σέ ὅλη σχεδόν τή χώρα μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα ἐξοπλισμένα μέ τελευταίου τύπου μηχανήματα καί μέ ἐργοτεχνικό προσωπικό πού φτάνει σέ ἑκατοντάδες καί συχνά σέ χιλιάδες ἀτομα.

Παράλληλα πραγματοποιεῖται μέσα συστηματική ἀπο-

κέντρωση τῶν βιομηχανιῶν. Ἰδρύονται ἔργοστάσια, ὅχι μόνο γύρω ἀπό τήν Πρωτεύουσα, ἀλλά καὶ σέ ἄλλες πόλεις καὶ σέ χώρους, πού μέχρι σήμερα ἦταν καθαρά ἀγροτικοί.

Γιά τή βιομηχανία ἀπαραίτητες εἰναι οἱ πρῶτες ὕλες· καί, ἐπειδὴ στή χώρα μας ἐπιτρέπει τό κλίμα τίς καλλιέργειες τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ εἰδικά τοῦ βαμβακιοῦ, πολλοί ἀνθρωποί ἀσχολοῦνται μέ τήν καλλιέργεια τῶν φυτῶν αὐτῶν.

Ἐπίσης ἀσχολοῦνται μέ τή διατροφή τῶν ζώων πού παράγουν τό μαλλί, τό μετάξι κτλ.

Μέ τόν αὐτοματισμό καὶ τή γρήγορη παραγωγή προϊόντων ἡ βιομηχανία κατόρθωσε νά προσφέρει εἴδη ὑφαντουργίας ἀπό τά πιό δύσκολα στό σχέδιο καὶ στήν ὑφανση.

Ἡ βιομηχανία μας παράγει ὑφάσματα τυποποιημένα φτηνότερα καὶ σέ χρόνο μικρότερο, γιατί τά αὐτόματα μηχανήματα πολλαπλασιάζουν τήν παραγωγή καὶ περιορίζουν τό ἔργατικό δυναμικό.

Οἱ ἔξαγωγές τῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν ἐνδύσεως, ἔχουν σάν ἄμεσο ἀποτέλεσμα τήν ἐπέκταση τῶν βιομηχανικῶν μονάδων καὶ τήν εἰσπραξη πολλῶν ἑκατομμυρίων δολαρίων.

12. Χαρακτηριστικές τοπικές ἐνδυμασίες

“Οταν λέμε τοπική ἐνδυμασία, ἐννοοῦμε τήν ἐνδυμασία πού διάλεξε κάθε περιοχή, τήν ὑπέταξε στή δική της αἰσθητική καὶ τή διατήρησε ἀκέραια.

Εἰναι ἀδύνατο νά περιγράψει κανείς τή μεγάλη ποικιλία τῆς Ἑλληνικῆς φορεσιᾶς μέ τίς πολλές λεπτομέρειές της πού ἀλλάζουν ἀνάλογα μέ τίς τοπικές συνήθειες, τίς παραδόσεις, τίς συνθῆκες, τίς γιορτινές περιστάσεις κάθε τόπου κτλ.

Κοινό στοιχεῖο τῆς Ἑλληνικῆς ἐνδυμασίας (ἀντρικῆς καὶ γυναικείας) εἰναι μόνο τό πουκάμισο.

‘Γλικά εἰναι τά ἐγχώρια ὑφάσματα μέ τά ὑφαντά

κεντητά θέματα πού έχουν άτέλειωτη ποικιλία σχεδίων και χρωμάτων.

Οι φορεσιές συμπληρώνονται από τά ίδιόμορφα καλύμματα τής κεφαλής και συνοδεύονται από διάφορα στολίδια π.χ. λίρες, φλουριά, πεντόλιρα κ.ἄ.

Χαρακτηριστικές είναι οι τοπικές άντρικές ένδυμασίες τής Κρήτης, τής Κέρκυρας, τής Πάρου, τής Θάσου κτλ. μέ τή βράκα ή φουφούλα.

Στή Στερεά Ελλάδα, τήν Πελοπόννησο, και τήν "Ηπειρο συναντοῦμε τή φουστανέλα, τό πουκάμισο και τό γιλέκι· τό φέσι και τά στολίδια γιά τή γυναίκα.

Στή Μακεδονία και Θράκη φοροῦν Ποντιακές φορεσιές (βράκα και φέσι).

Σήμερα σώζονται πολλές χαρακτηριστικές τοπικές ένδυμασίες στό Μουσεῖο Μπενάκη και στό Μουσεῖο Λαϊκῆς Τέχνης στήν Πλάκα (Λαογραφικό μουσεῖο τής Αθήνας), ὅπου πολλοί πνευματικοί παράγοντες τής χώρας μας, ὅπως ή 'Ιστορική και 'Εθνολογική 'Εταιρία και τό Λύκειο τῶν 'Ελληνίδων, φρόντισαν νά συγκεντρωθοῦν και νά φυλαχτοῦν σάν ιερά κειμήλια.

Η 'Ελληνική φορεσιά σήμερα έξακολουθεῖ νά φοριέται περιορισμένα σέ λίγα χωριά μόνο και ίδιαίτερα στά νησιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ

1. Η κατοικία καί ἡ ἐπίδρασή της στή σωματική καί ψυχική εὐεξία τοῦ ἀνθρώπου

Κατοικία εἶναι ἔνας τόπος διαμονῆς κατάλληλα διασκευασμένος ἀπό τὸν ἀνθρωπὸν, γιά νά τὸν προφυλάσσει ἀπ' τίς ἀτμοσφαιρικές μεταβολές καί ἀπό ἄλλους κινδύνους.

Η κατοικία ἐπιδρᾶ ἀναμφισβήτητα στὸν ἀνθρωπὸν καί διαπλάθει ἀνάλογα τό χαρακτήρα του.

Καλλιεργεῖ τὴν ψυχική του διάθεση, ἐνισχύει τίς δραστηριότητές του, στηρίζει τό ἥθικό του ἢ μπορεῖ ἀκόμη νά φέρει τά ἀντίθετα ἀποτελέσματα.

"Ἔχει ἀποδειχθεῖ ὅτι ἡ ὑγιεινή κατοικία, καθώς καί ὁ χρωματισμός της, ἀσκοῦν μεγάλη καί ζωηρή ἐπίδραση στή ζωή μας.

Τά μικρά καί ἀνήλια δωμάτια μέ τά σκοῦρα χρώματα ἔχουν βλαβερές ἐπιπτώσεις στήν ύγεια μας καί στήν ψυχική μας διάθεση.

"Ἐπίσης ἡ κακή διαρρύθμιση τῶν χώρων καί οι θόρυβοι, ὅχι μόνο δέ συμβάλλουν στήν ψυχική μας ίσορροπία, ἀλλά ἀντίθετα δημιουργοῦν ἐκνευρισμό.

"Ἐτσι, ἀνάλογα μέ τά χρήματα πού μποροῦμε νά διαθέσουμε σέ κάθε συγκεκριμένη περίπτωση θά πρέπει νά προσπαθοῦμε νά φτιάχνουμε τό σπίτι μας, ὅσο τό δυνατό, πιό ἀνετο καί πιό ὑγιεινό.

Γενικά ἡ καλή ἐκλογή τοῦ σπιτιοῦ, ἡ σωστή του ὄργανωση, ἡ καλόγουστη διαρρύθμισή καί διακόσμηση καί

ή συντήρησή του συμβάλλουν στή σωματική και πνευματική εύεξία τοῦ ἀνθρώπου.

2. Σύντομη ιστορική ἔξελιξη τῆς κατοικίας

Πρίν ἀπό ἑκατοντάδες χιλιάδες χρόνια, κατά τὴν περίοδο τῆς Παλαιολιθικῆς ἐποχῆς (120.000-12.000 π.Χ.), ὁ πρωτάνθρωπος καὶ ἀργότερα ὁ τέλειος ἀνθρωπος ζοῦσε ζωή νομαδική.

Σάν ἀποκλειστική σχεδόν κατοικία τῶν προγόνων μας χρησίμευαν οἱ σπηλιές (κοιλότητες βράχων) καὶ ἄλλα παρόμοια φυσικά καταφύγια, π.χ. οἱ κουφάλες τῶν κορμῶν μεγάλων δέντρων κ.ἄ.

Στήν ἀρχή ἐκεῖνο πού τὸν ὀδήγησε στὸ καταφύγιο ἦταν τό ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντήρησης.

Μέ τὸν καιρό ὅμως καὶ ἐπειδή ἦταν προικισμένος ἀπό τὸ Θεό μέ τὸ μυαλό, ὁ ἀνθρωπος ἀνακάλυψε τὰ ὅπλα, τὰ ἔργαλεῖα, τὴν ἐνδυμασία καὶ τελικά κατασκεύασε τὴν κατοικία του περισσότερο «πολιτισμένη».

Πρός τὸ τέλος τῆς τελευταίας ἐποχῆς τῆς Παλαιολιθικῆς περιόδου ἡ ζωή ἀρχίζει νά γίνεται περισσότερο ὅμαδική καὶ ὁ ἀνθρωπος ἀσχολεῖται μέ τὸ κυνήγι, τὴν ἀλιεία, τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς καὶ τὴν κτηνοτροφία. Τότε νιώθει τὴν ἀνάγκη νά κατασκευάσει τή μόνιμη κατοικία.

Από τότε μέχρι σήμερα πέρασε ἀπό πολλά στάδια. Σήμερα στὸν 20ο αἰώνα ἀρχισε νά παρατηρεῖται μιά πραγματική ἀναγέννηση στίς ἀντιλήψεις γύρω ἀπό τὴν κατοικία. Τροποποιεῖται, ἔξελίσσεται, θεραπεύει κάθε ἀνθρώπινη ἀνάγκη καὶ προφυλάσσει τὸν ἀνθρωπο ἀπό πολλούς ὁ-έξωτερικούς κινδύνους. Ακόμη ἀνταποκρίνεται στούς ὅρους τῆς ίγιεινῆς, τῆς οἰκογενειακῆς θαλπωρῆς τῶν ἀνέσεων ἡ τῆς κοινωνικῆς ἡθικῆς.

3. Τύποι κατοικίας: Μονοκατοικία και κατοικία σέ διαμέρισμα πολυκατοικίας.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε τύπου.
‘Οδηγίες καλῆς συγκατοικήσεως και γειτονίας

Τύποι κατοικίας:

Οι πιό συνηθισμένοι τύποι τής σημερινής κατοικίας είναι 1) ή μονοκατοικία και 2) ή πολυκατοικία.

Μονοκατοικία είναι ή κατοικία που έχει ένα ή και δυό όρόφους και προορίζεται για τή διαμονή τής οίκογένειας.

Πολυκατοικία είναι ο περισσότερο συνηθισμένος τύπος κατοικίας τῶν πόλεων· ἀποτελεῖται ἀπό πολλούς όρόφους και ἔξυπηρετεῖ πολλές οίκογένειες.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε τύπου.

A' Μονοκατοικία

Η μονοκατοικία συχνά πλεονεκτεῖ ἀπό ἀποψη ύγιεινή (φυσικός ἀερισμός και φωτισμός, ἀπαλλαγή ἀπό θορύβους, μεγαλύτερη ἐπάρκεια σέ χῶρο).

Συχνά παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα τά ὅποια προέρχονται ἀπό τίς τοπικές συνθῆκες. “Ελλειψη νεροῦ, ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, ὑπονόμων, συγκοινωνίας κτλ.

B' Πολυκατοικία

Πλεονεκτήματα: τό μικρό κόστος ἀγορᾶς ή ἐνοικίου, ή παροχή νεροῦ και ἡλεκτρισμοῦ, ή ἀποχέτευση σέ υπονόμους, ή φτηνή, καλή και ύγιεινή θέρμανση (καλοριφέρ).

Γενικά παρουσιάζει ἀναμφισβήτητα οίκονομοτεχνικά πλεονεκτήματα και γι' αὐτό ἐφαρμόζεται διεθνῶς σέ μεγάλη κλίμακα.

Η ζωή στίς πολυκατοικίες είναι περισσότερο ἀνετη και πολιτισμένη.

Μειονεκτήματα: ἔλλειψη αὐλῆς και πρασίνου, κακός φυσικός ἀερισμός και φωτισμός. Θόρυβοι. Καυσαέρια.

Κακή άρχιτεκτονική. Συγκατοίκηση και άμεση έπαφή οικογενειῶν κτλ. Κακή διαρρύθμιση.

Ο δηγγίες καλῆς συγκατοικήσεως και γειτονίας

Έάν ζοῦμε σέ πολυκατοικία, τότε εἴμαστε ύποχρεωμένοι νά áκολουθήσουμε τό γενικό κανονισμό τῆς πολυκατοικίας.

Είναι δύσκολο νά έκδηλώσουμε τήν οίκογενειακή χαρά μας· δέν έχουμε τό δικαίωμα νά χορεύουμε, νά γελάμε και νά τραγουδάμε.

Τά ραδιόφωνα, οι τηλεοράσεις πρέπει νά είναι σέ χαμηλή ένταση.

Νά μήν τινάζουμε, ὅταν στό μπαλκόνι τοῦ κάτω όροφου έχουν áπλωσει ροῦχα.

Νά μήν ποτίζουμε τά λουλούδια πρίν τίς 10 μ.μ.

Σχετικός κανονισμός ύπάρχει φυσικά σέ κάθε πολυκατοικία.

"Οταν ὅμως ζοῦμε σέ μονοκατοικία, τότε áλλάζουν τά πράγματα· τότε φτάνει νά χαιρετοῦμε τό γείτονά μας και νά τόν σεβόμαστε.

"Όλα τά παραπάνω δέν iσχύουν γιά τή μονοκατοικία.
"Ετσι δέ δημιουργοῦνται καθημερινά προβλήματα, ὅπως
ὅταν μένουμε σέ διαμέρισμα.

4. Μορφές κατοικίας. Είδη και αίτια δημιουργίας διάφορων μορφῶν, χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῶν πιό συνηθισμένων α) áστικής, β) áγροτικής

Μορφές κατοικίας

Μέ κριτήριο τήν περιοχή (τόν τόπο), χωρίζουμε τήν κατοικία α) σέ áστική και β) σέ áγροτική.

A' 'Αστική

Άστική κατοικία είναι ή κατοικία τῶν πόλεων.

Β' 'Αγροτική

Αγροτική κατοικία είναι ή κατοικία τῶν χωριῶν, τῶν ανωμοπόλεων, τῆς ύπαίθρου γενικά.

Είδη καὶ αἴτια δημιουργίας διαφόρων μορφῶν κατοικίας.

Διακρίνουμε διάφορα είδη:

- α) ἀστική μονοκατοικία, β) ἀστική «πολυκατοικία» καὶ
- γ) ἀγροτική κατοικία.

Τά αἴτια τῆς δημιουργίας τῶν διαφόρων μορφῶν τῆς κατοικίας είναι:

Τό κλίμα, τό δόποϊο ἐπιβάλλει κυρίως στίς βόρειες χώρες παχύτερα ἔξωτερικά τοιχώματα, διπλά παράθυρα, στέγη μὲ μεγάλη κλίση (ἐπικλινή), γιά νά φεύγουν τά νερά τῆς βροχῆς καὶ τά χιόνια πιό σύντομα, μικρά δωμάτια, γιά νά ζεσταίνονται πιό εύκολα.

·Ο προορισμός της

«Αλλη διαμόρφωση παίρνει ή οίκοδομή, ὅταν προορίζεται, γιά νά μείνει ή οίκογένεια καὶ ἄλλη, ὅταν προορίζεται γιά ἐκμετάλλευση (νοίκι).

·Η σεισμοπάθεια τοῦ ἐδάφους

Στίς σεισμοπαθεῖς περιοχές καὶ στίς περιοχές πού κινδυνεύουν ἀπό κατολισθήσεις ή κατασκευή γίνεται μέ ίδιαίτερες φροντίδες (ἀντισεισμικά) ὅπως στό Βόλο, στήν Κόρινθο, τήν 'Αρκαδία κ.ἄ.

·Ο διαθέσιμος χῶρος

·Η ἐκμετάλλευση καὶ τοῦ μικρότερου δυνατοῦ οίκοδομησίμου χώρου ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τά διάφορα παράξενα σχήματα ὅπως π.χ. (κατοικίες τριγωνικές, πολυγωνικές) κ.ἄ.

·Ο τόπος

·Ανάλογα μέ τόν τόπο στόν όποιον είναι χτισμένη

ή κατοικία διαμορφώνεται σέ δύο τύπους τήν 'Αστική και τήν 'Αγροτική κατοικία.

'Η παράδοση

Κάθε περιοχή έχει διαμορφώσει ίδιαίτερο τοπικό χαρακτήρα π.χ. στά νησιά συναντοῦμε άλλο τύπο, στή Μακεδονία άλλο κτλ.

Μ' αύτούς τούς τύπους έκφραζει ό "Ελληνας τήν ίδιοσυγκρασία του, τό φυλετικό του χαρακτήρα, τήν αισθητική του παράδοση, τή συνείδηση και τήν καλλιτεχνική άναπτυξη τής ψυχῆς του.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῶν πιό συνηθισμένων τύπων άστικης και άγροτικής κατοικίας.

α) άστικής

- 1) 'Η έλλειψη αύλης ή έλεύθερου χώρου.
- 2) Συγκατοικία μέ πολλές άλλες οίκογένειες.
- 3) Στενότητα χώρου.

β) άγροτικής

Κύριο χαρακτηριστικό είναι:

'Η υπαρξη μεγάλου και φτηνού χώρου.

Οι άγροτικές κατοικίες έχουν μεγάλη έκταση και μικρότερο ύψος (μονώροφες ή διώροφες).

"Έχουν συνήθως μεγάλη αύλη και κήπο καθώς και βοηθητικούς χώρους.

5. 'Εκλογή κατοικίας

(διδηγίες γιά τήν άγορά και ένοικιασή της)

Βασική προϋπόθεση γιά τήν έκλογή και τήν άγορά μιᾶς κατοικίας είναι:

1. Νά είναι ύγιεινή.
2. Νά βρίσκεται μακριά άπό κάθε θόρυβο π.χ. άπό έργοστάσια, άπό σχολεῖα, άπό κέντρα διασκεδάσης.

σεως και άπο ύπαιθριους κινηματογράφους και θέατρα.

3. Νά είναι καλής κατασκευῆς (στέγη - τοῖχοι).
4. Νά έχει καλή διαρρύθμιση και καλή άρχιτεκτονική.
5. Νά διαθέτει ίκανο ποιητικό χώρο για τις άναγκες τῶν άτόμων που θά κατοικήσουν σ' αὐτήν.
6. Νά ίκανο ποιεῖ όσο τό δυνατό περισσότερο τις αισθητικές άπαιτήσεις μας.

6. Σύνθεση τῆς κατοικίας

Τό σπίτι είναι τό πρῶτο περιβάλλον που γνωρίζει όληνθρωπος, γι' αὐτό και τό θεωρεῖ ένα άπό τά πολυτιμότερα άγαθά του. Κι ἐπειδή ζεῖ μέσα σ' αὐτό, αισθάνεται πάντα τήν άνάγκη νά τό φροντίζει, νά τό στολίζει μέ δση καλαισθησία διαθέτει και όσο τοῦ ἐπιτρέπουν οι οίκονομικές του δυνατότητες.

α) Ἐσωτερικό: Κύριοι και βοηθητικοί χώροι

Η κατανομή τῶν χώρων είναι τό σπουδαιότερο γιά μιά κατοικία. Τήν παλιά ἐποχή ή κατοικία είχε ένα μόνο χώρο που μέσα σ' αὐτόν ζοῦσε ή οίκογένεια.

Σήμερα ή κατοικία χωρίζεται σέ περισσότερους χώρους άναλογα μέ τις οίκογενειακές άνάγκες.

Κύριοι χώροι είναι:

- 1) Τά δωμάτια τοῦ ὑπνου, 2) Η τραπεζαρία, 3) τά δωμάτια ύποδοχῆς, 4) τό καθημερινό δωμάτιο, 5) ή βιβλιοθήκη.

Τά ύπνοδωμάτια (χρεβατοκάμαρες)

Είναι οι σπουδαιότεροι χώροι τῆς κατοικίας γι' αὐτό πρέπει νά βρίσκονται κυρίως στήν άνατολική ή νοτιοανατολική πλευρά τοῦ σπιτιοῦ.

Τά παράθυρά τους πρέπει νά είναι μεγάλα, γιά νά άεριζονται τά δωμάτια καλά.

Καλό είναι νά έχουν έντοιχισμένη ντουλάπα γιά τάρούχα.

Τό ύπνοδωμάτιο πρέπει νά βρίσκεται μακριά από τήν κουζίνα καί από κάθε θόρυβο.

Πρέπει νά ύπάρχουν ξεχωριστά δωμάτια γιά τους γονεῖς καί ξεχωριστά γιά τά παιδιά.

Η τραπεζαρία

Είναι τό δωμάτιο όπου συγκεντρώνεται ή οίκογένεια γιά φαγητό. Είναι συνήθως κοντά στήν κουζίνα.

Πρέπει νά είναι πάντοτε καθαρό, περιποιημένο καί πρόσχαρο. Πολλές φορές χρησιμοποιείται καί σάν δωμάτιο ύποδοχῆς.

Στήν τραπεζαρία μπορεῖ νά τοποθετηθεῖ καί βιβλιοθήκη, δταν δέν ύπάρχει είδικό δωμάτιο.

Τό δωμάτιο ύποδοχῆς (σαλόνι)

Προορίζεται γιά νά δεχόμαστε τους φίλους ή άλλους έπισκέπτες. Έκει γίνονται συνήθως καί οι οίκογενειακές γιορτές καί άλλες εύχαριστες συγκεντρώσεις τής οίκογένειας.

Νά βρίσκεται μακριά από τά ύπνοδωμάτια καί νά μή συγκοινωνεῖ μ' αύτά.

Τό Καθημερινό (Λίβινγκ ρούμ)

Αύτό πρέπει νά είναι πολύ εύρυχωρο, γιατί έκει συχνάζει ή οίκογένεια τίς περισσότερες ώρες τής ήμέρας.

Στό καθημερινό δωμάτιο μπορεῖ νά ύπάρχουν ένα η περισσότερα μέσα διασκεδάσεως (τηλεόραση, πιάνο, ραδιοπικ-άπ κ.ά.).

Βιβλιοθήκη ή Γραφεῖο

Πολλές κατοικίες διαθέτουν ξεχωριστό χώρο γιά τάρούχια. Τό χώρο αύτό χρησιμοποιούν τά παιδιά, που μελετοῦν, καί γενικά κάθε άτομο, που θέλει, έστω καί γιά λίγο νά διαβάσει ή νά γράψει.

· Υπάρχουν σήμερα ώραια ἔπιπλα βιβλιοθήκης ἀλλά περισσότερο συνηθίζονται οι ἐντοιχισμένες γιατί ἔξοικονόμηση χώρου.

Βοηθητικοί χώροι είναι:

· Η κουζίνα, τό λουτρό, τό δωμάτιο ύπηρεσίας, οι διάδρομοι, τό πλυνταριό.

· Η κουζίνα είναι τό ἐργαστήριο τῆς διατροφῆς τῆς οἰκογένειας. · Επειδή στήν κουζίνα περνάει ἡ οἰκοδέσποινα τίς περισσότερες ώρες τῆς ημέρας, γι' αὐτό πρέπει νά φωτίζεται καλά καί νά ἀερίζεται, γιατί νά φεύγουν οι μυρωδιές ἀπό τά φαγητά.

· Ο ἡλεκτρικός ἀπορροφητήρας είναι ἀπαραίτητος, εἰδικά στά διαμερίσματα.

Στήν κουζίνα ύπάρχουν τρία κέντρα ἐργασίας: ὁ νεροχύτης, ἡ ἑστία καί ὁ πάγκος, ὅπου ἐτοιμάζεται καί σερβίρεται τό φαγητό.

Τό λουτρό

Τό λουτρό θεωρεῖται ἀπαραίτητο σέ κάθε σύγχρονη κατοικία.

Πρέπει νά βρίσκεται κοντά στά ύπνοδωμάτια καί νά ἔχει παράθυρο γιατί τόν ἀερισμό καί τήν ἀπομάκρυνση τῶν ὑδρατμῶν.

Τό δάπεδο καί οι τοῦχοι του πρέπει νά ἔχουν εἰδική ἐπίστρωση πού νά μήν ἀλλοιώνεται ἀπ' τά νερά.

Τό δωμάτιο ύπηρεσίας

· Η οἰκογένεια, πού διαθέτει οἰκιακή βοηθό (ύπηρέτρια), ὀφείλει νά διαθέτει καί χωριστό δωμάτιο.

Στή σημερινή ἐποχή, πού σπάνια χρησιμοποιεῖται τό δωμάτιο αὐτό, ἡ οἰκοδέσποινα τό ἀξιοποιεῖ ἀνάλογα μέ τό γοῦστο τῆς καί τίς ἀνάγκες σέ χώρο.

"Ετσι, μπορεῖ νά γίνει λ.χ. ἐνας θαυμάσιος βοηθητικός χώρος, γιατί νά τοποθετεῖ τά διάφορα μέσα καθαριό-

τητας σκοῦπες, κουβάδες κ.ἄ.

Οι διάδρομοι

Είναι άπαραίτητοι, για νά μήν ἀναγκαζόμαστε νά διασχίζουμε ἐνα δωμάτιο, για νά μποῦμε στό άλλο.

Πλυσταριό

Τοποθετεῖται συνήθως σέ ύπόγεια, ἐνώ καλύτερη θέση είναι ἡ ταράτσα, για νά διευκολύνεται ἡ νοικοκυρά στό ἄπλωμα τῶν ρούχων.

Στίς μεμονωμένες κατοικίες είναι πρακτικό καί εὔχολο για τή νοικοκυρά νά τοποθετεῖται τό πλυσταριό σέ μικρό δωμάτιο συνεχόμενο μέ τήν κουζίνα καί μέ ἔξοδο στήν αὐλή.

Σκοπιμότητα καί λειτουργική σχέση μεταξύ τους

Στίς μεγάλες κατοικίες είναι δυνατό νά γίνονται διάφορες ἔργασίες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ὅπως τό φαγητό, ὁ ύπνος, ἡ ἀνάπαυση, ἡ ἔργασία, σέ διαφορετικά δωμάτια.

Οι μικρές ὅμως κατοικίες χρειάζονται πολλή μελέτη, για νά μποροῦν νά ἀνταποκριθοῦν στίς ἀνάγκες πού ύπάρχουν καί συγκεκριμένα, για νά είναι δυνατό νά ίκανοποιηθοῦν πολλές ἀνάγκες στό ίδιο δωμάτιο.

Τό χόλ

Είναι ὁ χῶρος ύποδοχῆς τῆς κατοικίας πού μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ για διάφορες ἀνάγκες.

"Οταν ύπάρχει στενότητα χώρου τότε καί τό χόλ χρησιμοποιεῖται σάν σαλόνι ἡ τραπεζαρία, μέ τήν ἀνάλογη ἐπίπλωση.

Λόγω τῶν μικρῶν διαστάσεων τοῦ χόλ τά ἔπιπλα ἔδω είναι λίγα· γι' αὐτό τά λιγοστά αὐτά ἔπιπλα πρέπει νά είναι κομψά ἀπλά καί τοποθετημένα μέ χάρη.

'Απαραίτητο είναι κατά τήν διαρρύθμιση τῆς κατοι-

κίας νά προβλέπονται χόλ καί διάδρομοι, γιατί ἐξυπηρετοῦν τίς ἐργασίες τῆς κατοικίας.

Τό χόλ εύκολύνει τήν καλή διαίρεση τῆς κατοικίας, δημιουργεῖ τήν ἐντύπωση εύρυχωρίας καί ἀνεσης καί βοηθεῖ στήν καλή καί οίκονομική θέρμανση τῆς κατοικίας.

Εύνόητο φυσικά είναι ὅτι θά ύπαρχουν καί ἔνας μέχρι δύο βοηθητικοί διάδρομοι.

·Η Τραπεζαρία (ἰδιαίτερης σημασίας γιά τήν οίκογενειακή ζωή)

Από ἔλλειψη χώρου, σέ πολλά σημερινά σπίτια ἔχει καταργηθεῖ ἡ «τραπεζαρία» καί σέ πολλές περιπτώσεις μεταφέρεται σέ κάποια ἄκρη τῆς κουζίνας ἢ τοῦ λίβινγκ-ρουμ.

Σέ ἄλλες περιπτώσεις ἡ τραπεζαρία παίζει ταυτόχρονα καί τό ρόλο δωματίου ύποδοχῆς ἢ σάλας.

Καθημερινό ἡ «λίβινγκ-ρουμ» (ἐπίσης μεγάλης σπουδαιότητας γιά τήν οίκογενειακή ζωή, ἀλλά καί γιά τήν κοινωνική ζωή τῶν μελῶν της).

Τό λίβινγκ-ρουμ είναι τό δωμάτιο μέ τή συχνότερη καί μέ τή πιό πολύπλευρη χρήση καί γι' αὐτόν τό λόγο πρέπει νά είναι καί τό πιό μεγάλο.

Πρέπει νά ἔχει εἴσοδο ἀπό τό χόλ καί ὅχι κατευθείαν ἀπό τή σκάλα ἢ ἀπό τήν είσοδο.

Δέν πρέπει νά είναι πέρασμα γιά ἄλλα δωμάτια. Νά συνδέεται ἄμεσα καί εύκολα μέ τήν κουζίνα, γιά νά μή χρειάζονται πολλοί δρόμοι γιά τό τραπέζι (στήν περίπτωση πού είναι τοποθετημένο στό λίβινγκ-ρουμ), καί γιά νά μπορεῖ ἡ μητέρα νά παρακολουθεῖ τά παιδιά ἀπό τήν κουζίνα.

Δωμάτιο ύποδοχῆς (σάλα, σαλόνι)

(βασικά ἀντιπροσωπεύει πολυτέλεια καί γι' αὐτό ταυτίζεται μέ τό καθημερινό), ἐκτός βέβαια ἀπό τίς περιπτώσεις πού ύπαρχουν τά μέσα γιά χωριστή σάλα, πραγμα-

τικά ἄνετη κι εύχαριστη.

Θά πρέπει νά είναι μακριά ἀπό τά ύπνοδωμάτια καὶ νά μή συγκοινωνεῖ μ' αὐτά.

Τό ύπνοδωμάτιο τῶν γονέων

Είναι ἔνα δωμάτιο μέ αὐστηρά καθορισμένη λειτουργί-
κότητα.

Σχέση μέ ἄλλα δωμάτια: Νά είναι κοντά στό δωμάτιο
τῶν παιδιῶν, χωρίς νά ἀποτελεῖ πέρασμα πρός τό δωμά-
τιό τους.

Νά βρίσκεται ὅπωσδήποτε στόν ίδιο δρόφο μ' αὐτό
καὶ νά είναι κοντά στό λουτρό καὶ στό ἀποχωρητήριο.

Λουτρό

Τό λουτρό ἐξυπηρετεῖ περισσότερο, ἀν βρίσκεται κοντά
στά ύπνοδωμάτια.

Κουζίνα (μαγειρεῖο)

Η κουζίνα πρέπει νά βρίσκεται πολύ κοντά στήν τραπε-
ζαρία ἢ τό λίβινγκ-ρουμ.

Πολλές φορές συνδέεται μ' αὐτά μ' ἔνα ἀνοιγμα στόν
τοῦχο, γιά νά σερβίρονται εὔκολα τά φαγητά. Ἀπό τά
ύπνοδωμάτια καὶ τό σαλόνι καλό είναι νά ἀπέχει (συνήθως
τοποθετοῦν ἀνάμεσά τους κάποιο διάδρομο), γιά νά μή
φτάνουν ώς ἐκεῖ οἱ μυρωδιές τῶν φαγητῶν.

Η κουζίνα δέ χρειάζεται νά είναι πολύ μεγάλη, ἐκτός
ἄν χρησιμοποιεῖται καὶ σάν τραπεζαρία.

Παράγοντες πού ἐπηρεάζουν τόν ἀριθμό καὶ τό μέγεθος τῶν χώρων αὐτῶν

Οι ἀνάγκες σέ χῶρο προσδιορίζονται σέ κάθε συγκεκρι-
μένη περίπτωση ἀπό μεταβλητούς παράγοντες:

- α) ἀριθμό τῶν ἐνοίκων
- β) ἡλικία, συγγένεια καὶ φύλο

γ) ἐπάγγελμα

δ) συνήθειες καὶ ὄργανωση ζωῆς

· Αν δημοσίευμε νά όρισουμε τόν ἀριθμό τῶν χώρων πού χρειάζονται σέ κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, μποροῦμε ώστόσο νά όρισουμε τό είδος τῶν ἀναγκαίων χώρων.

· Επίσης μποροῦμε νά προβλέψουμε χώρους πού σέ περίπτωση μεγάλης οίκογενειακῆς συγκεντρώσεως νά μποροῦν μέ συρόμενες πόρτες νά ἐνωθοῦν καὶ ἔτσι νά σχηματιστεῖ μεγαλύτερος χῶρος.

· Επειδή δημοσίευμα εἶναι δύσκολο κάθε κατοικία νά διαθέτει ὅλους τούς ἀπαραίτητους χώρους, καλό εἶναι ἡ οἰκοδέσποινα νά ἀξιοποιήσει, νά ἐκμεταλλευθεῖ, ἢ καὶ νά προσαρμόσει σέ ἄλλους, όρισμένους χώρους δημιουργώντας ἔτσι καινούργιους.

Τό προσωπικό γοῦστο τῆς οἰκοδέσποινας μέ τή βοήθεια τῶν σχετικῶν ἐπίπλων μπορεῖ νά μετατρέψῃ ἔνα στενόχωρο διαμέρισμα σ' ἔνα εὐχάριστο καὶ ἄνετο σπιτικό.

Τό πρόβλημα τοῦ χώρου πρέπει νά μελετηθεῖ εἰδικά σέ κάθε περίπτωση π.χ. τό γραφεῖο ἢ τό «ἀτελιέ» εἶναι γιά μερικούς ἀπαραίτητο γιά ἄλλους περιττό. Σέ μερικές πάλι οίκογένειες ἀρκεῖ μιά μόνο κρεβατοκάμαρα, ἐνῶ ἄλλες χρειάζονται δύο, τρεῖς ἢ τέσσερις.

β) Ἐξωτερικό: Εἴσοδος - αὐλή - κῆπος

· Η σημασία τους γιά τήν ὅλη ἐμφάνιση τῆς κατοικίας καὶ γενικότερα τῆς συνοικίας, τοῦ χωριοῦ κτλ.

· Η εἴσοδος τῆς κατοικίας δίνει τήν πρώτη ἐντύπωση στόν ἐπισκέπτη καὶ φανερώνει τήν ὅλη κατάσταση τῆς κατοικίας.

Στήν εἴσοδο ύπαρχει συνήθως, καθρέφτης, κρεμάστρα, ρολόι, μικροί πίνακες, δύμπρελοθήκη, φυτά καὶ ἄνθη.

Αὐλή εἶναι ἔνας χῶρος ἐλεύθερος γῆρα όπό τό κυρίως σπίτι.

Κήπος είναι φραγμένος τόπος πού καλλιεργοῦνται λαχανικά, άνθη, θάμνοι καί δέντρα.

Τούς κήπους τούς διακρίνουμε σέ 3 κατηγορίες:

1) στούς διακοσμητικούς κήπους (καλλωπιστικῶν φυτῶν, πάρκα μέ δύσδες δέντρων, πλούσια βλάστηση, συντριβάνια, δεντροφυτεμένες πλατεῖες κτλ.)

2) στούς κήπους καλλιέργειας (λαχανόκηπους, κήπους όπωροφόρων, κήπους λουλουδιῶν γιά τήν ἀγορά καί τά παράθυρα, καί τά μπαλκόνια τῶν σπιτιῶν).

3) στούς ἐπιστημονικούς κήπους (βοτανικούς γιά τή μελέτη τῶν φυτῶν, σχολικούς κτλ.).

Στίς ἐπαρχίες πού ὑπάρχει μεγάλη αύλη οι νοικοκυρές στολίζουν μέ καλλωπιστικά φυτά τήν αύλη καθώς καί τά παράθυρα, καί τά μπαλκόνια τῶν σπιτιῶν.

Μιά μονοκατοικία μέ κῆπο είναι ίδανη διαμονή γιά μιά οἰκογένεια. Είναι εύτυχισμένοι αύτοί πού μποροῦνε νά χαροῦνε αύτή τή σπάνια γιά τούς ἄλλους χαρά.

"Οσες, λοιπόν, ἔχουμε αύτή τή μεγάλη εύτυχία νά διαθέτουμε σπίτι μέ κῆπο, μποροῦμε νά ἀσχοληθοῦμε μέ αύτόν καί νά τόν διαμορφώνουμε σύμφωνα μέ τό γοῦστο μας καί τίς ἀπαιτήσεις μας.

Τό σπίτι θά γίνει πιό ὡραῖο καί εὐχάριστο μέ ἔναν καλοφτιαγμένο καί περιποιημένο ἀνθόκηπο, πού τοποθετεῖται συνήθως στό μπροστινό μέρος τῆς αύλης.

Τό λαχανόκηπο μποροῦμε νά τόν φτιάξουμε πίσω ἀπό τό σπίτι, ἀν φυσικά ὑπάρχει χῶρος, ἢ στό πλάι πρός τήν κουζίνα, γιά νά μᾶς ἐξυπηρετεῖ καλύτερα.

Φυτεύουμε συνήθως μαρουλάκια, μαϊντανό, σέλινο, πατάτες, καρότα, ἀνηθο πού είναι τόσο χρήσιμα στό νοικοκυριό.

'Ο λαχανόκηπος ἔκτός ἀπό τή χρησιμότητά του συμβάλλει πολύ καί στόν οἰκογενειακό προϋπολογισμό.

Στίς μεγάλες πόλεις σπάνια συναντοῦμε κῆπο ἢ αύλη παρ' ὅλη τή μεγάλη σημασία τους γιά ὅλους τούς ἐνοίκους καί ίδιαίτερα γιά τά παιδιά.

Δυστυχῶς σήμερα οι οἰκοπεδικές συνθῆκες ἔχουν καταργήσει τήν ὑπαρξή αύλης ἢ κήπου λόγω ἐλλείψεως χώρου.

Σέ πολλές συνοικίες τῶν μεγάλων πόλεων ύπαρχουν τά ἄλση στά ὅποια καλλιεργοῦνται καλλωπιστικά δέντρα, γιά νά παρέχουν πολύτιμο δέντρο καί χῶρο ἀναπαύσεως καί περιπάτου στούς κατοίκους.

Γενικά ἡ εἰσοδος, ἡ αὐλή καί ὁ κῆπος ἔχουν μεγάλη σημασία στήν ὅλη ἐμφάνιση τῆς κατοικίας καί γενικότερα τῆς συνοικίας, τοῦ χωριοῦ κτλ.

7. Ἀπαραίτητες ἐγκαταστάσεις: 'Υδραυλική, ἡλεκτρική, θερμάνσεως, τηλεφώνου. Σκοπιμότητα καί σημασία κάθε ἐγκαταστάσεως γιά τήν ύγιεινή, ἄνετη καί εύχαριστη διαμονή τῶν ἑνοίκων. 'Οδηγίες γιά τήν καλή χρήση, τήν περιποίηση καί τήν ἀποφυγή ἀτυχημάτων.

α) 'Υδραυλική ἐγκατάσταση τῆς κατοικίας εἶναι τό σύνολο τῶν σωλήνων καί τῶν ἔξαρτημάτων μέ τά ὅποια γίνεται ἡ ὕδρευση τῆς κατοικίας, δηλαδή ἡ μεταφορά καί ἡ χρησιμοποίηση τοῦ καθαροῦ πόσιμου νεροῦ στά διάφορα μέρη τῆς κατοικίας ἀφ' ἐνός καί ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀποχέτευση, δηλαδή ἡ μεταφορά καί ἡ ἀπομάκρυνση τῶν ἀκάθαρτων νερῶν καί τῶν περιττωμάτων σέ ύπονόμους ἡ βόθρους.

Τρία εἶναι τά βασικά στοιχεῖα, πού ἀποτελοῦν τήν ύδραυλική ἐγκατάσταση μιᾶς κατοικίας.

1. 'Η παροχή πόσιμου νεροῦ στήν κατοικία μέ πίεση (ὕδρευση).

2. Τά κατάλληλα ἔξαρτήματα δηλαδή οἱ νεροχύτες, οἱ νιπτῆρες, οἱ λουτῆρες, οἱ λεκάνες ἀποχωρητηρίου κτλ. καί

3. Οι βόθροι καί οἱ ύπόνομοι (ἀποχέτευση).

Τό σύστημα ὕδρευσης τῆς κατοικίας ἀρχίζει ἀπό τό μετρητή, πού καταγράφει τήν ποσότητα τοῦ νεροῦ πού καταναλώσαμε.

'Η ποσότητα τοῦ νεροῦ πού καταναλώνεται, εἶναι δεῖγμα πολιτισμοῦ.

Οι μεγάλες πόλεις ύδρεύονται άπό λίμνες, άπό κεντρική δεξαμενή, άπό ποταμούς. Από έκει μέ σωληνώσεις μεταφέρεται τό νερό στίς κατοικίες.

Η ύδρευση πρέπει νά έξασφαλίζει έπαρκή ποσότητα νερού μέ πίεση σέ όλα τά διαμερίσματα και τούς όρόφους τής κατοικίας.

Η σύγχρονη ύγιεινή άπαιτει ή διανομή νά είναι συνεχής, ή ποιότητα τοῦ νεροῦ καλή και ή διοχέτευση τελείως στεγανή, για τήν άποφυγή μολύνσεων.

Για τήν καλή λειτουργία τής ύδραυλικῆς έγκατάστασης και για τή συντήρησή της θά πρέπει νά έλεγχεται συχνά άπό τόν ειδικευμένο ύδραυλικό.

Η ύδραυλική έγκατάσταση τής κατοικίας πρέπει νά είναι άριστης κατασκευῆς και άπό τά καλύτερα ύλικά.

Η καλή κατάσταση τοῦ δίκτυου ύδρευσης και άποχέτευσης προστατεύει τήν ύγεια μας, γιατί συντελεῖ στήν καταπολέμηση τῶν έπιδημιῶν, και βοηθάει στήν όμαλή και άνετη ζωή μέσα στήν κατοικία.

β) ήλεκτρική έγκατάσταση

Η μεγάλη έφαρμογή τής ήλεκτρικῆς ένέργειας στήν οικιακή οίκονομία κάνει τή ζωή τής νοικοκυρᾶς καί γενικά τοῦ άνθρωπου πιό εύκολη και άνετη, γιατί πολλές έργασίες, πού γίνονταν παλιότερα μέ τά χέρια και χρειάζονταν χρόνο και κόπο, σήμερα γίνονται γρήγορα και σχεδόν άκοπα.

Μέ τό δίκτυο τής Δ.Ε.Η., τό ήλεκτρικό ρεῦμα φτάνει ως τό μετρητή τοῦ σπιτιοῦ.

Η ήλεκτρική έγκατάσταση, όπως και η ύδραυλική, είναι έντουχισμένη κατά τό μεγαλύτερο μέρος της.

Απαραίτητο έξάρτημα τής ήλεκτρικῆς συσκευῆς είναι τό ρολόι, γιά νά μετράει τό ρεῦμα, πού καταναλώνεται.

Ο ήλεκτρισμός μετατρέπεται σέ θερμότητα, ψύξη, κίνηση, φῶς.

Τηνάρχουν σήμερα διάφορες ήλεκτρικές συσκευές πού μᾶς παρέχουν:

1) Θερμότητα (ή κουζίνα, τό σίδερο, ή θερμάστρα, ή θερμοσίφωνας)

2) Ψύξη (τά ήλεκτρικά ψυγεῖα, οι παγωτομηχανές, κ.ἄ.)

3) Κίνηση (ή ήλεκτρική σκούπα, τά πλυντήρια, τό μίξερ, οι άνεμιστῆρες)

4) Φῶς· ὁ ήλεκτρισμός παρέχει στόν ἄνθρωπο τό τεχνητό φῶς μέ διάφορους λαμπτῆρες (φθορισμοῦ, πυρακτώσεως).

Έκτος ἀπό τίς παραπάνω ἀπαραίτητες ήλεκτρικές συσκευές πού ἀναφέραμε ὑπάρχουν κι ἄλλες πολλές δευτερεύουσες, ὅπως: τό καμινέτο, τό μάτι καί τό ήλεκτρικό μπρίκι, ἂν δέν ὑπάρχει ήλεκτρική κουζίνα. Άναφέρουμε ἀκόμη καί ἄλλες ὅχι τόσο βασικές ἀλλά ἀρκετά χρήσιμες, ὅπως:

Τό πλυντήριο πιάτων, μέ δύο κάδους, ὁ ἔνας γιά τά γυαλικά καί ὁ ἄλλος γιά τά μεταλλικά σκεύη.

· Η φρυγανιέρα πού μετατρέπει τό ψωμί σέ φρυγανιές.

· Η τοστιέρα. · Αποτελεῖται ἀπό δύο θερμαϊνόμενες πλάκες. · Ανάμεσά τους τοποθετοῦνται 2 ή καί 3 φέτες ψωμί.

· Η τσαγιέρα γιά τσάι.

· Η θερμική κουβέρτα, ὅταν δέν ὑπάρχει κεντρική θέρμανση.

· Ο στεγνωτήρας μαλλιῶν (πιστολάκι)

· Η ραπτομηχανή, ή πλεκτομηχανή καί ἡ καλτσομηχανή.

· Επίσης ή ξυριστική μηχανή, ὁ ήλεκτρικός ἀναπτήρας, τό ήλεκτρικό ρολόι κ.ἄ.

Μιά ήλεκτρική ἐγκατάσταση οίκιας περιλαμβάνει τά παρακάτω τμήματα:

α) Τό τμῆμα παροχῆς.

β) Τό τμῆμα φωτισμοῦ καί τροφοδοτήσεως φορητῶν συσκευῶν.

γ) Τό τμῆμα ήλεκτρικῆς κουζίνας.

δ) Τό τμῆμα θερμοσίφωνα.

ε) Τό τμῆμα γειώσεων καί γεφυρώσεων.

Γιά νά ἀποφεύγονται οι βλάβες τῆς ήλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν συσκευῶν καί οι κίνδυνοι ήλεκτροπληξίας,

χρειάζονται οι ἀσφάλειες καί ἡ γείωση.

α) ἡ λεκτρική ἀσφάλεια είναι μικρή συσκευή, πού μέσα περικλείνει εἰδικό λεπτό σύρμα καί τοποθετεῖται στόν πίνακα διανομῆς. Προστατεύει τίς ἡλεκτρικές συσκευές καί ὅλο τό ἡλεκτρικό σύστημα ἀπό βραχυκυκλώματα καί ἄλλες βλάβες.

β) γείωση είναι ἡ σύνδεση τῆς ἡλεκτρικῆς ἐγκατάστασης μέ τῇ γῇ.

Σήμερα ὑπάρχουν καί αὐτόματες ἀσφάλειες πού ὅταν καοῦν, δέ χρειάζεται ἀντικατάσταση ἀρκεῖ νά πιέσουμε τό κουμπί τους καί συνεχίζεται ἡ παροχὴ τοῦ ρεύματος.

Στήν ἐποχή μας αὔξανουν καθημερινά οἱ ἀνάγκες καί ἡ ζήτηση τῶν ἡλεκτρικῶν συσκευῶν, καθώς καί οἱ ἀπαιτήσεις γιά ἔναν ἀνετο καί κατάλληλο φωτισμό.

Γι' αὐτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή στόν προγραμματισμό τῶν ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ σύγχρονου σπιτιοῦ, γιατί νά μποροῦν νά ικανοποιηθοῦν οἱ πολλές ἀνάγκες.

Πολλές φορές τά φθαρμένα ἡλεκτρικά καλώδια τῶν ἡλεκτρικῶν συσκευῶν μποροῦν νά δημιουργήσουν βραχυκύκλωμα καί νά γίνουν ἀφορμή ἡλεκτροπληξίας. Γι' αὐτό θά πρέπει νά τά ἐλέγχουμε τακτικά καί νά τά διατηροῦμε πάντα σέ καλή κατάσταση.

Ἐπίσης δέν πρέπει νά χρησιμοποιοῦμε συγχρόνως πολλές ἡλεκτρικές συσκευές, γιατί ὑπάρχει κίνδυνος νά καεῖ ἡ ἀσφάλεια ἀπό τήν ὑπερφόρτωση.

Μετά τή χρήση μιᾶς ἡλεκτρικῆς συσκευῆς πρέπει ν', ἀκολουθεῖ ἡ παρακάτω διαδικασία:

α) διακόπτουμε πρῶτα τό ρεῦμα ἀπό τό διακόπτη.

β) βγάζουμε τό καλώδιο ἀπό τήν πρίζα ἀφοῦ τραβήξουμε τό φίς καί ποτέ τό σύρμα, γιατί τότε χαλάει γρηγορότερα.

γ) ἀφήνουμε τή συσκευή νά κρυώσει πρέν τήν τυλίξουμε μέ τό καλώδιο τής.

δ) Ποτέ δέ θ' ἀγγίζουμε ἡλεκτρική συσκευή ἡ καλώδιο ἡ φίς μέ χέρια βρεγμένα.

ε) Ἀκολουθοῦμε πάντα τίς ὁδηγίες χρήσεως, πού

συνοδεύουν μιά συσκευή, όταν τήν άγοράζουμε.

Οι ήλεκτρικές συσκευές είναι πολύ χρήσιμες και πρακτικές.

Έκτός του ότι συμβάλλουν άποτελεσματικά και γρήγορα σε μιά άποδοτική έργασία, είναι εύκολόχρηστες και οίκονομικές.

"Όταν οι συσκευές συντηροῦνται καλά και χρησιμοποιούνται σωστά, είναι άκινδυνες.

γ) Θέρμανση

Η ψυχική μας διάθεση και ή καλή άπόδοση στήν έργασία μας έξαρται πολύ άπό τήν κατάλληλη θερμοκρασία του περιβάλλοντος.

Τό χειμώνα ή κατάλληλη θερμοκρασία είναι άπαραιτητη σε κλειστούς χώρους και έξασφαλίζει:

- 1) άνετη και εύχαριστη διαμονή.
- 2) εύδιαθεσία και μεγαλύτερη άπόδοση έργασίας και
- 3) συντήρηση του έξοπλισμού τής κατοικίας.

Διακρίνουμε τή θέρμανση σε τοπική και κεντρική.

Τά μέσα τής τοπικής θέρμανσης είναι:

- 1) μαγκάλι (πύραυνον)
- 2) τζάκι (έστια)
- 3) σόμπες (θερμάστρες)

Τά μέσα τής κεντρικής θέρμανσης είναι:

- 1) καλοριφέρ
- 2) τεχνητός κλιματισμός

Τό μαγκάλι: είναι κι αύτό τόσο παλιό, όσο σχεδόν και τό τζάκι.

Μοναδικό πλεονέκτημά του είναι ή μικρή κατανάλωση σε καύσιμα. Η ζεστασιά πού δίνει είναι ούσιαστικά άσημαντη, ένω οι κίνδυνοι πού δημιουργεῖ είναι μεγάλοι και σοβαροί.

Καταναλώνει ξυλοκάρβουνα και κατά τήν καύση παράγει διοξείδιο του άνθρακα, γι' αύτό είναι άπαραίτητο ν' άεριζουμε συχνά τό δωμάτιο.

Τό τζάκι. Αύτό δημιουργεῖ πολύ εύχαριστη ἀτμόσφαιρα καὶ θαλπωρή.

Μειονεκτεῖ δῆμως, γιατί μαζί μέ τόν καπνό φεύγει ἀπό τήν καπνοδόχο τό μεγαλύτερο μέρος τῆς θερμότητας.

Σήμερα κατασκευάζονται τζάκια στίς κατοικίες τῶν πόλεων γιά διακοσμητικούς λόγους, ἐνῷ παράλληλα συνπάρχουν ἄλλα σύγχρονα μέσα θερμάνσεως.

Σόμπες: Χρησιμοποιοῦνται γιά τή θέρμανση περιορισμένου χώρου.

Καϊνε συνήθως:

- α) Στερεά καύσιμα (ξύλα, κώκ, ἀνθρακίτη)
- β) Ύγρα καύσιμα (πετρέλαιο καθαρό ή ἀκάθαρτο)
- γ) ἀέρια (φωταέριο ή γκάζ, ύγραέριο κτλ.)
- δ) ἡλεκτρισμό.

Θερμάστρες μέ στερεά καύσιμα

Οι θερμάστρες ξύλου χρησιμοποιοῦνται περισσότερο στίς βόρειες περιοχές, ὅπου τό κρύο εἶναι μεγαλύτερο καὶ ὑπάρχουν δάση.

"Ἔχουν τό πλεονέκτημα νά μή μυρίζουν καὶ εἶναι εύχάριστη ή θερμοκρασία πού δημιουργοῦν.

Θέλουν συνεχῶς τροφοδότηση, ἀποδίδουν πολλές θερμίδες, ἄλλα δέ διατηροῦν τή θερμοκρασία γιά πολύ χρόνο. Θεωροῦνται ύγιεινές ἄλλα ὑστεροῦν ἀπό ἀπόφεως καθαριότητας.

Θερμάστρες πετρελαίου φορητές

Εἶναι ἀνθυγιεινές καπνίζουν, καϊνε τό ὁξυγόνο τοῦ χώρου, εἶναι πολυέξοδες καὶ ἀποδίδουν μικρή θέρμανση.

Παρουσιάζουν κίνδυνο διαρροῆς μέ ἀποτέλεσμα τήν ἔκρηξη ή τήν δηλητηρίαση τῆς ἀτμόσφαιρας.

Θερμάστρες πετρελαίου μέ σωληνες (μπουριά)

Εἶναι ἀποδοτικές, δέν καϊνε τό ὁξυγόνο, δέ ρυπαίνουν τήν ἀτμόσφαιρα καὶ εἶναι οίκονομικές.

Τό μόνο τους μειονέκτημα εἶναι ὁ κίνδυνος ἔκρηξεων.

Θερμάστρες φωταερίου

Έπειδή είναι πολύ έπικινδυνές (πρόκληση έκρηξεως), σήμερα δέ χρησιμοποιούνται πολύ καί έχουν άντικατασταθεῖ μέ αλλα σύγχρονα μέσα θερμάνσεως.

Ηλεκτρική θερμάστρα

Είναι πολύ ύγιεινή, άλλα πολυέξοδη. Δέ μολύνει τήν άτμοσφαιρα, γιατί δέν παράγει προϊόντα άνθυγιεινά.

Είναι πολύ εύκολη στή χρήση καί μετακινεῖται εύκολα. Θερμαίνει περιορισμένο χώρο.

Κεντρική θέρμανση (καλοριφέρ)

Είναι τό πιό σύγχρονο, τό πιό τέλειο καί τό πιό ύγιεινό είδος θέρμανσης τῶν κατοικιῶν καί είδικά τῶν πολυκατοικιῶν.

Ύπάρχουν πολλοί τύποι έφαρμογῆς τῆς κεντρικῆς θέρμανσης (καλοριφέρ) μέ ζεστό νερό, άτμο ή άέρα.

Έπειδή έχει πολλά πλεονεκτήματα, χρησιμοποιεῖται σ' όλα τά σύγχρονα καί πολυτελή κτίρια.

Η θέρμανση πού παράγει είναι όμοιόμορφη καί μπορεῖ νά ρυθμίζεται εύκολα.

Έξασφαλίζει καθαριότητα καί αύτοματισμό. Είναι πολύ οίκονομική, γιατί ζεσταίνει πολλούς χώρους συγχρόνως.

Η κεντρική θέρμανση γενικεύεται καί τελειοποιεῖται ώς πρός τήν έμφανση καί τήν άπόδοση.

Γενικά όλα τά ήλεκτρικά μέσα έξασφαλίζουν στήν οίκοδέσποινα ταχύτητα, καθαριότητα, ύγεια καί άνεση.

δ) Τηλέφωνο

Τό τηλέφωνο είναι μέσο έπικοινωνίας μεταξύ τῶν άνθρωπων.

Πρέπει νά γίνεται λογική χρήση τοῦ τηλεφώνου, νά μήν ένοχλοῦμε τούς άλλους καί νά λέμε τό ονομά μας, όταν ζητᾶμε κάποιον.

Τά άνώνυμα τηλεφωνήματα δείχνουν μικροπρέπεια και ἔλειψη ἀγωγῆς.

Στό ἀκουστικό μιλᾶμε εύγενικά και προσέχουμε ό τόνος τῆς φωνῆς μας νά είναι γλυκύς.

Συνήθως πρῶτος κλείνει πάντα τό τηλέφωνο ἔκεινος πού μᾶς κάλεσε.

Στό τέλος τῆς τηλεφωνικῆς μας ἐπικοινωνίας εύχαριστοῦμε ἔκεινον ἢ ἔκεινη πού σκέφτηκε νά μᾶς τηλεφωνήσει.

Μᾶς προσφέρει πολύτιμες ύπηρεσίες —μά και πολλές φορές— ἐνοχλήσεις και ταλαιπωρίες.

Οι σωληνώσεις τῶν τηλεφωνικῶν δικτύων είναι ἀνέξαρτητες ἀπό τίς ἄλλες ἡλεκτρικές ἔγκαταστάσεις.

Τήν εὐθύνη και ἐκμετάλλευση τῶν τηλεφώνων στήν 'Ελλάδα ἔχει ὁ Ο.Τ.Ε.

Ἐφευρέθηκε ἀπό τόν 'Αμερικανό Γκράχαμ Μπέλ στά 1876. Σήμερα θεωρεῖται μέσο πρώτης ἀνάγκης.

8. Ἐξοπλισμός τῆς κατοικίας - Οἰκοσκευή

"Οταν λέμε ἐξοπλισμό τῆς κατοικίας ἡ οἰκοσκευή ἔννοοῦμε τό σύνολο τῶν ἐπίπλων καθώς και τῶν οἰκιακῶν σκευῶν και μικροαντικειμένων πού συμπληρώνουν τό ἐσωτερικό τῆς ἀνθρώπινης κατοικίας (ἐπιπλα, οἰκιακά σκεύη, κομψοτεχνήματα, πίνακες κ.ἄ.).

Σήμερα χρησιμοποιοῦνται τά ἑξῆς μαγειρικά σκεύη:

Σκεύη ἀπό ἀλουμίνιο

Στό ἐμπόριο κυκλοφοροῦν κατσαρόλες ἀπό ἀλουμίνιο σέ διάφορα νούμερα, πού δηλώνουν τό πάχος τοῦ φύλλου τοῦ ἀλουμίνιου ἢ τό μέγεθος τῆς κατσαρόλας.

Τά πολύ μικρά νούμερα πού είναι και τά πιό φτηνά, είναι ἀκατάλληλα γιά μαγείρεμα.

Τό ἀλουμίνιο δέ σκουριάζει, ἀλλά μαυρίζει.

Τό μαγείρεμα μέ ἀλουμίνιο σκεῦος γίνεται γρήγορα.

Σκεύη ἀπό ἀνοξείδωτα μέταλλα

"Έχουν καλή έμφανιση και χαρίζουν ώραια ἐντύπωση,
δέ μαυρίζουν και δέ χάνουν εύκολα τή γυαλάδα τους.

Δέν κόβουμε τίς τροφές μέ τό μαχαίρι μέσα σ' αὐτά,
γιατί τό μαχαίρι θά χαράξει τό μέταλλο.

Τά άσημένια σκεύη

Τέτοια είναι τά μαχαιροπήρουνα, μικρά και μεγάλα
ἀντικείμενα, ἐπιτραπέζια σκεύη κ.ἄ. Είναι ώραια και δια-
κοσμητικά, ἀλλά ἀκριβά.

Καθαρίζονται μέ εἰδικά ύγρα ή σκόνη τοῦ ἐμπορίου.

Τό τεφάλ

Είναι μεταλλικά σκεύη μέ ἀντικολλητική ἐπένδυση,
πού ἐπιτρέπει νά γλιστρᾶ εύκολα στήν ἐπιφάνειά τους τό
φαγητό χωρίς νά κολλᾶ.

΄Ηλεκτρικά σκεύη

Είναι αύτά πού χρησιμοποιούνται στήν ήλεκτρική
κουζίνα· ή διάμετρός τους πρέπει νά είναι ἀνάλογη μέ τή
διάμετρο τῆς ἑστίας (μάτι).

Γυάλινα σκεύη (πυρέξ)

Σήμερα κατασκευάζουν πυρέξ ὅλων τῶν εἰδῶν. Είναι
ύγιεινότερα ὅλων, χρειάζεται ὅμως προσοχή, γιατί σπά-
ζουν εύκολα.

Μᾶς διευκολύνουν στήν παρακολούθηση τοῦ φαγητοῦ
χωρίς νά ἀνασηκώνουμε τό σκέπασμα. Άντικαθιστοῦν τήν
κατσαρόλα και πολλές φορές τό πιάτο.

Πλαστικά σκεύη

Τά πλαστικά σκεύη σήμερα ἔχουν μεγάλη χρήση ἔξαι-
τίας τῆς πρακτικότητάς των.

Δέ σπάζουν εύκολα, είναι φτηνά και ἐλαφριά· ἔχουν
ἀντικαταστήσει μερικῶς τά γυάλινα και κυκλοφοροῦν σέ

διάφορα είδη, χρώματα και σχέδια (δοχεῖα, θερμός, κουβάδες κ.ἄ.).

Ξύλινα σκεύη

Τά σκεύη αύτά είναι συνήθως τά γουδιά, οι σανίδες τοῦ φωμιοῦ, κρέατος και λαχανικῶν, κουταλοπήρουνα κ.ἄ.

Μᾶς είναι χρήσιμα και ἀπαραίτητα στήν ἐκτέλεση διαφόρων εἰδῶν φαγητῶν ὅπως (σκορδαλιά, πουρέ κ.ἄ).

α) σκεύη και ήλεκτρικές συσκευές

Είναι οι κάθε λογῆς ήλεκτρικές συσκευές που προορίζονται νά έξυπηρετήσουν ἔνα νοικοκυριό.

Οι σπουδαιότερες ἀπό αύτές είναι:

- 1) Πλυντήριο
- 2) Ἁλεκτρική κουζίνα
- 3) Ἁλεκτρικό σίδερο
- 4) Ἁλεκτρικός θερμοσίφωνας
- 5) Ἁλεκτρική θερμάστρα
- 6) Ἁλεκτρικοί λαμπτῆρες

Τό πλυντήριο ρούχων

Τά ήλεκτρικά πλυντήρια ἀπάλλαξαν τήν οίκοδέσποινα ἀπό τήν κουραστική ἐργασία, τό πλύσιμο τῶν ρούχων.

· Υπάρχουν σήμερα πολλοί τύποι πλυντηρίων και μεγεθῶν.

Τά τελειότερα πλυντήρια λειτουργοῦν αὐτόματα. · Ο πλήρης κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῶν ύπεραυτόματων περιλαμβάνει: Πρόπλυση, πλύση, ξέβγαλμα, στίψιμο, στέγνωμα.

Τά ρούχα, πρίν τοποθετηθοῦν στό πλυντήριο, πρέπει νά ζυγίζονται και νά χρησιμοποιεῖται ἡ κατάλληλη δόση ἀπορρυπαντικοῦ είδικοῦ γιά πλυντήριο.

· Ο διακόπτης παροχῆς νεροῦ νά ἀνοίγεται πρίν τεθεῖ σέ λειτουργία τό πλυντήριο.

· Η ήλεκτρική κουζίνα

Είναι ή συσκευή, πού χρησιμεύει γιά τήν έτοιμασία τῶν φαγητῶν καί ἔξασφαλίζει καθαριότητα, ἀσφάλεια καί οἰκονομία χρόνου καί χρήματος.

· Η γείωση τῆς ήλεκτρικῆς κουζίνας γιά λόγους ἀσφάλειας είναι ἀπαραίτητη.

Οι ήλεκτρικές κουζίνες ἔχουν:

- 1) τίς ἐστίες (μάτι)
- 2) τό φοῦρνο
- 3) τό θερμοθάλαμο
- 4) τήν ψησταριά

Έκτός ἀπό αὐτά τά ἔξαρτήματα μπορεῖ νά ἔχουν σούβλα, ταψιά, θερμοστάτη.

Τά μαγειρικά σκεύη πού χρησιμοποιοῦνται γιά τίς συσκευές αύτές πρέπει νά είναι βαριά καί νά ἐφαρμόζουν ἀπόλυτα πάνω στίς ἐστίες. Κάθε μάτι καί κάθε ἔξαρτημα τῆς κουζίνας ρυθμίζεται μέ iδιαίτερο διακόπτη.

Μετά ἀπό κάθε μαγείρεμα πρέπει νά κλείνονται οἱ διακόπτες καί πάντα ἀπό ἀριστερά πρός τά δεξιά καί ποτέ ἀντίστροφα.

Οι συσκευές αύτές ἔχουν συνήθως κομψή ἐμφάνιση.

· Ηλεκτρικό σίδερο

Τό ήλεκτρικό σίδερο είναι συσκευή μέ τήν ὄποια γίνεται τό σιδέρωμα τῶν ρούχων. Είναι ἔνα ἀπό τίς ἀπαραίτητες ήλεκτρικές συσκευές τῆς κατοικίας.

Μέ τό σιδέρωμα τά ρούχα παίρνουν μιά καλύτερη ἐμφάνιση καί συγχρόνως ἀπολυμαίνονται.

· Ανάλογα μέ τήν ποιότητα τοῦ ὑφάσματος (λινά, βαμπακερά, μάλλινα, συνθετικά), ρυθμίζουμε τό θερμοστάτη (χαμηλότερη ἢ ψηλότερη θερμοκρασία).

· Υπάρχουν πολλῶν είδῶν σίδερα ἀπό τά πιό ἐλαφριά μέχρι τά πιό βαριά. Σήμερα ὑπάρχουν σίδερα μέ είδική γιά τό νερό πού βρέχουν τό ὑφάσμα κατά τό σιδέρωμα.

Θερμοσίφωνας

Είναι συσκευή πού χρησιμεύει, για νά ζεσταίνει τό νερό του λουτροῦ ή τῆς κουζίνας.

"Έχει δύο σωληνώσεις, για νά παίρνει χρύο νερό και νά δίνει ζεστό.

'Η αύξηση τῆς θερμοκρασίας γίνεται αύτόματα μέ κατάλληλο θερμοστάτη.

'Ο θερμοσίφωνας συνδέεται μέ τό δίχτυο παροχῆς νεροῦ και κάθε ποσότητα ζεστοῦ νεροῦ, πού ξοδεύεται ἀπό τό δοχεῖο του, ἀντικαθίσταται αύτόματα μέ τήν ἀντίστοιχη ποσότητα χρύου νεροῦ.

Σήμερα ύπαρχει και ὁ ήλιακός θερμοσίφωνας πού δέν καταναλώνει ρεῦμα. Τό νερό ζεσταίνεται ἀπό τόν ήλιο σέ λίγες ώρες. Συνήθως τοποθετεῖται στήν ταράτσα, στή βεράντα ή στόν κῆπο.

Ηλεκτρική θερμάστρα

Οι ήλεκτρικές θερμάστρες ἔχουν πολλά πλεονεκτήματα: 1) Μεταφέρονται εύκολα ἀπό τό ἐνα δωμάτιο στό ἄλλο. 2) Είναι εύκολες στή χρήση τους. 3) Δέν ξοδεύουν τό δξυγόνο τοῦ θερμαινόμενου χώρου. 4) Δέν παράγουν προϊόντα ἀνθυγιεινά (χαπνό, ἀέρια).

Γενικά είναι ύγιεινές, ἀλλά πολυέξοδες.

Ηλεκτρικοί λαμπτήρες

Οι λαμπτήρες είναι:

1) διαφανεῖς, 2) ἀδιαφανεῖς (γαλακτόχρωμοι γιά ύγιεινότερο φωτισμό), 3) φθορισμοῦ· αύτοί είναι καλύτεροι ἀπό πλευρᾶς φωτισμοῦ, γιατί τό φῶς τους μοιάζει μέ τό φῶς τοῦ ήλιου. 4) διακοσμητικοί.

Κυκλοφοροῦν ἐπίσης στό ἐμπόριο και ἄλλοι πολλοί διαφόρων μεγεθῶν; σχημάτων και χρωματισμῶν π.χ. ραδιοφώνου, τηλεοράσεως κτλ.

**β) ἔπιπλα, τό σύγχρονο ἔπιπλο
καί τά πλεονεκτήματά του.**

"Επιπλό είναι κάθε κινητό άντικείμενο πού άνταποκρίνεται στίς ἀνάγκες μας μέσα στό σπίτι καί κάνει τή ζωή μας πιό ἀνετη καί πιό εὐχάριστη.

Τό ἔπιπλο δημιουργήθηκε ἀπό τίς ἀνάγκες τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου καί είναι ἀπόδειξη πνευματικῆς ἐξέλιξης καί κοινωνικῆς προόδου.

Τά ἔπιπλα διακρίνονται:

- 1) Σέ ἔπιπλα πρώτης ἀνάγκης (κρεβάτια, καρέκλες, τραπέζια)
- 2) Σέ ἔπιπλα χρήσιμα ἢ εύμαρειας (πολυθρόνες, καναπέδες, γραφεῖο κτλ.) καί
- 3) Σέ ἔπιπλα διακοσμητικά ὅπως (πίνακες, κομψοτεχνήματα, καθρέπτες, ρολόγια κ.ἄ.).

'Η σύγχρονη ἐποχή χαρακτηρίζεται ἀπό τή μεγάλη ποικιλία ἐπίπλων. Σήμερα χρησιμοποιοῦν πολυτελή ἔπιπλα ὅχι μόνο οι πλούσιοι ἀλλά καί ὀλες οι κοινωνικές τάξεις.

Τό μέγεθος τῶν σύγχρονων ἐπίπλων είναι μικρό, γιατί δέν προορίζονται γιά μεγάλα σαλόνια, ἀλλά συνήθως γιά περιορισμένους χώρους ἢ διαμερίσματα πολυκατοικιῶν.

'Η σύγχρονη ἐπίπλωση γίνεται μέ πρακτικό πνεῦμα. Αύτό ἐπιβάλλει προπαντός ἢ στενότητα τοῦ χώρου.

Τά σύγχρονα ἔπιπλα είναι ἐλαφριά, γιά νά μετακινοῦνται εύκολα, καί ἀπλά χωρίς σκαλίσματα, γιά νά μήν ἀπαιτοῦν μεγάλο κόπο στό ξεσκόνισμα.

Τά ύλικά, πού χρησιμοποιοῦνται σήμερα είναι:

- 1) Ἀνοξείδωτος χάλυβας
- 2) Μάρμαρο
- 3) δέρμα
- 4) Δρῦς καί ἄλλα ξύλα
- 5) γυαλί

Τά σύγχρονα ύλικά καί οι νέες μέθοδοι βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας, παρουσιάζουν ἔπιπλα ἀνετα προσαρμοσμένα στήν ἀρχιτεκτονική καί στήν ἀνεπάρκεια χώρου.

· Η σύγχρονη τάση γενικά στρέφεται στήν ἄνετη καί πρακτική ἐπίπλωση μέ αποτέλεσμα τό ՚διο ἐπιπλο νά καλύπτει δύο καί τρεῖς ἀνάγκες, ντιβάνι καί μπαοῦλο ἢ ντουλάπα καί σιφονιέρα, καναπές καί κρεβάτι.

Πρακτικά ἐπιπλα είναι καί ἔκεινα πού μποροῦμε νά τά προσαρμόσουμε κάθε φορά στίς ἀνάγκες τοῦ χώρου προσθέτοντας ἢ ἀφαιρώντας κομμάτια π.χ. τά σύνθετα, ροτόντες κ.ἄ.

γ) συμπληρώματα τῆς ἐπιπλώσεως (χαλιά-κουρτίνες -καλύμματα). Ἐκλογή, χρήση, περιποίηση καί συντήρησή τους.

Γιά τή συμπλήρωση τῆς ἐπιπλώσεως χρησιμοποιοῦνται ὄρισμένα ὑφάσματα πού χωρίς αύτά ἡ κατοικία θά φαινόταν γυμνή καί ἀφιλόξενη.

Τά ὑφάσματα αύτά είναι τά χαλιά, οι κουρτίνες καί τά καλύμματα τῶν ἐπίπλων.

Τά χαλιά (τάπητες) ἀποτελοῦν ίδιαίτερο συμπλήρωμα τῆς ἐπιπλώσεως καί δημιουργοῦν μιάν εύχάριστη καί πολιτισμένη ἀτμόσφαιρα.

Κάνουν τό πάτωμα πιό ζεστό, τό προφυλάσσουν ἀπό τή σκόνη καί ἔξουδετερώνουν τό θόρυβο.

Τά χρώματα τῶν χαλιῶν πρέπει νά συνδυάζονται μέ τό ρυθμό (στύλ) καί τό ὕφασμα τῶν ἐπίπλων, μέ τό χρωματισμό τῶν τοίχων καί τίς κουρτίνες.

Συνήθως τά μικρά σχέδια μεγαλώνουν τό δωμάτιο, ἐνῶ τά μεγάλα τό μικραίνουν.

Τό μικρό δωμάτιο πρέπει νά σκεπάζεται ὅλο ἀπό τό χαλί, ἐνῶ στό μεγάλο θά ἀφήνεται περιθώριο.

Πολύχρωμα χαλιά συνδυάζονται μέ μονόχρωμες κουρτίνες καί τό ἀντίθετο π.χ. ἂν οἱ τοῖχοι είναι ταπετσαρία, τότε τά χαλιά θά είναι μονόχρωμα.

· Η ἀξία τοῦ χαλιοῦ, τό χρῶμα καί τό σχέδιο θά πρέ-

πει νά ἀνταποκρίνεται στήν ὅλη ἐπίπλωση.

Τά χαλιά διακρίνονται: 1) σέ χειροποίητα και 2) σέ μηχανοποίητα.

Οι χειροποίητοι τάπητες κατασκευάζονται σέ εἰδικούς ἀργαλειούς ἀπό μαλλί προβάτου, κατσίκας, κανάβι κ.ἄ.

Ἡ ἀξία τους ἔξαρτᾶται ἀπό τήν ποιότητα τῆς πρώτης ψληγού, (κυρίως τοῦ μαλλιοῦ), τό ψύος τοῦ χνουδιοῦ, τά σχήματα και τίς ἀποχρώσεις.

Οι μηχανοποίητοι τάπητες δέν ἔχουν τήν ίδιαν ἀντοχήν ὥπως οἱ χειροποίητοι, γιατί τό μαλλί δέ στερεώνεται μέ κόμπο, και γι' αὐτό εἶναι και φτηνότεροι.

Γιά τήν καλή συντήρησή τους κτυποῦνται στήν ἀρχή ἀπό τήν πίσω ψύη, γιά νά φύγει ἡ σκόνη, πλέονται μέ κρύο νερό και ἀπλώνονται ἀμέσως. Εάν τά χρώματα ξεβάφουν, ἀφαιροῦνται οἱ λεκέδες μέ βενζίνη ἢ ύγρη ἀμμωνία και βουρτσίζονται μέ βούρτσα βουτηγμένη σέ μεῖγμα νεροῦ μέ ξύδι.

Κουρτίνες - στόρ

Αποτελοῦν ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς ἐπίπλωσεως και χρησιμεύουν γιά νά στολίζουν ἀλλά και γιά νά ἀπομονώνουν τήν ίδιωτική ζωή τῆς οἰκογένειας ἀπό τόν ἔξω κόσμο.

Οι κουρτίνες γίνονται ἀπό βαριά μεταξωτά ύφασματα, βελοῦδα, στόφες κ.ἄ.

Τό χρώμα, τό σχέδιο και ἡ ποιότητα θά πρέπει νά συνδυάζεται μέ τήν ὅλη ἐπίπλωση και τή διακόσμηση τοῦ δωματίου.

Τό πλάτος τῆς κουρτίνας θά εἶναι διπλάσιο ἀπό τό πλάτος τοῦ παράθυρου ἢ τῆς μπαλκονόπορτας.

Στά στενά παράθυρα τοποθετοῦνται συνήθως κουρτίνες, πού καλύπτουν και τόν τοῦχο δεξιά και ἀριστερά και ἔτσι δίνεται ἡ ἐντύπωση μεγαλύτερου πλάτους.

Οι κουρτίνες τοποθετοῦνται πάνω ἀπό τά στόρ τό χειμώνα καὶ δίνουν μεγαλύτερη χάρη στά παράθυρα καὶ γενικά στή διακόσμηση τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐπειδή τά βελούδινα ύφασματα καταστρέφονται μέ τό πλύσιμο, τά ξεσκονίζουμε μόνο καὶ ἀφαιροῦμε μέ ύγρη ἀμμωνία ἥ βενζίνη τούς λεκέδες, ἃν ύπάρχουν.

Τά στόρ γίνονται ἀπό λεπτά καὶ διαφανή ύφασματα (τούλια, δαντέλες, βουαλάζ κ.ἄ.). Σήμερα χρησιμοποιοῦνται κουρτίνες ἀπό διάφορα συνθετικά ύφασματα, ὅπως τό Orlon, Dacron, Acrilain ἀκόμη καὶ ἀπό γυαλί πού πλένονται εύκολα καὶ δέ σιδερώνονται.

Τό πλάτος τους θά είναι τριπλάσιο ἀπό τό πλάτος τοῦ παράθυρου, γιά νά σχηματίζουν περισσότερες πτυχές. Οι πιό ἀριστοκρατικές κουρτίνες είναι οἱ λευκές.

Στά παιδικά δωμάτια τοποθετοῦνται κουρτίνες μέ ζωηρά χρώματα καὶ χαρούμενα σχέδια.

Ἐπιβάλλεται νά πλένονται τουλάχιστο δυό φορές τό χρόνο (ὅταν φυσικά τό ἐπιτρέπει τό ύφασμα).

Καλύμματα

Τά καλύμματα τῶν ἐπίπλων γίνονται ἀπό λινά ύφασματα μονόχρωμα ἥ χρωματιστά καὶ ἔχουν σκοπό νά προφυλάξουν τά ἐπιπλα ἀπό τή σκόνη, τό δυνατό φῶς καὶ τή φθορά. Συντελοῦν στήν καλύτερη ἐμφάνιση καὶ τή μακρόχρονη διατήρηση τῶν ἐπίπλων.

Χρῶμα καὶ σχέδια ἔξαρτῶνται σέ κάθε περίπτωση ἀπό τό γενικότερο στύλ τοῦ δωματίου καὶ τῆς ἐπίπλωσής τους π.χ. θ' ἀποφύγουμε τά λεγόμενα «μοντέρνα» σχέδια καὶ τά πολύ χτυπητά χρώματα, ὅταν φτιάχνουμε καλύμματα γιά ἐπιπλα κλασικά.

Καλό είναι νά ἀφαιροῦνται τά καλύμματα στίς γιορτές καὶ ὅταν περιμένουμε ἐπισκέψεις.

Περιποίηση καὶ συντήρησή τους

Τά καλύμματα ἐπίπλων τοποθετοῦνται ἀπό τήν προη-

γούμενη σέ χλιαρό νερό μέ απορρυπαντικό και πλέονται τήν άλλη μέρα μέ ελαφρύ τρίψιμο. Ξεβγάζονται μέ αφθονο νερό και απλώνονται άμεσως, για νά στεγνώσουν.

9. Ἡ σχετική μέ τήν Οἰκοσικευή¹ Ἐλληνική Λαϊκή Τέχνη

Παλαιότερα, άλλα και σήμερα σέ όρισμένες περιοχές τῆς ύπαίθρου, χρησιμοποιοῦνταν τά έξης οἰκιακά σκεύη:

Τά πήλινα (κεραμικά) σκεύη γίνονται από πηλό και ψήνονται μέσα σέ φούρνους. Είναι ύγιεινά άλλ' εύθραυστα· κάνουν πολύ νόστιμο τό φαγητό.

Στά μουσεῖα βλέπουμε πολλά τέτοια σκεύη κεραμικής από τήν προϊστορική ἀκόμη ἐποχή.

Τά χάλκινα. Είναι βαριά και ἀκριβά και χρησιμοποιοῦνται σπάνια σήμερα. "Έχουν ἀνάγκη από τακτικό κασιτέρωμα (γάνωμα) και απαγορεύεται νά μείνει μέσα τό φαγητό μετά τό μαγείρεμα, γιατί προκαλεῖ δηλητηρίαση.

Σήμερα είναι περιζήτητα και ἔχουν μεγάλη ἀρχαιολογική ἀξία.

Τά σιδερένια. Κατσαρόλες, τηγάνια και σχάρες. Είναι βαριά και σκουριάζουν εύκολα· ἐπίσης είναι δύσκολα στή χρήση τους.

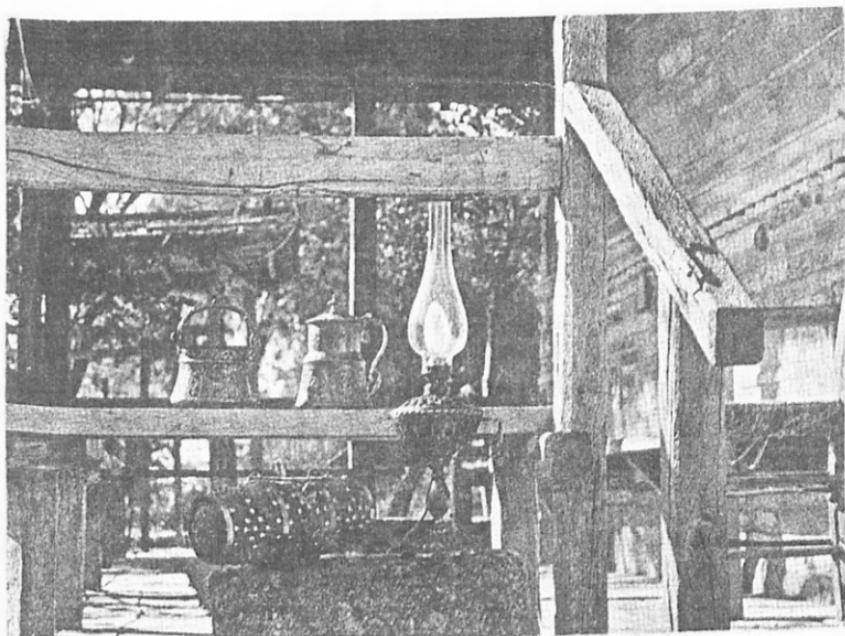
"Ομως ή μακραίωνη παράδοση ποτέ δέ χάνεται.

'Από αἰῶνες δούλεψαν στήν "Ηπειρο και ίδιαίτερα στά Γιάννινα τό μέταλλο και δημιουργήθηκε ή φημισμένη 'Ηπειρωτική Λαϊκή Τέχνη στόν χαλκό, στόν μπροῦντζο και στ' ἀσήμι.

Σήμερα τή σύγχρονη ἔκφραση τῆς Τέχνης μᾶς τή δίνουν συγκεντρωμένη και ἀνανεωμένη σέ σχήματα και σχέδια, πού κλείνουν δλη τήν παλιά παράδοση και βασίζονται σ' αὐτήν, τά πολλά ἐργαστήρια τῆς 'Ηπείρου.

Απεριόριστη ή ποικιλία τῶν ἀντικειμένων πού κατασκευάζονται. Είδη διακοσμήσεως ἀλλά καὶ πρακτικῆς χρήσεως πού ξεκινοῦν ἀπό τό χυτήριο τοῦ ἐργαστηρίου καί, περνώντας διαδοχικά ἀπό τὰ διάφορα τμήματα - στάδια ἐπεξεργασίας, φτάνουν στὴν καλλιτεχνική ἐργασία - διακόσμηση, πού πάντοτε γίνεται στό χέρι, καὶ καταλήγουν σὲ καλλιτεχνήματα, ἀντάξια τῆς παραδόσεως.

Γίνονται ἔξαγωγές σὲ ὅλες τίς χῶρες.

ΧΑΛΚΙΝΑ

Ἀνθοδοχεῖα
Πιάτα καὶ Δίσκοι Τοίχου
Μπώλ καὶ Δισκάκια
Λάμπες τοίχου-κρεμαστές
Φρουτιέρες-Μπομπονιέρες
Δίσκοι Σερβιρίσματος
κ. λ. π.

ΟΡΕΙΧΑΛΚΙΝΑ

Διακοσμητικά τοίχου
Πολύφωτα — Ἀπλίκες
Εἰδη Γραφείου
Κηροπήγια μικρά-μεγάλα
Μαχαίρια - Σουγιάδες
Λάμπες - Λαμπατέρ
Μενταγιόν κ. λ. π.

ΑΡΓΥΡΑ

Κουταλοπήρουνα
Δίσκοι Σερβιρίσματος
Κηροπήγια
Μπώλ - Δισκάκια
Ἐνθοδοχεῖα
Εἰδη Γραφείου
Κοσμήματα κ. λ. π.

10. Προϋπολογισμός δαπάνης έξοπλισμοῦ ενός χώρου τῆς κατοικίας (μαγειρίου, είσόδου κτλ.)

Γιά τόν πλήρη έξοπλισμό τῆς κουζίνας (μαγειρίου) χρειαζόμαστε διάφορες μικρές και μεγάλες ήλεκτρικές συσκευές καθώς και οικιακά σκεύη και ἐπιπλα.

Κάθε νοικοκυρά θά πρέπει νά παρακολουθεῖ μέ ένδιαφέρον τά νέα εἴδη ήλεκτρικῶν εἰδῶν πού χυκλοφοροῦν στήν ἀγορά και νά φροντίζει νά τά προμηθεύεται, γιατί ἀντιπροσωπεύουν μιά σπουδαία βοήθεια.

"Ολες οι ήλεκτρικές συσκευές στοιχίζουν ἔνα ὑπολογίσιμο πάντα ποσό χρημάτων.

Πρίν ὅμως τίς ἀγοράσουμε, πρέπει νά ρωτήσουμε τόν ἔαυτό μας:

χρειάζομαι αὐτή τήν ήλεκτρική συσκευή;

ἔχω τά χρήματα νά τήν ἀγοράσω;

μπορεῖ νά τή σηκώσει (νά τή δεχθεῖ) ή ήλεκτρική ἐγκατάσταση;

είναι ἀσφαλής και ἀκίνδυνη;

ἔχω χῶρο νά τήν ἀποθηκεύσω;

ἐπιδιορθώνεται εύκολα;

1. ΠΙΝΑΚΑΣ

Προϋπολογισμοῦ δαπάνης έξοπλισμοῦ τῆς κουζίνας

Α' Μικρές ήλεκτρικές συσκευές

a/a	ΕΙΔΟΣ	Σημερινές τιμές
1	Ηλεκτρική ψηστιέρα	3.400
2	» τοστιέρα	2.900
3	Ηλεκτρικό μίξερ	3.100
4	Ηλεκτρική καφετιέρα	-

Β' Μεγάλες ήλεκτρικές συσκευές

a/a	ΕΙΔΟΣ	Σημερινές τιμές
1	Ηλεκτρικό ψυγείο	12.000
2	» κουζίνα	10.000
3	Απορροφητήρας κουζίνας	3.000
4	Πλυντήριο πιάτων	18.500
5	Διαλυτής ύπολλειμάτων τροφῆς	5.000

Οι τιμές φυσικά δέν είναι σταθερές και ποικίλουν άνάλογα μέ τήν ποιότητα (Εύρωπαικά ή ντόπια).

2. ΠΙΝΑΚΑΣ

a/a	ΕΙΔΟΣ	Μαγειρικά ήλεκτρικά σκεύη	Σημερινές τιμές
1	Ηλεκτρική κατσαρόλα		1.500
2	Ηλεκτρικό τηγάνι		800
3	» μπρίκι		300

a/a	Διάφορα άλλα είδη	Σημερινές τιμές
1	Σερβίτσιο πιάτων πρόχειρο	2.500
2	» ποτηριών πρόχειρο	1.500
3	» τσαγιού πρόχειρο	2.500
4	» μαχαιροπήρουνα	500
5	(ψωμιέρα, βάση γιά πιάτα)	600

3. ΠΙΝΑΚΑΣ

a/a	ΕΙΔΟΣ (επιπλα κουζίνας)	Σημερινές τιμές
1	Τραπέζι	4.000
2	Καρέκλες	600
3	Ντουλάπια	8.000

**11. Ύγιεινή τῆς κατοικίας. Ποιές προϋποθέσεις
πρέπει νά συγκεντρώνει ἡ ύγιεινή κατοικία**

‘Η ύγιεινή κατοικία καί ἡ ύγιεινή τροφή ἀποτελοῦν τή βάση τῆς ύγείας τοῦ ἀνθρώπου.

‘Η ύγιεινή κατοικία προϋποθέτει πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα ἐπαρκή προστασία τῶν ἔνοίκων ἀπό τό ψύχος, τή βροχή κτλ.

Ἐπίσης πρέπει νά ἔχει ἐπαρκή ἀερισμό καί φωτισμό. ‘Η ἐπίδραση τοῦ καθαροῦ ἀέρα καί τοῦ ἄφθονου ἥλιακοῦ φωτός ἔχει τεράστια σημασία στήν ύγεία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκτός ἀπ’ αὐτά ἡ ύγιεινή κατοικία πρέπει νά ἔχει τέλειες ύδραυλικές ἐγκαταστάσεις γιά τήν παροχή νεροῦ, καθώς καί ἐγκαταστάσεις ἀποχέτευσης.

Ακόμη πρέπει νά θερμαίνεται ίκανοποιητικά τό χειμώνα μέ τούς διάφορους σύγχρονους τρόπους πού ἀναφέραμε.

Τό δάπεδο τῆς κατοικίας νά είναι ύπερυψωμένο (0,80 ἑκ.) ἀπό τό ἔδαφος, γιά νά ἀποφεύγεται ἡ ύγρασία.

‘Η κατοικία νά παρέχει σχετική ἀσφάλεια ἀπό τήν πυρκαγιά, τούς σεισμούς, ἡλεκτροπληγέα, κεραυνοπληγέα κ.ἄ.

Νά βρίσκεται μακριά ἀπό βιομηχανικές καί θορυβώδεις περιοχές (έργοστάσια, ἀεροδρόμια κ.ἄ.).

Νά ἔξασφαλίζεται πυκνό δίκτυο συγκοινωνίας γιά τήν ἀποφυγή ταλαιπωρίας (αὐτό ίσχυει μόνο γιά τήν ἀστική κατοικία).

‘Ο χῶρος πρέπει νά ἀνταποκρίνεται στόν ἀριθμό τῶν μελῶν τῆς οίκογένειας καί αὐτό φυσικά ἔχαρτάται ἀπό τήν οίκονομική της κατάσταση.

Ἐπίσης νά υπάρχει μόνωση στήν ταράτσα, ἀν υπάρχει, γιά νά προστατεύει τούς ἔνοικους ἀπό τήν ἐπίδραση τῆς ύψηλῆς θερμοκρασίας καί τοῦ ψύχους.

‘Η κατοικία, γιά νά ἀνταποκρίνεται στόν προορισμό

της, πρέπει όχι μόνο νά έκπληρώνει τους όρους ύγιεινῆς
ἀλλά νά έχει εύκολίες καί ἀνέσεις, γιά νά είναι περισσό-
τερο εύχαριστη ἡ διαμονή σ' αὐτήν.

· Η δύσκολη οίκονομική ζωή είναι φανερό ὅτι ἐμπο-
δίζει σήμερα τους ἀνθρώπους νά ζήσουν σέ ιδανικές κα-
τοικίες.

· Η ιδανική κατοικία ἀλλωστε μέ τή στενότητα τοῦ
χώρου στήν πόλη καί τήν ἔλλειψη ἀνέσεων στό χωριό είναι
σπάνια, γι' αύτό ἡ νοικοκυρά θά φροντίσει μέ τό λεπτό
γοῦστο καί τίς καλλιτεχνικές της ίκανότητες νά διαμορ-
φώσει ἔνα εύχαριστο περιβάλλον πού θά έχει σημαντική
ἐπίδραση στήν οίκογενειακή εύτυχία.

12. · Η αἰσθητική ἐμφάνιση τῆς κατοικίας καί ἡ σημασία της.

Τά διάφορα διακοσμητικά μέσα.

Βασικές ἀρχές διακοσμήσεως

Διακόσμηση είναι ἡ κατάλληλη ἔκλογή τῶν διά-
φορων διακοσμητικῶν μέσων καί ἐπίπλων καί ἡ τοποθέ-
τησή τους μέσα στό χῶρο μέ τέτοιον τρόπο, ώστε ἡ κα-
τοικία νά παρουσιάζει ἔνα ἀρμονικό σύνολο.

· Ο ἀνθρωπος, καί εἰδικότερα ὁ "Ελληνας, διακρί-
νεται ἀπό τά πολύ παλιά χρόνια γιά τήν τάση του στό ώ-
ραϊο, καθώς μᾶς φανερώνουν πολλά γλυπτά καί ζωγρα-
φικά ἔργα τῆς ἀρχαιότητας.

"Ενα σκάλισμα καί στό πιό ἀπλό ἔπιπλο, στά καθί-
σματα, στά πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, στά ξύλινα κουτάλια
καί σέ ἄλλα σκεύη τῆς κουζίνας, δείχνει τήν ἐμφυτη κα-
λαισθητική ἀντίληψη τοῦ λαοῦ μας, πού ἐκδηλώνεται καί
σήμερα τόσο ζωντανή στή λαϊκή χειροτεχνία.

Σπουδαῖο ρόλο στή διακόσμηση τῆς κατοικίας παί-
ζει ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, ὁ συνδυασμός τῶν χρωμά-
των, καί ἡ ἀντίθεση.

Τά μέσα, πού χρησιμοποιοῦνται γιά τή διακόσμηση

τῆς κατοικίας ἀπό τά ἔπιπλα, τά χαλιά, τίς κουρτίνες καὶ τά καλύμματα, πού ἀναφέραμε σέ προηγούμενα κεφάλαια, εἶναι καὶ τά φωτιστικά, οἱ πίνακες, οἱ καθρέφτες, τά κομψοτεχνήματα, τά ἄνθη, τά φυτά, τά κεντήματα κ.ἄ.

Τά φωτιστικά μέσα εἶναι: ἀπλίκες, λαμπαντέρ, πορτατίφ, πολυέλαιοι, πλαφονιέρες κτλ.

Οι ἀπλίκες στόν τοῦ θά φωτίσουν καλύτερα τόν μπουφέ, τούς πίνακες καὶ τίς γωνίες πού θέλουμε νά προβάλουμε.

Ἐπίσης τά λαμπαντέρ καὶ τά πορτατίφ θά τοποθετηθοῦν κοντά στίς πολυθρόνες γιά ἄνετη μελέτη, μέ τό φῶς τους νά ἔρχεται πάντα ἀπό ἀριστερά.

Ο καλός διάχυτος φωτισμός καὶ ὁ τοπικός φωτισμός βοηθοῦν πολύ στήν καλή ἐμφάνιση καὶ τή διακόσμηση τῶν δωματίων καὶ γενικά τῆς κατοικίας.

Τό κατάλληλο φωτιστικό πρέπει νά εἶναι στήν κατάλληλη θέση καὶ στό κατάλληλο δωμάτιο π.χ. ὁ πολυέλαιος δέν ταιριάζει στήν κρεβατοκάμαρα, οὔτε μιά πλαφονιέρα στήν κουζίνα.

Πίνακες

Οι πίνακες εἶναι ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιά τή διακόσμηση τοῦ ἑσωτερικοῦ τῆς κατοικίας.

Ἡ ἐκλογή καὶ περισσότερο ἡ σωστή τοποθέτηση τῶν πινάκων εἶναι ἔργο πολύ δύσκολο καὶ ἔξαρταται ἀπό τήν καλαισθητική ἵκανότητα τοῦ ἀτόμου.

Οι μεγάλοι πίνακες τοποθετοῦνται σέ μεγάλους χώρους ὅριζόντια, ἐνῶ οἱ μικρότεροι πίνακες σέ μικρότερους τοίχους καὶ κάθετα δυό ἢ τρεῖς κατά σειρά λοξά.

Οι πίνακες μπορεῖ νά παριστάνουν προσωπογραφίες, ἄνθη, τοπία, πουλιά, φροῦτα. Πίνακες μέ ἄνθη μποροῦν νά στολίσουν θαυμάσια μιά τραπεζαρία ἢ ἔνα σαλόνι.

Γενικά οἱ εἰκόνες ἀποτελοῦν τήν πιό βασική διακόσμηση τῶν τοίχων. Τό στόλισμα τῶν τοίχων τοῦ σπιτιοῦ

μας ἀντανακλᾶ τό προσωπικό μας καλλιτεχνικό γοῦστο καί τό μορφωτικό ἐπίπεδό μας.

Καθρέφτες

Οι καθρέφτες δίνουν τήν ἐντύπωση διπλάσιου χώρου γι' αὐτό χρησιμοποιοῦνται σέ στενές πλευρές τοίχων ή σέ ἀβαθεῖς βιτρίνες καί γενικά σέ στενούς χώρους.

Συντελοῦν στή διακόσμηση, ἀντανακλοῦν τό φῶς καὶ τοποθετοῦνται στό χόλ, πάνω ἀπό τό μπουφέ, τό νιπτήρα κτλ.

Κομψοτεχνήματα

Είναι διάφορα ἀντικείμενα μπιμπελό, ἀνθοδοχεῖα, ἀγαλματάκια, κηροπήγια ἀπό ἀλάβαστρο πορσελάνη, κρύσταλλο, ἀσημικά κ.ἄ.

Στολίζουν θαυμάσια κάθε γωνιά καί είναι ἀπαραίτητα γιά τήν ὅλη διακόσμηση τῆς κατοικίας.

"Ανθη καί φυτά

Τά λουλούδια θά προσθέσουν ἔνα χαρούμενο τόνο καὶ θά συντονίσουν ἀνάλογα τίς ψυχικές διαθέσεις.

Μιά μπορντούρα, μιά διακοσμητική γιρλάντα στήν όροφή καί στούς τοίχους σάν πλαίσιο, μποροῦν ν' ἀλλάξουν τήν δψη τοῦ σπιτιοῦ μας καί μαζί μ' αὐτό νά δώσουν καί σέ μᾶς μιά καινούργια διάθεση.

Τά λουλούδια ή οι γλάστρες πού θά τοποθετήσουμε στήν είσοδο ή στό χόλ, οι ζαρντινιέρες στά παράθυρα, ή ὄλανθιστη βεράντα, τά χρωματιστά κασπό, ὅλα αὐτά πρέπει μέ τίς φαινομενικές ἀντιθέσεις τους νά μᾶς δίνουν τήν ἀρμονία τῆς οἰκογενειακῆς θαλπωρῆς.

'Η τοποθέτηση τῶν λουλουδιῶν στά ἀνθοδοχεῖα είναι τέχνη. Τά μονά λουλούδια μέσα στό ἀνθοδοχεῖο κάνουν καλύτερη ἐντύπωση π.χ. 1 ή 3 τριαντάφυλλα είναι ὡραιότερα σάν σύνολο ἀπό 2 ή 4.

Τό ὑψος τῶν λουλουδιῶν πρέπει νά είναι $1-1\frac{1}{2}$ φορά ψηλότερο ἀπό τό ὑψος τοῦ ἀνθοδοχείου.

Τό χρῶμα τοῦ ἀνθοδοχείου πρέπει νά εἶναι ἀντίθετο μέ τό χρῶμα τῶν λουλουδιῶν.

Σήμερα ὑπάρχουν πολλά εἴδη ἀνθοδοχείων π.χ. κρυστάλλινα, πορσελάνης, κεραμικά. Τά κρυστάλλινα χρησιμοποιοῦνται καί σάν διακοσμητικά ἀντικείμενα.

Κεντήματα

· Η διακόσμηση τῶν ἐπίπλων μέ κεντήματα δίδει ἰδιαίτερη δψη στό σπίτι.

· Η ἔκλογή τῶν σχεδίων καί χρωμάτων προσαρμόζεται εύκολα μέ τό ρυθμό τῆς ἐπίπλωσης.

Κεντήματα πού στολίζουν τά ἐπίπλα εἶναι συνήθως καρέ, σεμέν, πετσετάκια, τραπεζομάντηλα κτλ.

· Επίσης μέ κεντήματα διακοσμοῦμε καί τά διάφορα εἴδη οίκιακῆς χρήσεως, δψως σεντόνια, μαξιλάρια, κουρτίνες.

· Επειδή ἡ σύγχρονη ἐποχη δέν προσφέρει τόν ἀπαιτούμενο χρόνο γιά τή δημιουργία χειροποίητων κεντημάτων, διαδόθηκε τό μηχανοποίητο κέντημα.

· Ωστόσο ἡ ἀξία τοῦ κεντήματος βασίζεται κυρίως στήν ἀγάπη τῆς νοικοκυρᾶς πού τό δημιουργησε καί στήν προσωπική της ἔκλογή.

· Απαραίτητο στοιχεῖο στήν καλή τοποθέτηση τῶν διακοσμητικῶν μέσων εἶναι καί τό πρακτικό μέρος: τό πῶς θά εἶναι ἔξυπηρετικά καί θά ἐκπληρώνουν καλύτερα τό σκοπό τους, χωρίς νά μᾶς δημιουργοῦν δυσκολίες.

13. Περιποίηση καί συντήρηση τῆς κατοικίας

· Η κατοικία, γιά νά συντηρηθεῖ, ἔχει ἀνάγκη ἀπό συνεχή καθημερινή φροντίδα.

· Η συντήρηση καί ἡ καθαριότητα τῆς κατοικίας ἀποτελοῦν ἔνα ἀπό τά κύρια καθήκοντα τῆς νοικοκυρᾶς.

Γιά τήν ἔκτελεση τῶν οίκιακῶν ἐργασιῶν χρειάζονται διάφορα βοηθητικά μέσα πού ἡ οίκοδέσποινα πρέπει

νά προμηθευτεῖ ἀνάλογα μέ τίς οἰκονομικές δυνατότητες τῆς οἰκογένειας. "Ετσι ἡ ἐργασία θά γίνεται περισσότερο εὔχολη καί ἀνετη.

Χρειάζεται ἐπίσης σωστός προγραμματισμός τῆς ὅλης ἐργασίας καί ἀκόμη μέθοδος, γιά νά μήν κουράζεται ἡ νοικοκυρά καί γιά νά κερδίζει, κατ' αὐτό τόν τρόπο, κόπο καί χρόνο. 'Οφείλει δηλαδή νά ταξινομήσει τίς ἐργασίες της, πρίν τίς ἀρχίσει. 'Ακόμη καί νά καθορίσει ποιές ἐργασίες θά προηγηθοῦν καί ποιές θά ἐπακολουθήσουν.

Γιά τά σύγχρονα ύλικά καί μέσα, καθώς καί γιά τήν ὀργάνωση καί τόν προγραμματισμό τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν θά μιλήσουμε στά δυό ἐπόμενα κεφάλαια.

α) Σύγχρονα ύλικά καί μέσα

Τά κυριότερα ύλικά καθαριότητας είναι σήμερα τά ἔξης:

- 1) Τά διάφορα σαπούνια. Χρησιμεύουν γιά τήν καθαριότητα τοῦ σώματος, τῶν ἐνδυμάτων καί τῶν σκευῶν. Διακρίνουμε τό σκληρό σαπούνι, τό μαλακό, τό φαρμακευτικό καί τό ἀρωματικό.
- 2) Τά ἀπορρυπαντικά (σκόνες καθαρισμοῦ) πού κυκλοφοροῦν στήν ἀγορά μέ διάφορες ὀνομασίες: ROL, VIM, TIDE, BABO κτλ. ἔχουν τήν ίδιότητα νά καθαρίζουν γρήγορα καί εύκολα καί κάνουν πιό ἀπλές πολλές οἰκιακές ἐργασίες.

3) Τό χλώριο (χλωρίνη). Χρησιμοποιεῖται μόνο γιά λευκά ροῦχα, λινά καί βαμπακερά. 'Ακόμη καί γιά τό καθάρισμα μαρμάρων κτλ.

4) 'Υδροχλωρικό δέξι ἡ ἀκουαφόρτε, γιά τόν καθαρισμό καί ἀπολύμανση τοῦ ἀποχωρητηρίου. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή στή χρήση του, γιατί είναι πολύ ἐπικίνδυνο.

5) 'Υγρή ἀμμωνία, γιά νά καθαρίσουμε λεκέδες ἀπό ὑφάσματα.

6) 'Τγρά γιά τά πιάτα, τό γυάλισμα τῶν ἐπίπλων, τοῦ δαπέδου καὶ γιά τά τζάμια.

Στά σύγχρονα μέσα καθαριότητας συμπεριλαμβάνονται: α) οἱ διάφορες ἡλεκτρικές συσκευές (ἡλεκτρική παρκετέζα, ἡλεκτρική σκούπα, πλυντήριο πιάτων, ρούχων) γιά τά ὅποια ἔχουμε μιλήσει σέ προηγούμενα κεφάλαια.
β) Τά σκευή καθαριότητας δπως εἶναι:

1) Οἱ βοῦρτσες πού χρησιμεύουν γιά τό ξεσκόνισμα τῶν ρούχων, ἐπίπλων, παπούτσιῶν κτλ.

2) Τά σφουγγάρια γιά τό καθάρισμα διαφόρων σκευῶν καὶ ἀντικειμένων.

3) Τό καλάθι γιά τά ἄπλυτα ροῦχα, καθώς καὶ οἱ διάφορες λεκάνες.

4) Τό δοχεῖο ἀπορριμμάτων. Πιό πρακτικά εἶναι τά πλαστικά μέ σκέπασμα, γιατί εἶναι ἐλαφριά.

5) Τά ξεσκονόπανα καὶ οἱ πετσέτες γιά τά πιάτα, ποτήρια καὶ μαχαιροπήρουνα. Πρέπει νά χρησιμοποιεῖται γιά κάθε ἔργασία ξεχωριστή πετσέτα ἢ ξεσκονόπανο.

6) 'Η κοινή σκούπα πού χρησιμεύει γιά τό σκούπισμα τοῦ δαπέδου.

β) 'Οργάνωση καὶ προγραμματισμός τῶν οἰκιακῶν ἔργασιῶν

Μέ τήν ὄργάνωση καὶ τόν προγραμματισμό τῶν οἰκιακῶν ἔργασιῶν ἡ νοικοκυρά ἔξοικονομεῖ πολύ κόπο καὶ χρόνο.

Τίς ἔργασίες γιά τή συντήρηση καὶ καθαριότητα τῆς κατοικίας διακρίνουμε σέ: α) ἡμερήσιες, β) ἑβδομαδιαῖς γ) μηνιαῖς καὶ δ) ἐποχιακές ("Ανοιξη - Φθινόπωρο).

'Η μερήσιες ἔργασίες

Κάθε μέρα ἡ νοικοκυρά ἔτοιμάζει τό πρωινό, μαγειρεύει καὶ σερβίρει, πλένει τά πιάτα, συγυρίζει, σκουπίζει, ξεσκονίζει καὶ τινάζει τά κλινοσκεπάσματα, στρώνει τά κρεβάτια.

Τό άπογευμα παρακολουθεῖ τή μελέτη τῶν παιδιῶν, βγαίνει στήν άγορά γιά ψώνια ή πηγαίνει ἐπισκέψεις ή δέχεται συγγενεῖς καί φίλους. Τό βράδυ ἔτοιμάζει τό δεῖπνο.

Ἐβδομαδιαῖες ἐργασίες

Ἡ οἰκοδέσποινα ἐκτός ἀπό τίς καθημερινές ἐργασίες ὅριζει μιά μέρα τήν ἑβδομάδα γιά γενική καθαριότητα τῆς κατοικίας.

Ἐτσι, ἄλλη μέρα θά ἀσχοληθεῖ μέ τή καθαριότητα τῆς τραπεζαρίας, ἄλλη μέ τῆς κουζίνας κτλ.

Στίς ἑβδομαδιαῖς ἐργασίες ἀνήκει καί τό πλύσιμο, τό μαντάρισμα καί τό σιδέρωμα τῶν ρούχων.

Ἐκτός ἀπό τά παραπάνω στό ἑβδομαδιαῖο πρόγραμμα ἐργασίας προσαρτῶνται καί οἱ κοινωνικές ἐκδηλώσεις, ἡ ψυχαγωγία, καθώς καί ἄλλες ἐκδηλώσεις τῆς οἰκογένειας.

Μηνιαῖες ἐργασίες

Ἔχουν γενικότερο χαρακτήρα. Περιλαμβάνουν τή στίλβωση τῶν ἐπίπλων, τό παρκετάρισμα, τήν ταχτοποίηση καί τό ξεσκόνισμα τῶν ντουλαπιῶν, τό πλύσιμο τοίχων κ.ἄ.

Οι ἑβδομαδιαῖς καί οἱ μηνιαῖς ἐργασίες καθαριότητας πρέπει νά γίνονται τμηματικά, γιατί διαφορετικά δημιουργεῖται ἀναστάτωση στήν οἰκογένεια.

Ἐποχιακές ἐργασίες

Τήν "Ανοιξη καί τό Φθινόπωρο γίνονται ὄρισμένες ἐργασίες, γιά νά προσαρμοστεῖ ἡ κατοικία στήν καινούργια ἐποχή.

Ἐτσι, τήν "Ανοιξη καθαρίζονται καί φυλάγονται τά μάλλινα (χαλιά, κλινοσκεπάσματα, ἐνδύματα) μέ τήν προσθήκη τῶν ἀντισκορικῶν (ναφθαλίνης ή λεβάντας κτλ.)

Οι ἐργασίες τῆς "Ανοιξης συμπίπτουν συνήθως μέ τό Πάσχα.

Τό Φθινόπωρο γίνονται οἱ ἀντίστροφες ἐργασίες: στρώνονται τά χαλιά καί φυλάγονται τά καλοκαιρινά ἐνδύματα

τα. Τήν ίδια έποχή ή οίκοδέσποινα όφείλει νά κάνει όρισμένες προμήθειες για τό χειμώνα, τυρί, λάδι, σαπούνι, δσπρια, ξύλα ή κάρβουνα, όταν μένουν σέ έπαρχια και άλλα άπαραίτητα άγαθά για τήν οίκογένεια, γιατί έτσι συμφέρει καλύτερα.

Τά παραπάνω είδη μποροῦν νά διατηρηθοῦν για άρκετόν καιρό, άλλα στό ψυγειό και άλλα έξω απ' αύτό.

Ή καλή όργάνωση τῶν καθημερινῶν έργασιῶν θά βοηθήσει στήν άνετη και γρήγορη έκτέλεσή τους.

γ) Βασικές προϋποθέσεις για τήν εύρυθμη λειτουργία τοῦ νοικοκυριοῦ (τάξη - πρόνοια - συντονισμός)

Ή τάξη είναι μιά μεγάλη άρετή. Μᾶς γλιτώνει άπο πολλούς έκνευρισμούς και χάσιμο χρόνου. Κάθε πράγμα πρέπει νά είναι τοποθετημένο στήν κατάλληλη, άλλα και στήν όρισμένη του θέση. Λίγες φορές χασομερήσαμε ώρα πολλή, γιά νά βροῦμε ένα χαμένο λογαριασμό, ένα κλειδί ή κάτι άλλο πού δέ θυμόμαστε ποῦ τό βάλαμε; Λίγες φορές κάναμε τό σπίτι άνω κάτω συρτάρια, ντουλάπια, μπουφέδες, ψάχνοντας νά βροῦμε κάτι, πού... άπλούστατα κάποιος άλλος τοῦ είχε άλλάξει θέση;

Μά δέν είναι τόσο δύσκολο, όταν παίρνετε άπό τή βιβλιοθήκη ένα βιβλίο ή ό,τιδήποτε άλλο άντικείμενο νά φροντίζετε νά τό βάζετε στή θέση του.

"Ετσι, δέ θά βρεθεῖτε σέ δύσκολη θέση, όταν τό ξαναζητήσετε, άλλα θά τό βρεῖτε εύκολα.

"Οταν, έτσι, τακτοποιοῦνται όλα, τότε ή ζωή μέσα στό σπίτι λειτουργεῖ σάν ρολόι.

Η πρόνοια - συντονισμός

Πάντοτε πρέπει νά γίνεται οίκονομία χρήματος στή διαχείριση τοῦ σπιτιοῦ. Τίποτα δέν πρέπει νά πετιέται ή νά σπαταλιέται άσκοπα.

Χάρη στόν προϋπολογισμό έξασφαλίζουμε ένα καλύ-

τερο μέλλον, ύγεια, μόρφωση, ἄνετο σπίτι και τέλος ἀποταμίευση χρημάτων πού θά μᾶς ἐπιτρέψει νά ικανοποιήσουμε μιάν ἐπιθυμία μας ή ν' ἀντιμετωπίσουμε μία δυσκολία.

'Εάν ὅμως τά ἔξοδα πού πρέπει νά κάνουμε εἶναι ἀπαραίτητα, οι ἀνάγκες μας σοβαρές και τά ἔσοδά μας λίγα, τότε πρέπει νά σκεφθοῦμε πῶς θ' αὐξήσουμε τά ἔσοδά μας.

'Ακόμη θά ἔξετάσουμε ποιές εἶναι οι ἀγορές, πού μποροῦν νά γίνουν σέ πιό κατάλληλες στιγμές και σέ κατάλληλες τιμές. Δέν ψωνίζουμε πολλές φορές τήν ημέρα και ἀκόμη καλύτερα ἀποφεύγουμε νά ψωνίζουμε κάθε μέρα.

'Εάν ἔχουμε ψυγεῖο, ψωνίζουμε μία ή δύο φορές τήν ἑβδομάδα λαχανικά και φροῦτα ἀπό τή λαϊκή ἀγορά τῆς συνοικίας μας.

Καλό εἶναι νά ψωνίζουμε σύμφωνα μ' ἔναν κατάλογο ὅπου θά 'χουμε γραμμένα τά εἴδη πού μᾶς λείπουν. Αύτό θά μᾶς βοηθήσει νά μήν τρέχουμε συνέχεια στόν μπακάλη.

Μ' αύτόν τόν τρόπο κερδίζουμε χρῆμα, καιρό και κόπο.

Πρέπει ἀκόμη νά υπάρχει πρόνοια, ὥστε τά ἔξοδα και οι πληρωμές νά γίνονται «τοῖς μετρητοῖς», γιά νά μή δημιουργοῦμε χρέη, πού δύσκολα ξεπληρώνονται και ή ἀξιοπρέπεια τῆς οίκογένειας θίγεται.

'Εάν τά οίκονομικά μας τό ἐπιτρέπουν, πρέπει νά ἀγοράζουμε όρισμένα είδη ἐνδυμάτων ή τροφίμων σέ μεγάλες ποσότητες και σέ ἐποχές πού μποροῦμε νά τά προμηθευτοῦμε πιό φτηνά. 'Εάν τά χρήματά μας εἶναι λίγα, θά περιοριζόμαστε στά καθημερινά ψώνια.

'Η ἀποστολή τῆς οίκοδέσποινας εἶναι σοβαρότατη και ἐξ ἵσου σοβαρή εἶναι και ή εύθυνη της.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ

Α' Ραπτική

Στοιχειώδεις γνώσεις:

Κάθε γυναικα θά πρέπει νά έχει τίς άπαραίτητες και στοιχειώδεις γνώσεις ραπτικῆς πού θά τή βοηθήσουν στό νά διορθώσει και νά περιποιηθεῖ τά ένδυματα τῆς οίκογένειας.

Βασικές βελονιές ραπτικῆς εἶναι:

- 1) άπλές ραφές (άπλή - Γαλλική - πλακοραφή)
- 2) στριφώματα
- 3) καρικώματα
- 4) ράψιμο κουμπιῶν

· Απλές ραφές

Χρησιμοποιοῦνται ὅταν θέλουμε νά ένωσουμε δυό κομμάτια ύφασματος.

· Γιάρχουν 3 είδη ραφές.

· Η άπλή

Χρησιμοποιεῖται συνήθως σέ παλτά, μπλούζες, φορέματα και σέ δλα γενικά τά έξωτερικά ροῦχα. Ράβουμε μέ τό χέρι ή γαζώνουμε τά δύο ύφασματα καλή έπάνω σέ καλή και μετά άνοιγουμε τή ραφή και τή σιδερώνουμε.

· Η Γαλλική ραφή

Χρησιμοποιεῖται σέ έσώρουχα και σέ μαξιλαροθήκες.

Τοποθετοῦμε τίς δύο άνάποδες πλευρές τοῦ ύφασματος μαζί. Καρφιτσώνουμε κατά διαστήματα, τρυπώνουμε, γαζώνουμε, κόβουμε τίς άκρες σέ άπόσταση 3 χιλ. άπό

τό γαζί. Γυρίζομε άπό τό άντιθετο μέρος, τρυπώνουμε σέ 3 χιλ. περίπου άπόσταση άπό τίς άκρες και γαζώνουμε.

· Η Πλακοραφή στό χέρι

Χρησιμοποιεῖται πολύ σέ έσωρουχα (βρεφικά) και είναι ραφή μεγάλης άντοχης.

Τρυπώνουμε τίς άκρες τοῦ ύφασματος μέ τέτοιο τρόπο, ώστε ή άκρη τοῦ ένός (έξωτερικοῦ) νά άπέχει 1 έκατ. άπό τό τρύπωμα και τοῦ άλλου (έσωτερικοῦ) 2 χιλιοστά.

Γαζώνουμε και κατόπι γυρίζομε τήν έξωτερική και φαρδύτερη άκρη τοῦ ύφασματος κλείνοντας μέσα στό στρίφωμα τήν έσωτερική άκρη.

Τρυπώνουμε και άκουμποῦμε τό στρίφωμα στήν άντικρινή πλευρά τοῦ ύφασματος. Στήν ίδια θέση γαζώνουμε πάλι.

Στριφώματα

Διακρίνουμε 3 είδη

· Απλό στριφωμα

Τό στρίφωμα χρησιμοποιεῖται, γιά νά τελειώσουμε τήν άκρη ένός ύφασματος στερεά και καθαρά.

Τό στρίφωμα άλλοτε έχει σκοπό πρακτικό και άλλοτε διακοσμητικό.

Τό στρίφωμα γίνεται μέ διαφόρους τρόπους άνάλογα μέ τό είδος τοῦ φορέματος, τῆς ποιότητας τοῦ ύφασματος και τοῦ σκοποῦ τόν δποτο έξυπηρετεῖ.

1. Γιά νά γίνει δμοιόμορφο τό τσάκισμα τῶν στριφωμάτων, χρησιμοποιοῦμε δδηγό.
2. Οι βελονιές μας πρέπει νά είναι μικρές, λοξές και δμοιόμορφες.
3. Πρέπει νά πιάνουμε πολύ λίγο ύφασμα, γιά νά μή φαίνονται οι βελονιές μας άπό τήν καλή.
4. Νά χρησιμοποιοῦμε κλωστή ίδιου χρώματος μέ τό ύφασμα.

Στρίφωμα φορεμάτων

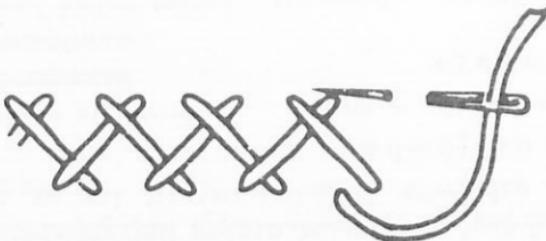
Κόβουμε τήν ἄκρη τοῦ ύφασματος, γιά νά μήν ἔχει καθόλου ξέφτια καί τήν καρικώνουμε μέ μικρές λοξές βελονιές. Κατόπιν ράβουμε τό στρίφωμα μέ μικρές κρυφές, χαλαρές, ἀραιές βελονιές καί προσέχουμε νά μήν τραβᾶμε πολύ τήν κλωστή μας.

Χρησιμοποιοῦμε κλωστή ἵδιου χρώματος μέ τό ύφασμα. Ἀρχίζουμε ἀπό δεξιά πρός τ' ἀριστερά.

Στρίφωμα ψαροκόκαλο

Τσακίζουμε τό ύφασμα, πού θέλουμε νά στριφώσουμε, μιά φορά, καί κατόπι τό τρυπώνουμε.

Καρικώνουμε καί μετά ράβουμε τό στρίφωμα μέ τόν τρόπο πού δείχνει τό παρακάτω σχῆμα.

Στρίφωμα ψαροκόκαλο

Χρησιμοποιεῖται γιά διακόσμηση διάφορων ἐργόχειρων, παιδικῶν ἐνδυμάτων, ράψιμο στριφωμάτων σέ χοντρά ύφασματα.

Προσέχουμε οι βελονιές νά μή φαίνονται ἀπό τήν καλή πλευρά τοῦ ύφασματος.

Ἐπίσης προσέχουμε οι βελονιές νά είναι ἴσιες μεταξύ τους καί δέν τραβοῦμε τήν κλωστή, γιατί τότε μαζεύει τό ύφασμα.

Καρίκωματα

Τό καρίκωμα χρησιμοποιεῖται, γιά νά στερεώνει τήν ἄκρη ἐνός ύφασματος καί ἔτσι νά τήν ἐμποδίζει νά ζεφτίσει.

Γίνεται μέ μικρές βελονιές πού στήν καλή πλευρά του ύφασματος είναι λοξές, ένω στήν πίσω πλευρά είναι κάθετες.

Αρχίζουμε μέ κόμπο πού κρύβουμε άνάμεσα στή ραφή, άν καρικώνουμε διπλή ραφή, ή στό πίσω μέρος του ύφασματος, άν καρικώνουμε άνοιχτή ραφή ή μονό ύφασμα, καί τελειώνουμε μέ δυό βελονιές στό ίδιο σημεῖο.

Προσέχουμε οι βελονιές μας νά είναι μικρές καί ίσιες μεταξύ τους καί νά έχουν ή μιά άπό τήν άλλη ίση άπόσταση.

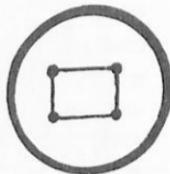
Σειρά έργασίας

Στήν άρχη κόβουμε τά ξέφτια άπό τίς άκρες του ύφασματος πού θέλουμε νά καρικώσουμε καί μετά άρχιζουμε τό καρίκωμα άπό άριστερά πρός τά δεξιά ή καί άντιστροφα.

Ράψιμο κουμπιῶν

Τά κουμπιά ράβονται μέ πολλούς τρόπους άνάλογα μέ τά σχέδια πού θά έχουν.

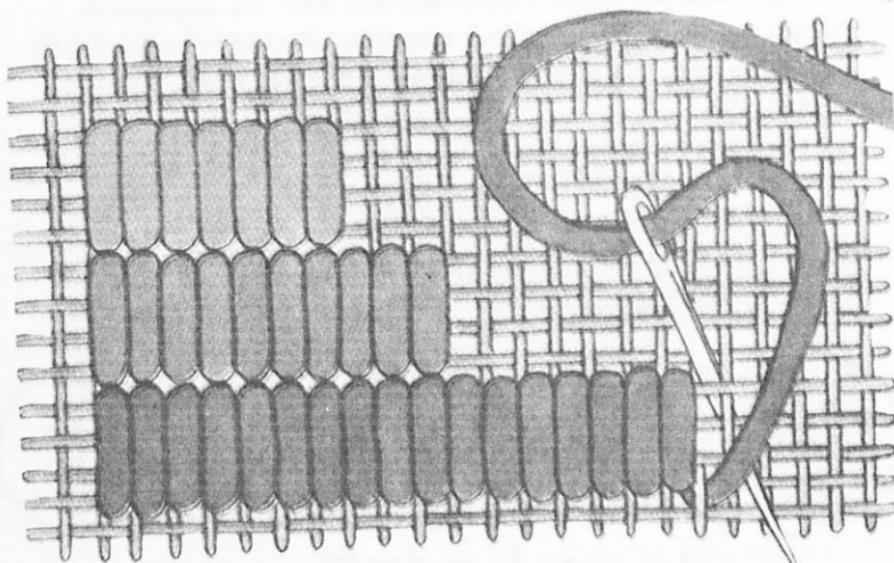
Παραθέτουμε μερικούς τρόπους ραψίματος κουμπιῶν.

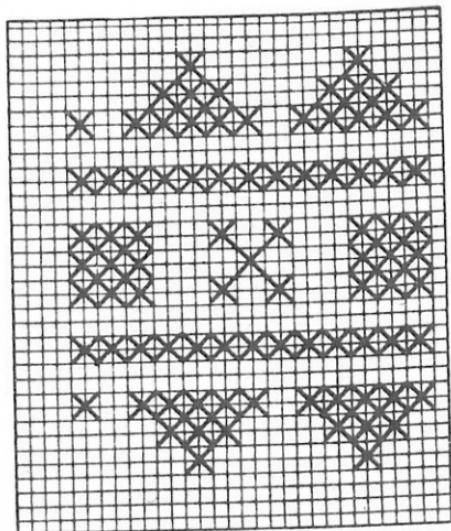
B' Κεντητική

Τό κέντημα είναι ό λαμπρότερος και διακοσμητικότερος κλάδος τῆς 'Ελληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης και παρουσιάζει ίδιαίτερο καλλιτεχνικό και λαογραφικό ένδιαφέρον.

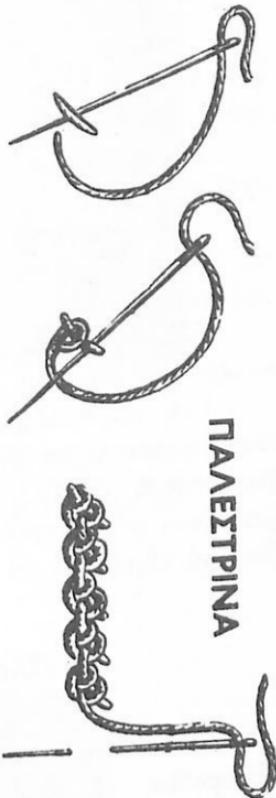
Τά κεντήματα προορίζονται για διακόσμηση σέ είδη τοῦ σπιτιοῦ και ρουχισμοῦ. 'Η τέχνη τοῦ κεντήματος είναι πανάρχαια.

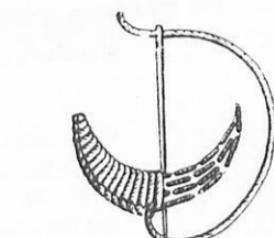
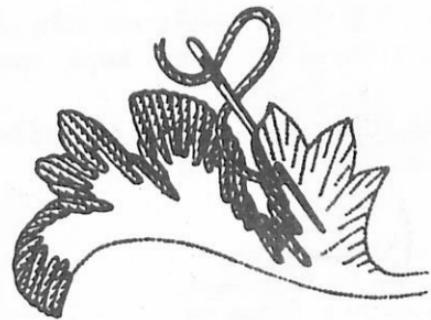
'Ανεβατό σέ μετρητό.

Σταυροβελονιά.

ΠΕΤΑΧΤΗ ΒΕΛΟΝΙΑ

ΓΕΜΙΣΤΟ

Πλεκτική

Πλεκτική είναι ή βιομηχανία ή χειροτεχνία που μετατρέπει τό νήμα σέ ύφασμα.

Τό πλέξιμο είναι μία πολύ εύχαριστη γυναικεία ἀπασχόληση.

Η οίκοδέσποινα που ξέρει και πλέκει είναι σέ θέση νά προσφέρει πολύ δμορφα πλεχτά στήν οίκογένειά της και σέ πολύ πιό συμφέρουσα τιμή.

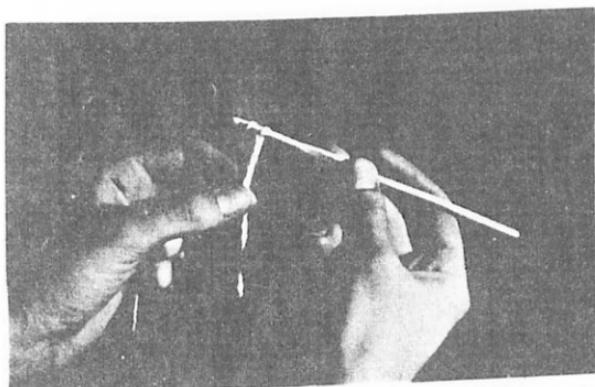
Σήμερα κατασκευάζονται διάφορα πλεχτά μέ πλεκτικές μηχανές που είναι σχετικά φτηνά.

Γιά τό πλέξιμο μποροῦμε νά χρησιμοποιήσουμε όποιοιδήποτε νήμα δπως μαλλί, τσελβόλ, ἀνάμικτο μαλλί, βαμβακερό νήμα, μεταξωτό κτλ. Γιά πλεχτά ἀραιά που μοιάζουν μέ δαντέλες χρησιμοποιοῦμε μεταξωτό ή βαμβακερό νήμα και τά πλέκουμε συνήθως μέ βελονάκι.

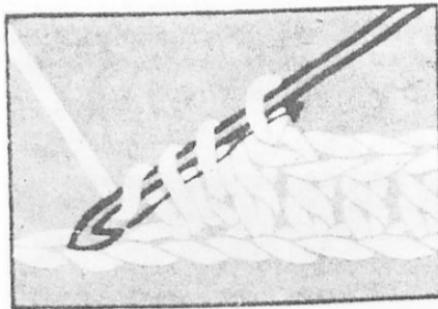
Πλεκτική μέ βελονάκι

Τό πλέξιμο μέ βελονάκι είναι γρήγορο και εύκολο. Μποροῦμε νά φτιάξουμε πολλά είδη, δπως φορέματα, μπλούζες, καπέλα, τσάντες, πουλόβερ, καθώς και είδη οικιακής χρήσης, κουβέρτες, πετσετάκια, σεμέν, καρέ, τραπεζομάντηλα κ.ά.

Τό πλέξιμο αύτοῦ τοῦ είδους είναι πάντα στή μόδα.

ΓΑΙΤΑΝΑΚΙΑ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ: Άφοῦ πρῶτα κάνετε μία θηλιά στό βελονάκι σας και διπλώσετε τήν κλωστή άπό τό κουβάρι γύρω στά δάκτυλα τοῦ ἀριστεροῦ σας χεριοῦ, θά πιάσετε μέ τό βελονάκι μία θηλιά άπό τήν κλωστή αὐτή και θά τήν περάσετε άπό τή θηλιά πού έχετε στό βελονάκι σας.

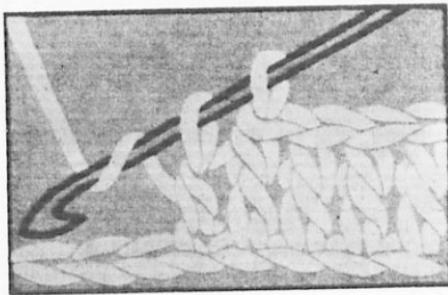

ΜΙΣΑ ΠΟΔΑΡΑΚΙΑ: Πάρτε πρῶτα μία θηλιά στό βελονάκι σας και κατόπιν μπῆξτε το σέ 1 π. Πιάστε μία θηλιά και φέρτε την ἐπάνω. Πάρτε πάλι μία θηλιά και περάστε την και άπό τίς 3 θηλιές, πού έχετε στό βελονάκι σας.

ΠΟΛΑΡΑΚΙΑ ΚΛΕΙΣΜΕΝΑ ΜΑΖΙ:

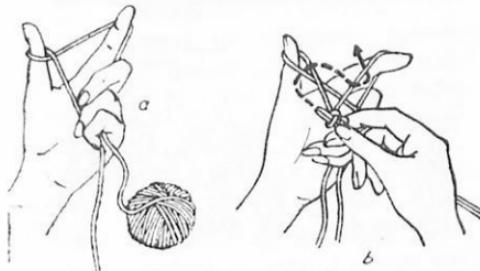
* Πάρτε μία θηλιά στό βελονάκι σας και μπήξτε το σέ 1 π. Πιάστε μία θηλιά και φέρτε την έπάνω. Πάρτε πάλι μία θηλιά και περάστε την άπό 2 μόνον θηλιές. Έπαναλάβατε άπό τό σημείο που είναι ό διστερίσκος και κατόπιν, πιάστε μία θηλιά και περάστε την άπό δύο ίσες τίς θηλιές, που έχετε στό βελονάκι σας.

ΠΟΛΑΡΑΚΙΑ: Πάρτε πρώτα μία θηλιά στό βελονάκι σας και κατόπιν μπήξτε το σέ 1 π. Πιάστε μία θηλιά και φέρτε την έπάνω. Πάρτε πάλι μία θηλιά και περάστε την άπό 2 μόνον θηλιές, πάρτε άκομη μία θηλιά και περάστε την άπό τίς 2 τελευταῖς θηλιές.

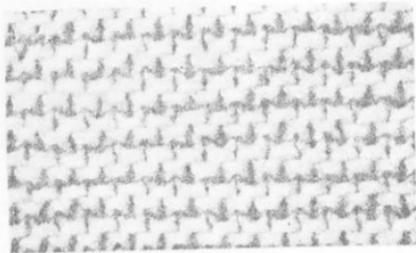
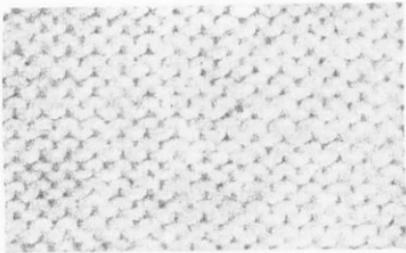

ΔΙΠΛΑ ΠΟΛΑΡΑΚΙΑ: Πάρτε πρώτα 2 θηλιές στό βελονάκι σας και κατόπιν μπήξτε το σέ 1 π. Πιάστε μία θηλιά και φέρτε την έπάνω. Πάρτε πάλι μία θηλιά και περάστε την άπο 2 μόνον θηλιές, πάρτε άκόμη μία θηλιά και περάστε την πάλι άπο 2 μόνον θηλιές. Πάρτε άκόμη μία θηλιά και περάστε την άπο τίς 2 τελευταίες θηλιές, άπο αυτές που έχετε στό βελονάκι σας.

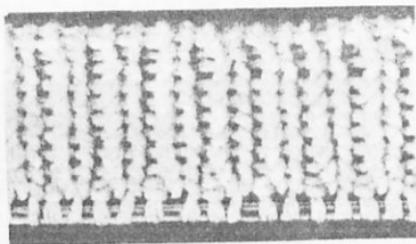
Τδ ἀνέβασμα τῶν πόντων.

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΛΕΞΕΙΣ

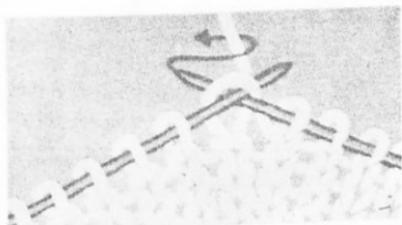
ΑΝΑΠΟΔΟ ΖΕΡΣΕ·Υ· = Μιά βελόνα άναποδη στήν καλή μεριά τοῦ πλεκτοῦ, μία βελόνα καλή, στήν άναποδη μεριά τοῦ πλεκτοῦ.

ΜΟΥΣ = "Ολοι οἱ πόντοι, σέ δλες τίς βελόνες πλέκονται καλῇ.

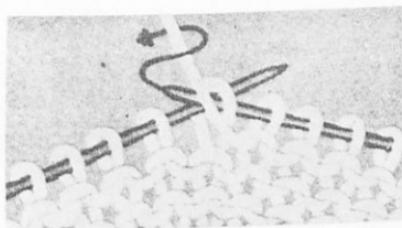

*ΑΑΣΤΙΧΟ I + Iπ = Ιη βελόνα:
* Iπ καλή, Iπ άναποδη. Συνεχίστε
άπο τό σημεῖο πού είναι ό δάστερίσκος.
Στίς ἐπόμενες βελόνες πλέξτε τούς
πόντους ὅπως τούς βρίσκετε.*

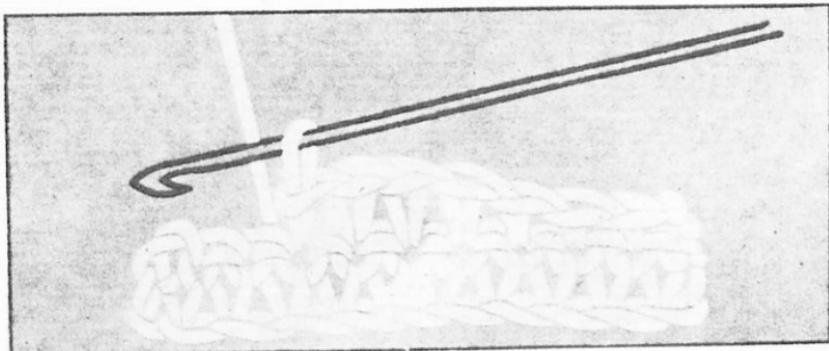
Τό άνέβασμα τῶν πόντων.

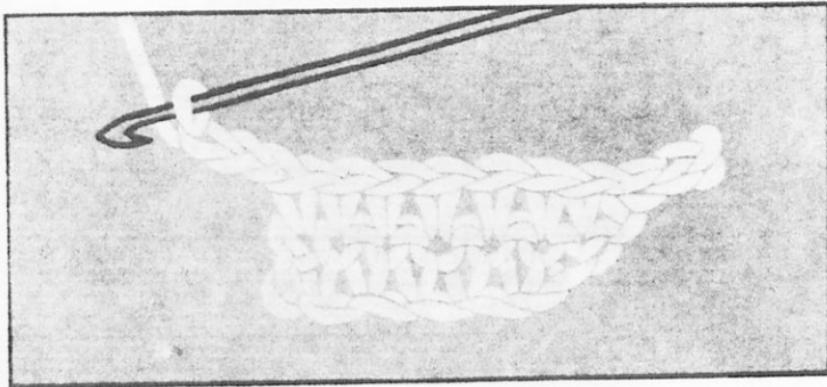
ΚΑΛΟΣ ΠΟΝΤΟΣ: Ἡ κλωστή πλεξίματος πρέπει νά βρίσκεται στό πίσω μέρος τοῦ πλεκτοῦ. Μπῆξτε τή δεξιά σας βελόνα στήν μπροστινή κλωστή τοῦ πρώτου πόντου τῆς ἀριστερῆς βελόνας, ἀπό ἐμπρός, ἀπό ἀριστερά πρός τά δεξιά, καί πιάστε μία θηλιά ἀπό τήν κλωστή, πού θά τή φέρετε ἐπάνω. Ἀφῆστε νά πέσει ἀπό τήν ἀριστερή βελόνα δύ πόντος πού πλέξατε. (Ἡ εἰκόνα αὐτή δείχνει καὶ τό καλό ζέρσεϊ).

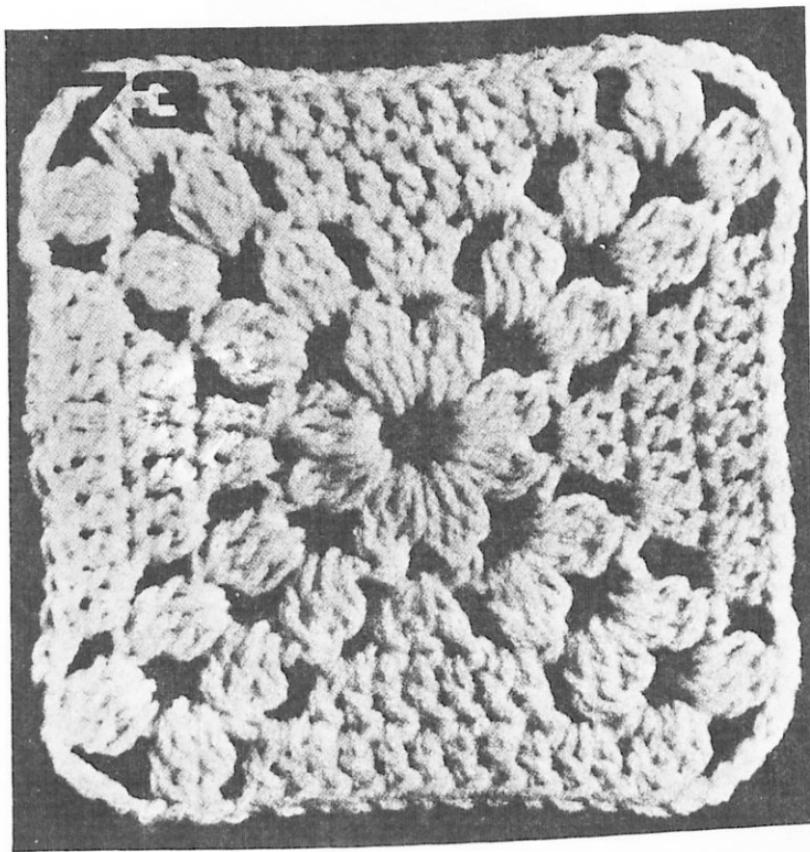
ΑΝΑΠΟΔΟΣ ΠΟΝΤΟΣ: Ἡ κλωστή τοῦ πλεξίματος βρίσκεται στό ἐμπρός μέρος τοῦ πλεκτοῦ. Μπῆξτε τή δεξιά βελόνα, ἀπό δεξιά πρός τ' ἀριστερά, στήν μπροστινή κλωστή τοῦ πρώτου πόντου τῆς ἀριστερῆς βελόνας. Πιάστε μία θηλιά ἀπό τήν κλωστή σας καί περάστε τη μέσα ἀπό τόν πόντο τῆς ἀριστερῆς βελόνας. Ἀφῆστε νά πέσει δύ πόντος αύτος ἀπό τήν ἀριστερή βελόνα. (Ἡ εἰκόνα αὐτή δείχνει καὶ τό ἀνάποδο ζέρσεϊ).

ΓΙΑ ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΤΕ 2^η Η ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΠΟΝΤΟΥΣ: Στήν άρχή τής σειρᾶς θά πλέκετε βουβά γαίτανάκια πάνω στούς πόντους πού θά κλείσετε και στό τέλος της σειρᾶς, θ' αφήνετε τούς πόντους πού θά κλείσετε ἀπλεκτούς, ἀφοῦ πλέξετε τόν τελευταῖο πάντο, πρὶν ἀπό αὐτούς μέ βουβό γαίτανάκι, και θά γυρίζετε.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΘΕΣΕΤΕ ΠΟΝΤΟΥΣ: Θά πλέξετε γαίτανάκια στόν άρα στό τέλος τής σειρᾶς ύπολογίζοντας 1 ή 2 γαίτανάκια, ἐπί πλέον, μά νά γυρίσετε, και πάνω σ' αὐτά θά πλέξετε, στόν γυρισμό, κανονικά.

Motif με βελονάκι.

Σκούφος μέ πλεξίδα καί γυριστό μπόρ.

'Η έσαρπα μέ τήν τσέπη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πρόλογος	3
Εισαγωγικό Μέρος - Γενικός σκοπός	5
A' Μέρος - Κοινωνική άγωγή	
1. Συμπεριφορά	7
2. 'Εμφάνιση	12
B' Μέρος - 'Ενδυμασία	
1. 'Ενδυμασία και διαίρεσή της σέ κατηγορίες και είδη	16
2. 'Υλικά κατασκευῆς τῆς ἐνδυμασίας. 'Υφαντικές ἔνες: είδη και ταξινόμηση ἀνάλογα μέ τήν προέλευσή τους (φυσικές-τεχνητές).	17
3. Χαρακτηριστικές ιδιότητες τῶν ὑφαντικῶν ἔνῶν και χρήσεις τους	23
4. 'Υφάσματα - Είδη και ταξινόμηση ὑφασμάτων ἀνάλογα μέ τίς πρῶτες ὕλες και τόν τρόπο κατασκευῆς τους	26
5. Χαρακτηριστικές ιδιότητες τῶν ὑφασμάτων και χρήσεις τους	27
6. 'Οδηγίες γιά τήν ἐκλογή και ἀγορά ὑφασμάτων και ἐνδυμάτων	29
7. 'Υγιεινή τῆς ἐνδυμασίας	31
8. 'Η αἰσθητική τῆς ἐνδυμασίας	32
9. Περιποίηση και συντήρηση τῆς ἐνδυμασίας.	39
10. 'Υλικά και σύγχρονα μέσα καθαρισμοῦ τῶν ἐνδυμάτων.....	39
11. Οἰκοτεχνία - Βιοτεχνία - Βιομηχανία.....	41
12. Χαρακτηριστικές τοπικές ἐνδυμασίες	47

Γ' Μέρος - Κατοικία

1. 'Η κατοικία καί ή ἐπίδρασή της στή σωματική καί ψυχική εὐεξία τοῦ ἀνθρώπου.	52
2. Σύντομη ιστορική ἔξέλιξη τῆς κατοικίας.	53
3. Τύποι κατοικίας: Μονοκατοικία καί κατοικία σέ διαμέρισμα πολυκατοικίας. Πλεονεκτήματα καί μειονεκτήματα κάθε τύπου. 'Οδηγίες καλῆς συγκατοικήσεως καί γειτονίας.	54
4. Μορφές κατοικίας. Εἰδη καί αἴτια δημιουργίας διάφορων μορφῶν, χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῶν πιό συνηθισμένων α) ἀστικῆς, β) ἀγροτικῆς	55
5. 'Εκλογή κατοικίας (όδηγίες γιά τήν ἀγορά καί ἐνοικίασή της).....	57
6. Σύνθεση τῆς κατοικίας	58
7. 'Απαραίτητες ἐγκαταστάσεις: 'Υδραυλική κ.ἄ. Σκοπιμότητα καί σημασία κάθε ἐγκαταστάσεως. 'Οδηγίες γιά τήν καλή χρήση, περιποίηση καί ἀποφυγή ἀτυχημάτων	66
8. 'Εξοπλισμός τῆς κατοικίας - Οἰκοσκευή.	73
9. 'Η σχετική μέ τήν Οἰκοσκευή 'Ελληνική Λαϊκή Τέχνη	82
10. Προϋπολογισμός δαπάνης ἔξοπλισμοῦ ἐνός χώρου τῆς κατοικίας (μαγειρίου κτλ.)	84
11. 'Υγιεινή τῆς κατοικίας. Ποιές προϋποθέσεις πρέπει νά συγκεντρώνει ή ύγιεινή κατοικία	86
12. 'Η αἰσθητική ἐμφάνιση τῆς κατοικίας καί η σημασία της. Τά διάφορα διακοσμητικά μέσα. Βασικές ἀρχές διακοσμήσεως	87
13. Περιποίηση καί συντήρηση τῆς κατοικίας. Πρακτικό μέρος ἐνδυμασίας. Στοιχειώδεις γνώσεις α) ραπτικῆς, β) κεντητικῆς, γ) πλεκτικῆς.	90 96

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ
« Ο ΕΡΜΗΣ »
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 20 - ΤΗΛ. 36 38 363

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

0020561438

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

